

GEOPRZESTRZEŃ

6

Stulecie działalności
Studenckiego Koła Naukowego Geografów
im. Stanisława Pawłowskiego
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu –
powstanie, przeszłość i terażniejszość

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

GEOPRZESTRZEŃ

6

**Stulecie działalności
Studenckiego Koła Naukowego Geografów
im. Stanisława Pawłowskiego
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu –
powstanie, przeszłość i terażniejszość**

Bogucki Wydawnictwo Naukowe
Poznań 2023

Wydano przy wsparciu finansowym:

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Wydział Nauk
Geograficznych i Geologicznych

Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM

Wydział Geografii
Społeczno-Ekonomicznej
i Gospodarki Przestrzennej

Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej
i Gospodarki Przestrzennej UAM

STAROSTA POZNAŃSKI
JAN GRABKOWSKI

POWIAT
POZNAŃSKI

Starostwa Powiatowego w Poznaniu

WFOŚiGW
POZNAŃ

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Bogucki
WYDAWNICTWO
NAUKOWE

Bogucki Wydawnictwa Naukowego

Redaktor: Andrzej Kostrzewski

Zastępca redaktora: Dawid Abramowicz

Sekretarz: Mateusz Robaczewski

Komitet redakcyjny: Andrzej Kostrzewski (przewodniczący), Dawid Abramowicz, Małgorzata Cichoń, Iwona Hildebrandt-Radke, Ditta Kicińska, Leszek Kolendowicz, Tomasz Kossowski, Iwona Markuszewska, Paweł Matulewski, Grzegorz Rachlewicz, Mateusz Robaczewski, Mateusz Rogowski, Dariusz Wrzesiński, Zbigniew Zwoliński

Recenzenci: Andrzej Kostrzewski, Grzegorz Rachlewicz

Projekt okładki: Paweł Piekarski, Aniela Rząsa (wykorzystano fotomapę miasta Poznania przekazaną przez dr. Andrzeja Kijowskiego)

ISBN 978-83-7986-455-3

Bogucki Wydawnictwo Naukowe
ul. Górna Wilda 90, 61-576 Poznań
www.bogucki.com.pl, e-mail: biuro@bogucki.com.pl

Druk i oprawa: PerfektDruk

Spis treści

Przedmowa	7
Część I: Stulecie Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	9
<i>Andrzej Kostrzewski</i> Stulecie Studenckiego Koła Naukowego Geografów – założyciel, przeszłość i terażniejszość	11
<i>Adrian Sitarz</i> Aktualny stan i działalność SKNG UAM w stulecie powstania	25
Część II: Powstanie i rozwój sekcji specjalistycznych Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	33
<i>Milena Zięba, Iwona Hildebrandt-Radke</i> Historia i działalność Sekcji Geomorfologii i Geoarcheologii SKNG UAM	35
<i>Wiktoria Dyszy, Zofia Grajek, Leszek Kolendowicz</i> Historia i działalność Sekcji Meteorologii SKNG UAM	45
<i>Wiktoria Brzezińska, Szymon Świątek, Dariusz Wrzesiński</i> Historia i działalność Sekcji Hydrologii SKNG UAM	53
<i>Artur Olejniczak</i> Historia i działalność Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej SKNG UAM	63
<i>Jakub Woźniak, Tymoteusz Horbiński, Maciej Smaczyński</i> Historia i działalność Sekcji Kartografii i Geomatyki SKNG UAM	71
<i>Milena Zięba, Julia Janus, Iwona Markuszewska</i> Historia i działalność Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska SKNG UAM	77
<i>Artur Żyto, Joanna Podgórska, Mateusz Rogowski</i> Historia i działalność Sekcji Turystyki i Rekreacji SKNG UAM	83
<i>Adrian Nowacki, Dagmara Kramarczyk</i> Historia i działalność Sekcji Geoinformacji SKNG UAM	97
<i>Przemysław Kwapil</i> Historia i działalność Geo-Grafiki SKNG UAM	105

<i>Małgorzata Cichoń, Iwona Piotrowska, Marta Jakubowska</i> Historia i działalność Sekcji Dydaktyki Geografii SKNG UAM	109
<i>Ditta Kicińska, Anna Stasiewicz</i> Historia i działalność Sekcji Speleologii SKNG UAM	117
<i>Dawid Kozar, Weronika Orzechowska, Mikołaj Majewski</i> Historia i działalność Sekcji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego SKNG UAM	127
<i>Magdalena Kugiejko, Artur Żyto</i> GEOpraktyki – studencko-doktorancki projekt wypraw po wiedzę	131
Część III: Opiekunowie Honorowi, Prezesi Honorowi, Członkowie Honorowi Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu . .	143
<i>Adrian Sitarz</i> Opiekun Honorowy, Prezes Honorowy i Członkowie Honorowi Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 1973–2018 . .	145
<i>Adrian Sitarz</i> Opiekunowie i Prezesi Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	149
<i>Oliwia Kapuścińska, Wojciech Karczewski, Sara Koniec</i> Biografie nowo wybranych – Opiekuna Honorowego, Prezesa Honorowego oraz Członków Honorowych Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2023 rok)	153
Część IV: Opiekunowie i zarządy Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2018–2023	157
<i>Adrian Sitarz, Anna Stasiewicz, Zofia Sz wajkowska</i> Składy zarządów i spis kierowników sekcji Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz najważniejsze wydarzenia w latach 2018–2023	159

Przedmowa

Z dużym zaangażowaniem studentów i pracowników naukowych organizowany jest Jubileuszowy Zjazd 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu. Jest on nawiązaniem do tradycji organizowanych przez Koło zjazdów jubileuszowych, powiązaniem dzisiejszej pracy Koła z jego historią. Spoglądamy w przeszłość, wspominamy osoby, zdarzenia, które tworzą historię naszego Koła.

Studenckie Koło Naukowe Geografów UAM jest kontynuatorem koncepcji i założeń pracy Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu Poznańskiego. Zjazd Jubileuszowy 100-lecia Koła jest doskonałą okazją do wspomnienia założyciela Koła Profesora Stanisława Pawłowskiego, kolejnych opiekunów Koła, prezesów, kierowników sekcji specjalistycznych, wszystkich członków Koła, którzy stanowili o jego funkcjonowaniu i atmosferze pracy.

Niezaprzeczalną wartością Koła w jego stuletniej historii są publikacje naukowe, oparte na rzetelnie zebranej dokumentacji w czasie badań terenowych. W ramach prac Koła powstały pierwsze publikacje dzisiejszych doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów dwóch wydziałów geograficznych.

Dzięki działalności w Kole studenci rozwijają umiejętności organizacji pracy w zespole. Integracja studentów w Kole sprzyja atmosferze dobrej pracy, jak również wspólnego przebywania, niejednokrotnie w trudnych warunkach terenowych. Z radością obchodzimy Jubileuszowy Zjazd 100-lecia SKNG UAM, który jest okazją do spotkania różnych pokoleń absolwentów, na pewno pozwala na dyskusję, refleksję dotyczącą studiów geograficznych.

Wyrażamy przekonanie, że Zjazd Jubileuszowy spełni oczekiwania naszych gości, a w przyszłości pozwoli na organizację kolejnego Zjazdu. Pragniemy podziękować wszystkim Państwu za zainteresowanie naszym Zjazdem i przyjazd do Poznania. Przekazujemy podziękowania za przychylność i pomoc w organizacji Zjazdu władzom rektorskim – na ręce JM Rektora prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej, oraz władzom dziekańskim Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych i Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej – na ręce dziekanów prof. dr. hab. Grzegorza Rachlewicza i prof. dr. hab. Pawła Churskiego. Dziękujemy serdecznie za pomoc pani prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mgr Jolancie Ratajczak, staroście powiatu poznańskiego mgr. Janowi Grabkowskiemu oraz mgr. Jarosławowi Boguckiemu, współwłaścicielowi firmy Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Odślonięta w czasie Zjazdu tablica pamiątkowa 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu niech będzie symbolem pamięci i więzi z poznańskim ośrodkiem geograficznym.

lic. Adrian Sitarz
Prezes SKNG UAM

prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Opiekun SKNG UAM

Część I:

Stulecie
Studenckiego Koła Naukowego Geografów
im. Stanisława Pawłowskiego
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Prof. Stanisław Pawłowski z studentami na wycieczce terenowej w Estonii (1930 r.)

Andrzej Kostrzewski

Opiekun

Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Stulecie Studenckiego Koła Naukowego Geografów – założyciel, przeszłość i teraźniejszość

Zarys treści: W niniejszym opracowaniu przedstawiona zostanie rola, jaką profesor Stanisław Pawłowski odegrał w organizacji poznańskiego ośrodka geograficznego, w tym Koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Należy podkreślić, że wymienione Koło bardzo aktywnie działało zarówno w okresie przedwojennym, jak i powojennym. Podstawowe formy działalności to przede wszystkim badania naukowe studentów we współpracy z pracownikami naukowymi, organizacja konferencji oraz wyjazdów badawczych, krajowych i zagranicznych (na różne kontynenty), udział w organizacji wydarzeń uczelnianych i wydziałowych. Rok akademicki 2022/2023 jest Rokiem 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM, którego najważniejszym wydarzeniem jest Zjazd Jubileuszowy (22.04.2023). Zjazd ten jest potwierdzeniem ciągłości działalności Koła, które z powodzeniem spełnia zarówno funkcję naukową, jak integracyjną wśród studentów geografii.

Słowa kluczowe: geografia fizyczna, antropogeografia, studenckie badania naukowe, Studenckie Koło Naukowe Geografów UAM

Wprowadzenie

Profesor Stanisław Pawłowski – uczeń profesora Eugeniusza Romera, organizator poznańskiego ośrodka geograficznego, był uczonym o randze światowej, doskonałym popularyzatorem wiedzy geograficznej, niezwykle zaangażowanym w pracę ze studentami. W jego działalności zawodowej wyróżniamy okres lwowski i poznański (ryc. 1). Do Poznania profesor Pawłowski przyjeżdża 6.05.1919 roku

Ryc. 1. Profesor Stanisław Pawłowski – geograf, uczonego o randze światowej (1882–1940)

Fig. 1. Professor Stanisław Pawłowski – a geographer, a scientist of world rank (1882–1940)

na zaproszenie rektora Wszechnicy Piastowskiej, profesora Heliodora Świącickiego.

Okres poznański to czas tworzenia poznańskiego ośrodka geograficznego zarówno pod względem organizacyjnym, jak i naukowym. W roku akademickim 1922/1923 powstaje Koło Naukowe Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego, którego pierwszym opiekunem jest profesor Stanisław Pawłowski. Studenci geografii fizycznej, przyszli doktorzy i profesorowie nauk geograficznych, określali wysoki poziom badań zarówno w okresie przed-, jak i powojennym. Zaraz po II wojnie światowej wznawia także działalność Studenckie Koło Naukowe Geografów – rozwijane są prace organizacyjne, udział w konferencjach, organizacja konferencji, wyjazdy krajowe i zagraniczne, a przede wszystkim badania naukowe z wykorzystaniem nowych metod badawczych. Wyniki badań studenckich przedstawione są

w formie interdyscyplinarnych monografii tematycznych, a także artykułów naukowych zamieszczonych w czasopiśmie Studenckiego Koła Naukowego Geografów UAM („Geoprzestrzeń”).

Opublikowane wyniki badań, zorganizowane konferencje, ekspedycje badawcze, udział w wydarzeniach uczelnianych, wydziałowych i ogólnopolskich – to najlepsze potwierdzenie dużego zaangażowania i aktywności studentów geografii. Należy jeszcze dodać niezwykle ważny aspekt działalności SKNG, a mianowicie integrację studentów i upowszechnianie poznańskiego ośrodka geograficznego. Rok akademicki 2022/2023 jest Rokiem 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów UAM, którego najważniejszym wydarzeniem jest Zjazd Jubileuszowy 100-lecia SKNG (22.04.2023).

W niniejszym opracowaniu wspominamy profesora Stanisława Pawłowskiego jako uczonego i dydaktyka, a także znaczenie Studenckiego Koła Naukowego Geografów UAM w działalności poznańskiego ośrodka geograficznego.

Zarys biografii profesora Stanisława Pawłowskiego

Dzieciństwo, szkolne lata Stanisława Pawłowskiego nie były łatwe, zapewne wpłynęło to na ukształtowanie jego osobowości, umiejętność radzenia sobie w życiu. Stanisław Pawłowski urodził się 16.03.1882 roku w Dębowcu (ryc. 2) na południe od Jasła, w dolinie Wisłoka, jako syn Józefa i Apolonii Pawłowskich. Rodzina była wielodzietna – 6 córek, 7 synów (sześcioro zmarło na gruźlicę), zajmowała się sprzedażą wyrobów tkaczy dębowieckich. Matka zmarła, gdy Stanisław miał 13 lat.

Ryc. 2. Dom rodzinny Pawłowskich w Dębowcu

Fig. 2. Pawłowski's family house in Dębowiec

Interesujące krajobrazy, zróżnicowana struktura społeczna mieszkańców Dębowca miały wpływ na jego życie.

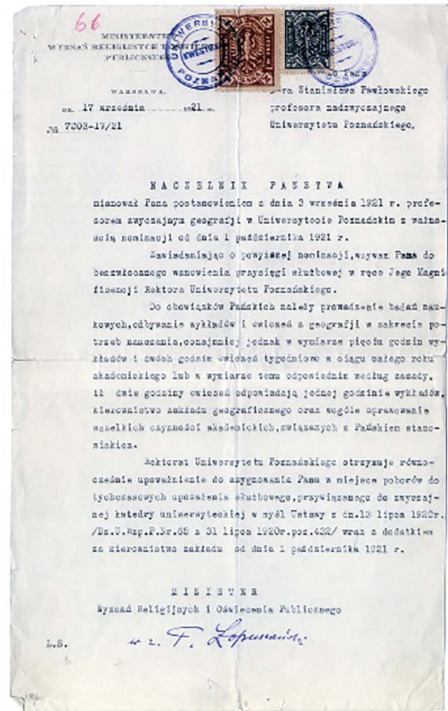
Po ukończeniu dwuklasowej szkoły pospolitej w Dębowcu (1891–1893) przeszedł do gimnazjum w Jasle (1894–1895). Wspomagany przez wuja księdza Aleksego Watulewicza, przeniósł się do gimnazjum w Samborze. Za uczestnictwo w tajnej organizacji niepodległościowej został wydalony ze szkoły, wrócił do Jasła. W 1902 roku uzyskał bardzo dobre świadectwo maturalne w gimnazjum w Jasle. Wtedy już młody Pawłowski interesował się poznawaniem różnych krajobrazów. W czasie wakacji odbywał wędrowki na Babią Górę, poznał Beskid Niski, Tatry, Pieniny, Czarnohorę aż do Siedmiogrodu. Dobrze przygotowany do dalszej nauki, Pawłowski wybrał studia uniwersyteckie w Lwowie na Wydziale Filozoficznym w latach 1902–1906, a w Wiedniu w roku akademickim 1904/1905. Przez pierwsze dwa lata studiował historię pod kierunkiem profesora Bronisława Dembińskiego (późniejszego profesora Uniwersytetu Poznańskiego) i podjął badania

w zakresie historii. Jego pierwszą publikacją z 1907 roku była praca pt.: „Wpływ chrześcijaństwa na prawodawstwo Konstantyna Wielkiego”. Profesor Dembiński proponował kontynuację badań i zatrudnienie na Uniwersytecie. Pod wpływem autorytetu naukowego ówczesnego doc. Eugeniusza Romera i jego zachęty, Pawłowski zmienił kierunek studiów na geografię. Profesor Romer zdarzenie to opisywał w swoich pamiętnikach (Romer 1988): „To te pierwsze wycieczki badawcze rozstrzygnęły o całej przyszłości Pawłowskiego, one mi dały ucznia, który długo był zupełnie najwierniej »moim«, ale nawet wtedy, gdy stał się zupełnie »swoim«, wierny zawsze »szkole« i powinowactwu ducha, wychowywał pokolenia geografów w Polsce, które nie przestały być pokoleniami »moimi«”. Możemy dziś powiedzieć, że poznańska szkoła geograficzna jest szkołą romerowską. Dzięki pomocy profesora Romera studiował w Wiedniu, uczestniczył w wykładach Albrechta Pencka i Eduarda Suessa, co miało też wpływ na jego zainteresowania badawcze. Stała współpraca przede wszystkim z profesorami Romerem oraz Rehmanem umożliwiała Pawłowskiemu kształtowanie i rozwój warsztatu badawczego. Pracę zawodową rozpoczął jako nauczyciel gimnazjum w Stanisławowie (1905–1908), co stanowiło podstawę przystąpienia do egzaminu (26.02.1908) na nauczyciela w gimnazjach i szkołach w zakresie geografii i historii. Stałe kontakty z profesorem Romerem pozwalały Pawłowskiemu rozwijać swoje zainteresowania naukowe. W połowie 1908 roku Pawłowski przenosi się do Lwowa i obejmuje posadę w VII Gimnazjum (1908–1909). Równocześnie był to okres przygotowania pracy doktorskiej i licznych artykułów z zakresu dydaktyki geografii. Zapewne praca w szkole umożliwiała realizację zainteresowań turystyką i krajoznawstwem. Podnoszone kwalifikacje dydaktyczne, ciągły kontakt z nauką sprawiły, że Pawłowski otrzymał pracę w Wyższej Akademii Handlowej w Lwowie (1909–1919), w której prowadził wykłady z geografii handlowej i historii handlu. Prowadził także wykłady (1913–1918) z geografii ogólnej i fizjografii Polski w Wyższej Szkole Leśnej w Lwowie (prywatny docent) oraz w Seminarium Gospodarczym w Snopkowie koło Lwowa. Doktor Pawłowski habilitował się w 1913 roku w oparciu o pracę „Złodowacenie górnej Wisły, górnego Dniestru oraz ich dopływów”. Zainteresowania badawcze Pawłowskiego były bardzo rozległe, inicjował nowe kierunki badań w geografii fizycznej, geografii ekonomicznej, geografii gospodarczej oraz geografii historycznej. Pod koniec 1918 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego geografii na Uniwersytecie Lwowskim, kontynuował współpracę z profesorem Romerem. Okres lwowski w życiu profesora Pawłowskiego zakończył się więc dużymi sukcesami naukowymi i dydaktycznymi.

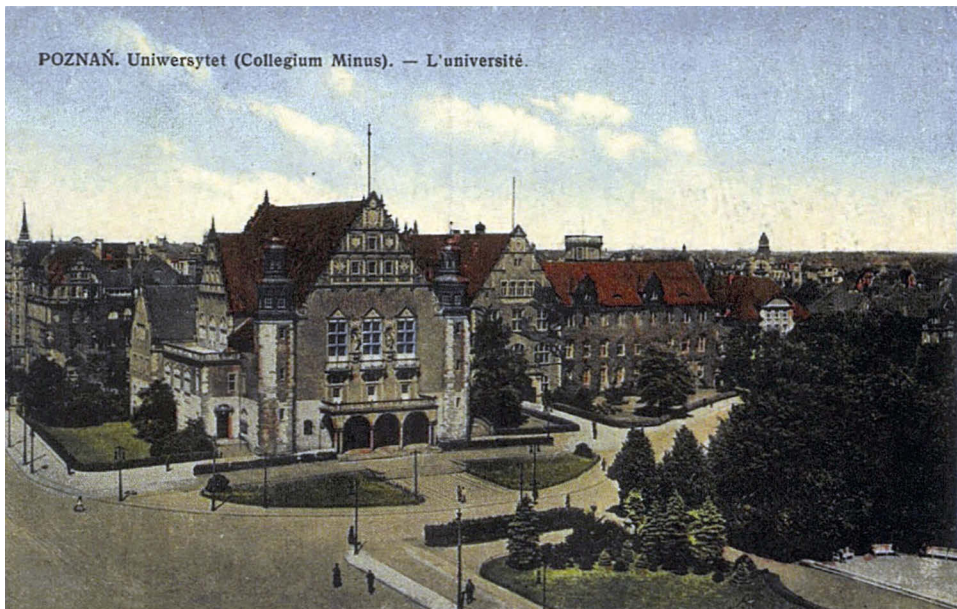
Na zaproszenie rektora Wszechnicy Piastowskiej profesora Heliodora Święcickiego profesor Pawłowski przyjechał do Poznania 6.05.1919 roku, aby objąć katedrę geografii. Należy dodać, że Stanisław Pawłowski już 1.04.1919 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym Wszechnicy Piastowskiej, natomiast we wrześniu 1921 roku Naczelnik Państwa mianował go profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Poznańskiego (ryc. 3).

Profesor Pawłowski przyjechał do Poznania w okresie szczególnym dla Wielkopolski i Poznania – zwycięstwo w powstaniu wielkopolskim, zakończenie wojny, organizacja życia społecznego, oświaty, a także nauki. Profesor szybko włączył się

w organizację nauki, sprawy społeczne środowiska poznańskiego. Z wielkim zaangażowaniem uczestniczył też w pracach Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu, który mieścił się w Collegium Minus (ryc. 4). Okres poznański w biografii profesora Pawłowskiego to przede wszystkim organizacja poznańskiego ośrodka geograficznego. Na Wydziale Filozoficznym (21 profesorów, 4 docentów) znajdowała się Sekcja Matematyczno-Przyrodnicza z 8 katedrami, w tym z Katedrą Geografii. Od pierwszego trymestru 1919 roku katedrą tą kierował profesor Stanisław Pawłowski. Na początku

Ryc. 3. Nadanie przez Naczelnika Państwa profesorowi Pawłowskiemu tytułu profesora zwyczajnego 1.10.1921 roku
 Fig. 3. Awarding Professor Pawłowski the title of full professor by the Head of State on October 1, 1921

Ryc. 4. Uniwersytet Poznański – Collegium Minus, siedziba Wydziału Filozoficznego
 Fig. 4. University of Poznań – Collegium Minus, seat of the Faculty of Philosophy

roku akademickiego 1925/1926 z Wydziału Filozoficznego wyodrębniony został Wydział Humanistyczny i Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, w którego strukturze mieściła się geografia. Profesor Pawłowski po przyjeździe do Poznania przekazał władzom uniwersyteckim materiał, zawierający koncepcje organizacji i rozwoju poznańskiej geografii.

Warunki lokalowe na powstającym Uniwersytecie były trudne. Z końcem maja 1919 roku profesor Pawłowski otrzymał 2 pokoje na parterze Collegium Minus, z kolei w kwietniu 1920 roku 6 pokoi w dawnym Collegium Iuridicum (przy ul. Wjazdowej 3), a w 1936 roku pomieszczenia na 2 piętrze w Collegium Maius. Powiększał się także skład osobowy Katedry Geografii od 1 asystenta do 10 w latach 30. XX wieku.

Profesor Pawłowski zorganizował poznański ośrodek geograficzny, liczący się w Polsce i na świecie. Uczniowie i współpracownicy profesora, m.in. Józef Bajerein, Maria Czekańska, Józef Czekalski, Anna i Jan Dylukowie, Rajmund Galon, Maria Kielczewska, Bogumił Krygowski, Juliusz Mikołajski, Bolesław Olszewicz, Walenty Winid, Stanisława Zajchowska, określali w okresie powojennym kierunki rozwoju geografii w różnych ośrodkach akademickich w Polsce.

Ryc. 5. Profesor Stanisław Pawłowski jako rektor Uniwersytetu Poznańskiego (rok akademicki 1932–1933)

Fig. 5. Professor Stanisław Pawłowski, Rector of the University of Poznań (academic year 1932–1933)

W działalności zawodowej profesora Pawłowskiego najważniejsze miejsce zajmują badania naukowe oraz zagadnienia dydaktyki szkolnej i uniwersyteckiej. Duża pracowitość profesora pozwoliła mu na szerokie upowszechnienie zarówno badań naukowych, jak i dydaktyki.

W 1934 roku odbył się w Warszawie Kongres Geograficzny Międzynarodowej Unii Geograficznej pod przewodnictwem profesora Eugenia Romera, natomiast profesor Pawłowski był sekretarzem generalnym. Z kolei w 1938 roku na Kongresie Międzynarodowej Unii Geograficznej w Amsterdamie profesor Pawłowski został jej wiceprezydentem.

W 1922 roku profesor Pawłowski organizuje Zrzeszenie Polskich Nauczycieli Geografii, natomiast w 1930 roku doprowadza do powstania Uniwersyteckiego Studium Dydaktyki Geografii, pierwszego w kraju. Przygotowanie podręczników do nauczania geografii, a także map było ważnym kierunkiem zadań realizowanych przez profesora.

Zaangażowanie profesora Pawłowskiego w prace organizacyjne na macierzystym wydziale i uczelni było istotnym wkładem w umacnianie pozycji geografii w strukturach Uniwersytetu Poznańskiego. W latach 1927–1928 pełnił funkcję dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, natomiast w latach 1932–1933 był rektorem Uniwersytetu Poznańskiego (ryc. 5). Profesor został też wybrany na kolejną kadencję, jednak nie wyraził zgody na dalsze pełnienie funkcji rektora, zarówno ze względów zdrowotnych, jak i politycznych i organizacyjnych, związanych z pracami przygotowawczymi Kongresu Międzynarodowej Unii Geograficznej w Polsce.

Wielkim wsparciem w rozległej działalności profesora Pawłowskiego była jego żona Ewa z d. Kamińska, absolwentka studiów geograficznych na Uniwersytecie Lwowskim (1906–1911). Pani Pawłowska obroniła pracę magisterską u profesora Romera. Pawłowscy mieli trójkę dzieci: Wandę – absolwentkę polonistyki na Uniwersytecie Poznańskim, syna Przemysława – zdał maturę w 1939 roku w I LO w Poznaniu oraz syna Zbigniewa – ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Poznańskim, późniejszy profesor Akademii Medycznej w Poznaniu. Córka Wanda i syn Przemysław zginęli w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. Pod koniec sierpnia 1939 roku profesor Pawłowski wyjechał do Jarosławia w celu zabezpieczenia ewakuacji Uniwersytetu Poznańskiego. Niemcy 11.09.1939 roku chcieli aresztować profesora Pawłowskiego jako zakładnika, jednak był on nieobecny i powrócił do Poznania na początku października. Już 14.10 profesor Pawłowski zostaje aresztowany i uwięziony na ul. Młyńskiej w Poznaniu, a 2.12.1939 roku przewieziony do Fortu VII. Najprawdopodobniej, jak wynika z informacji od współwięźniów, został rozstrzelany 6.01.1940 roku (ryc. 6), a 7.01 zakopany we wspólnej mogile w Wypalankach koło Stęszewa, na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Tak zakończyło się życie uczonego, wielkiego patrioty, rektora Uniwersytetu Poznańskiego, założyciela koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego.

Ryc. 6. Miejsce straceń w Forcie VII w Poznaniu

Fig. 6. Place of executions at Fort VII in Poznań

Funkcje i działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów – przeszłość, teraźniejszość

Aktywność naukowa studentów znajdowała zabezpieczenie organizacyjne, a częściowo finansowe w działalności Koła Naukowego Geografów (KNG) Studentów Uniwersytetu Poznańskiego w okresie międzywojennym, a także powojennym, natomiast od 1973 roku w ramach Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM (SKNG UAM). Przez cały okres działalności Koło (KNG oraz SKNG) było ważną strukturą organizacyjną poznańskiego ośrodka geograficznego. Praca w Kole (KNG i SKNG) sprzyjała współpracy pracowników naukowych i studentów, umożliwiała studentom realizację badań naukowych, integrowała studentów geografii, umożliwiała upowszechnienie wiedzy geograficznej w szkołach i w społeczeństwie, rozwijała umiejętności organizacyjne w zakresie współpracy ze szkołami, instytucjami oraz innymi ośrodkami uniwersyteckimi krajowymi i zagranicznymi (Kostrzewski, 1973, 1983, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013, 2018). To są niewątpliwe wartości, które wnosili studenci do oceny rangi merytorycznej i organizacyjnej poznańskiego ośrodka geograficznego.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie indywidualności pracy badawczej studentów, zarówno w okresie przedwojennym, jak i powojennym. Szczegółowy opis historii Koła (KNG i SKNG) zawarty był we wcześniejszych opracowaniach (Kostrzewski, 1973, 1983, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013, 2018). Historia Koła (KNG i SKNG) jest ściśle powiązana z poznańską geografią i stanowi ważną część jej historii. Zmiany w strukturze organizacyjnej, inicjowane kierunki badań naukowych w poznańskim ośrodku geograficznym znajdowały odzwierciedlenie w organizacji pracy w Kole (KNG i SKNG). Należy jednak zwrócić uwagę, że i w okresie międzywojennym, i po wojnie studenci inicjowali nowe, dotychczas nierealizowane badania w ośrodku poznańskim. Przykładowo można wymienić: opracowanie pierwszej mapy geomorfologicznej województwa poznańskiego (J. Dylík, R. Galon), podjęcie badań mikroklimatu i osadów jaskiń tatrzańskich (A. Kostrzewski, M. Grześkowiak), kartowanie morfologiczne jaskiń tatrzańskich (A. Kostrzewski, Z. Zwoliński, G. Rachlewicz, Z. Głębiński), metody bonitacji środowiska geograficznego (L. Kozacki, A. Marsz, D. Sołowiej, J. Borzyszkowski, S. Bródka, I. Markuszewska), bilans wodny wyspy Wolin (A. Choiński, R. Graf, D. Wrzesiński), badania mikroklimatu rynny jeziora Wisielka i wybrzeża klifowego (J. Tamulewicz, K. Rabski, J. Bogucki, L. Kolendowicz), struktura przestrzennie-funkcjonalna gmin wyspy Wolin (W. Maik, A. Jasiok, T. Strykiewicz, J. Jurek, T. Kossowski). Należy pamiętać, że większość pracowników naukowych naszego ośrodka rozpoczynała działalność naukową w Kole. Właśnie w Kole przygotowali pierwsze publikacje dzisiejsi doktorzy, doktorzy habilitowani i profesorowie. Od początku jego powstania praca w Kole Naukowym Geografów stymulowana jest przez opiekuna naukowego oraz opiekunów sekcji specjalistycznych. Sprawowanie wymienionych funkcji to odpowiedzialne, wymagające zadanie w zakresie odpowiedniego kontaktu ze studentami, odpowiedniego statusu naukowego i przygotowania do pracy dydaktycznej. Członkowie Koła (KNG, SKNG) w swojej

działalności z powodzeniem realizowali podstawowe funkcje nauk geograficznych – merytoryczną, dydaktyczną, edukacyjną, aplikacyjną i organizacyjną. W powiązaniu ze zmianami organizacyjnymi poznańskiego ośrodka geograficznego zmieniała się też struktura organizacyjna Koła. Trzeba dodać, że po 1970 roku powstawały sekcje specjalistyczne, które nie miały odpowiedników w strukturze organizacyjnej poznańskiej geografii, np. Sekcja Speleologiczna, a w ostatnich latach Sekcja Geo-Grafiki. Studenci realizowali także indywidualne projekty. Organizacja przez studentów seminariów, konferencji, zjazdów, również z udziałem gości zagranicznych (studenci z Belgii, Finlandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Węgier oraz z dawnej Jugosławii), rozwijała umiejętności organizacyjne.

Podstawową funkcją realizowaną w Kole od początku jego powstania była funkcja merytoryczna. Chodzi o poprawne pod względem metodologicznym i metodycznym prowadzenie projektów badawczych przy współpracy z opiekunami naukowymi. Należy dodać, że studenci zawsze starali się podejmować nowe problemy badawcze przy zastosowaniu nowych metod.

Praca w Kole rozwija u studentów umiejętności dydaktyczne, co związane było m.in. z pełnieniem funkcji kierownika sekcji specjalistycznej, przedstawianiem referatów na seminariach, konferencjach (także zagranicznych) oraz dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Realizacja funkcji edukacyjnej to przede wszystkim prezentacja w prelekcjach, w kontaktach z władzami terenowymi problematyki kształtowania i ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

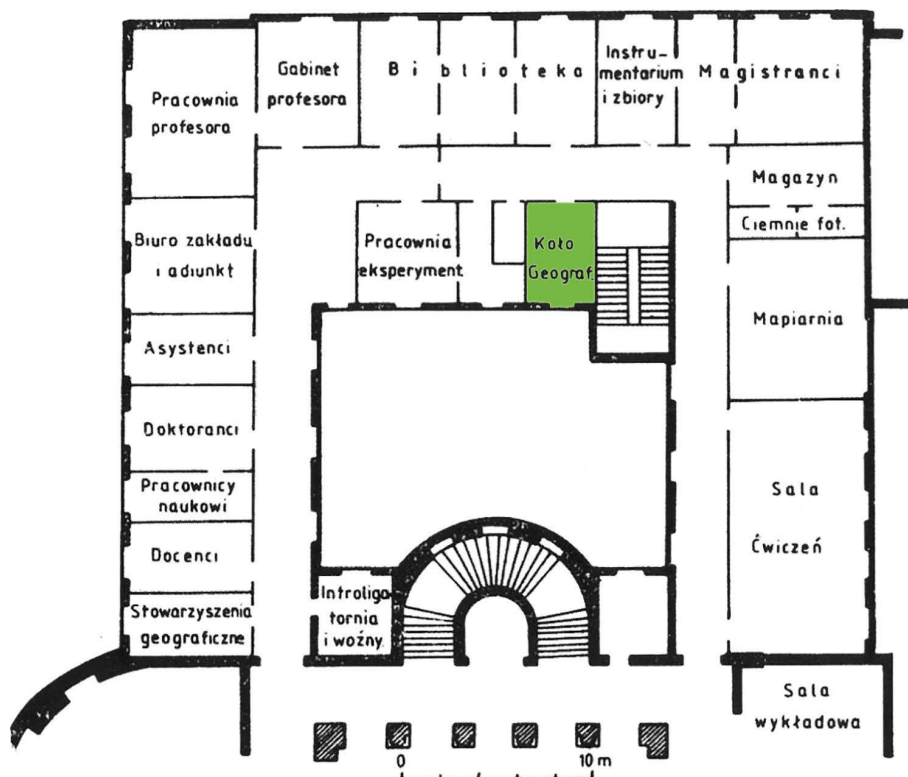
Zaówno w okresie przedwojennym, jak i powojennym realizowana była w pracach Koła funkcja aplikacyjna, zwracająca uwagę na przydatność wyników badań różnych sekcji specjalistycznych do konkretnych celów praktycznych. Przykładowo w okresie przedwojennym profesor Pawłowski włączał studentów do badań wybrzeża Bałtyku, studiów dotyczących rozwoju Poznania, wskazując na znaczenie praktyczne badań. Po wojnie studia aplikacyjne jeszcze w wielkim stopniu zaznaczały się w badaniach studenckich. Takie były założenia, podstawy prac Koła (KNG, SKNG). Biorąc pod uwagę przedstawione założenia merytoryczne i organizacyjne działalności rozwijanej w Kole, można wydzielić trzy okresy w jego rozwoju, mianowicie okres przedwojenny (1922–1939), okres dostosowywania prac Koła do zmieniającej się struktury organizacyjnej ośrodka poznańskiego (1946–1969) oraz okres dezintegracji przedmiotowej geografii (1970 do dzisiaj, do roku 2023). Poniżej przedstawiono specyfikę rozwoju Koła w wymienionych okresach.

Okres przedwojenny (1922–1939) to okres tworzenia struktur organizacyjnych powstałego w 1919 roku Uniwersytetu Poznańskiego (Kostrzewski, 2016). Od początku powstania Uniwersytetu Poznańskiego organizowana jest geografia przez profesora Uniwersytetu Lwowskiego Stanisława Pawłowskiego. Data powstania Koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego przyjęta została w oparciu o konsultacje z pierwszymi członkami Koła (M. Czekańska, M. Dorywalski, A. i J. Dylikowie, R. Galon, M. Kiełczewska, B. Krygowski, S. Zajchowska), na początek roku akademickiego 1922/1923. Założycielem i opiekunem naukowym Koła była profesor Stanisław Pawłowski. Praca w Kole była dobrym uzupełnieniem studiów geograficznych, szczególnie w zakresie badań

terenowych. Trzeba zaznaczyć, że to właśnie w tym czasie rozpoczęli działalność naukową powojenni profesorowie polskiej geografii, uczniowie profesora Stanisława Pawłowskiego (Kostrzewski, 1973). Do najważniejszych form działalności Koła można zaliczyć wyjazdy badawcze z profesorem Pawłowskim w okolice Poznania. Wówczas powstała w ramach prac Koła pierwsza mapa geomorfologiczna województwa poznańskiego (J. Dylik, R. Galon). Ważną formą działalności Koła były wyjazdy zagraniczne (w latach 1928–1930) do Rumunii, w Alpy Austriackie, do Jugosławii, na Węgry oraz do Norwegii, Szwecji, Finlandii i Estonii.

Studenci z Koła uczestniczyli w Zjazdach Kół Naukowych Geografów organizowanych w Krakowie, Lwowie, Warszawie i Poznaniu (1929 rok) – w związku z obchodami 10-lecia powstania ośrodka geograficznego. W siedzibie Instytutu Geograficznego przy ul. Fredry 10 Koło Geografów miało odrębny lokal (ryc. 7), co – jak podkreślali członkowie – sprzyjało integracji studentów geografii.

Okres przedwojenny był bardzo ważny w historii Koła, gdyż określił formy organizacyjne pracy badawczej studentów i wykazał, że Koło jest miejscem przygotowań pracowników naukowych dla polskiej geografii.

Ryc. 7. Siedziba Koła Naukowego Geografów w Instytucie Geograficznym Uniwersytetu Poznańskiego przy ul. Fredry 10, II piętro

Fig. 7. The seat of the Research Circle of Geographers in the Geographical Institute of University of Poznań at Fredry Str. 10, II floor

Kolejny, już powojenny, okres w rozwoju Koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego obejmuje lata 1946–1969. Wtedy to, bezpośrednio po II wojnie światowej, profesor August Zierhoffer wraz z uczniami profesora Pawłowskiego organizuje Koło Naukowe Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Opiekunami koła byli – mgr S. Majdanowski, dr J. Bajerein, doc. B. Krygowski, mgr W. Stankowski, mgr A. Marsz. Specyfiką tego okresu jest: rozszerzenie prac badawczych poza Wielkopolskę, a mianowicie na obszar Ziemi Lubuskiej, wybrzeża Bałtyku, a także Tatr. Poza badaniami geomorfologicznymi członkowie Koła podejmują badania hydrologiczne, meteorologiczne (organizacja stacji meteorologicznej na wieży Collegium Minus UAM), badania społeczno-ekonomiczne, badania z zakresu kształtowania i ochrony środowiska, studia kartograficzne oraz badania speleologiczne.

Z kolei w organizacji Koła wprowadzono coroczne studenckie obozy badawcze (Skwierzyna, Łągów Lubuski, Smołdzino, Komorze, Lubin na Wolinie). Wyniki badań członkowie Koła przedstawiają na organizowanych seminariach (1965, 1968 – Konin, 1970 – Komorze) i zjazdach ogólnopolskich. Ważnym wydarzeniem studenckich badań naukowych jest powstanie w 1959 roku na Zjeździe Studenckich Kół Naukowych Geografów w Wojcieszowie (organizatorzy – ośrodek wrocławski: J. Czerwiński, M. Pulina) Komitetu Koordynacyjnego Studenckich Kół Naukowych Geografów, którego pierwszym prezesem został mgr Wojciech Stankowski. W analizowanym okresie Koło poznańskie było dwukrotnie siedzibą komitetu koordynacyjnego (1959–1961 – mgr W. Stankowski, 1965–1967 – mgr A. Marsz). Liczne wyjazdy terenowe do różnych regionów Polski stanowiły ważne uzupełnienie rozwijania zainteresowań krajobrazowych studentów geografii. Pod względem organizacyjnym rozwijał się poznański ośrodek geograficzny, wzrastała liczba studentów do 60 osób na rok.

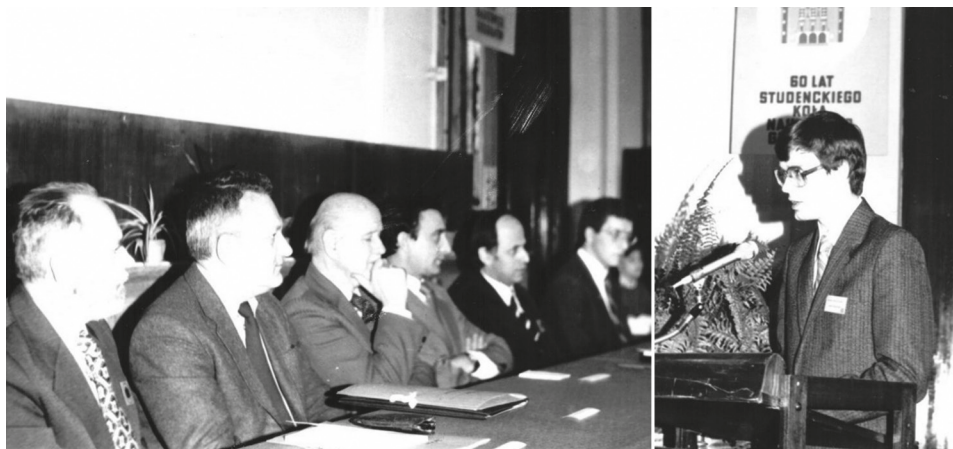
Trzeci okres w rozwoju Koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego obejmuje lata 1970–2023. Opiekunem naukowym Koła w tych latach był doktor, a obecnie profesor Andrzej Kostrzewski (Kostrzewski, 1973, 1983, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013, 2018). W polskiej geografii to okres zaznaczającej się dezintegracji przedmiotowej, co znajduje odzwierciedlenie w zmianach organizacyjnych poszczególnych ośrodków geograficznych, także w poznańskim. Zmiany te miały wpływ na stan struktury organizacyjnej naszego Koła. Jego siedziba mieściła się w Collegium Maius UAM na ul. Fredry 10 natomiast od października 2005 roku – w pomieszczeniach Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM przy ul. B. Krygowskiego 10. Na Zjeździe Jubileuszowym 50-lecia Koła Naukowego Geografów (13–15.04.1973) Koło nasze przyjęło nazwę Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego. Wydarzenie to było wyrazem wdzięczności i uznania dla dorobku organizacyjnego i naukowego przyjętego patrona Koła.

Cechą szczególną tego okresu jest przede wszystkim powstanie nowych sekcji specjalistycznych (aktualnie 135 członków), a mianowicie – Speleologicznej, Geoinformacji, Geo-Grafiki, Kartografii i Geodezji, Dydaktyki Geografii i Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, a Sekcja Geomorfologii zmieniła nazwę na Sekcję Geomorfologii i Geoarcheologii. Bardzo ważną rolę w działalności Koła spełniają

opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych. Równocześnie znacząco wzrosła liczba realizowanych projektów badawczych o charakterze badań podstawowych i aplikacyjnych. Efektem prac sekcji specjalistycznych lub ich współpracy są liczne monografie naukowe i artykuły dotyczące zagadnień fizyczno- i ekonomiczno-geograficznych, przede wszystkim z obszaru wyspy Wolin, Wolińskiego Parku Narodowego, Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej, a także z Australii, Islandii, Spitsbergenu i Półwyspu Skandynawskiego. W 2018 roku w ramach prac Koła utworzono czasopismo „Geoprzestrzeń” (dotychczas wydano 5 zeszytów). Materiały do artykułów zbierane były głównie na corocznych (od 1971 roku) obozach naukowo-badawczych (Cieszyno Łobeskie, Lubiń, Wiselka, Dziwnówek, Grodno, Biała Góra oraz na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego).

Ważną formą działalności Koła były i są krajowe wyjazdy poznawcze w zasadzie do wszystkich regionów Polski. Działalność badawczą Koła wzbogacają ekspedycje z udziałem opiekunów naukowych, np. na teren Australii, Półwyspu Indyjskiego, Maroka, Alp (dwukrotnie), Serbii (wielokrotnie), Bośni, Czarnogóry, Chorwacji, Macedonii, Wysp Brytyjskich, Półwyspu Skandynawskiego, Belgii, Francji, Islandii, Spitsbergenu.

W analizowanym okresie Koło było dwukrotnie siedzibą Komitetu Koordynacyjnego Studenckich Kół Naukowych Geografów (A. Kostrzewski, K. Rabski)

Ryc. 8. Zjazd Jubileuszowy 60-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów – prezydium Zjazdu

Od lewej prof. Wojciech Stankowski – dyrektor Instytutu Geografii, prof. Andrzej Malinowski – dziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, prof. Rajmund Galon – członek honorowy Koła, założyciel KNG, prof. Jacek Trojanek – prorektor UAM, doc. Andrzej Kostrzewski – opiekun Koła, Zbigniew Głabiński – wiceprezes Koła, Józef Szpikowski – prezes Koła

Fig. 8. The jubilee reunion of the 60th anniversary of the Students' Research Circle of Geographers – the presidium of the reunion

From the left, prof. Wojciech Stankowski – director of the Institute of Geography, prof. Andrzej Malinowski – Dean of the Faculty of Biology and Earth Sciences, prof. Rajmund Galon – honorary member of the circle, founder of the KNG, prof. Jacek Trojanek – vice-rector, doc. Andrzej Kostrzewski – guardian of the circle, Zbigniew Głabiński – vice-president of the circle, Józef Szpikowski – president of the circle

i w związku z tym organizatorem dwóch zjazdów. Ważnym wydarzeniem są ogólnopolskie seminaria naukowe, przede wszystkim na wyspie Wolin, oraz jubileuszowe zjazdy Koła (z okazji 50-, 60-, 70-, 75-, 80-, 85-, 90-, 95- i 100-lecia). Organizacja zjazdów jubileuszowych (ryc. 8) stwarza doskonałą możliwość spotkania geografów wielu pokoleń.

Podsumowanie

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego jest kontynuatorem koncepcji pracy Koła Naukowego Geografów Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zmiany organizacyjne w Kole, problemy badawcze stanowią w dużym stopniu odzwierciedlenie tendencji rozwoju nauk geograficznych zarówno pod względem przyjętych podstaw metodologicznych, jak i metodycznych. Niewątpliwie działalność w Kole (KNG, SKNG) rozwijała zainteresowania badawcze studentów, umożliwiała podjęcie badań naukowych, indywidualnych lub zespołowych, rozwijała umiejętności organizacyjne i integrowała środowisko studentów geografii.

Do najważniejszych zadań SKNG można zaliczyć:

- utrzymanie ciągłości funkcjonowania,
- wznowienie kontaktów z kołami naukowymi geografów w Polsce, a także zagranicznymi,
- podejmowanie w badaniach nowych problemów badawczych,
- aktywny udział w konferencjach krajowych i zagranicznych,
- organizację ekspedycji badawczych we współpracy z pracownikami naukowymi,
- organizację kompleksowych obozów badawczych na wyspie Wolin jako podstawę wieloletnich studiów porównawczych,
- zabezpieczenie ciągłości wydawania czasopisma „Geoprzestrzeń”,
- utworzenie sekcji absolwentów SKNG UAM,
- zmiany struktury organizacyjnej Koła, w powiązaniu z tendencjami w rozwoju nauki w Polsce i Europie.

W 100-lecie utworzenia Koła Naukowego Geografów, którego kontynuatorem jest Studenckie Koło Naukowe Geografów UAM, można wyrazić przekonanie, że Koło poznańskie ma dobre podstawy dalszego, pomyślnego rozwoju. Na Kongresie Studenckich Kół Naukowych w 1979 roku w Katowicach Koło otrzymało wyróżnienia – dla najlepszego studenckiego koła naukowego w kraju, a opiekun Koła doc. A. Kostrzewski – dla najlepszego opiekuna naukowego. Przez cały okres działalności Koło prowadzi szeroką współpracę ze studeckimi kołami naukowymi w Polsce, terenowymi jednostkami administracyjnymi, z Tatrzańskim Parkiem Narodowym, Parkiem Narodowym Gór Stołowych, a przede wszystkim z Wolińskim Parkiem Narodowym.

Członkowie Koła są organizatorami lub współorganizatorami wielu wydarzeń wydziałowych, takich jak m.in. GISday, Forum Geografów – Geografia Kołem się Toczy, Dzień Geografa, brali udział w pracach organizacyjnych Okręgowej Olimpiady Geograficznej.

Z przedstawionej analizy trzech okresów rozwoju Koła (KNG, SKNG) wynika, że jego prace cieszą się dużym zainteresowaniem studentów i doktorantów oraz wsparciem merytorycznym pracowników naukowych.

Literatura

- Kostrzewski A. (red.), 1973, Zjazd 50-lecia Koła Naukowego Geografów Studentów UAM.
- Kostrzewski A. (red.), 1983, 60 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, SKNG UAM, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1993, 70 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, SKNG UAM, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1998, 75 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–1998), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 2003, 80 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 2008, Jubileusz 85-lecia działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza (1922–1923, 2007–2008), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 2013, Geoforum, t. 1, Wydanie jubileuszowe – 90 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2013), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A., 2016, Stanisław Pawłowski (1882–1940), [w:] P. Hauser, T. Schramm (red.), Biografie rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
- Kostrzewski A., Żyto A. (red.), 2018, Geoprzestrzeń, 1, 95 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2018), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Centenary of the Student Research Circle of Geographers – founder, past and present

Abstract: This study will present the importance of Professor Stanisław Pawłowski in the organization of the Poznań geographical center, including the Research Circle of Geographers of the students of the University of Poznań. It should be emphasized that the above-mentioned the circle was very active, both in the pre- and post-war period. The basic forms of the club's activity are, above all, scientific research of students in cooperation with academics, organization of conferences and research trips, domestic and foreign (to different continents), participation in the organization of university and faculty events. The academic year 2022/2023 is the year of the 100th anniversary of the Student Research Circle of Geographers named after Stanisław Pawłowski UAM, the most important event of which is the Jubilee Reunion of the 100th anniversary of activity (April 22, 2023). The jubilee reunion is a confirmation of the continuity of the activity of the Circle, which successfully fulfills both the scientific and integrating function of geograph students.

Keywords: physical geography, anthropogeography, student scientific research, Student Research Circle of Geographers of the Adam Mickiewicz University

Adrian Sitarz
prezes SKNG UAM

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Aktualny stan i działalność SKNG UAM w stulecie powstania

Zarys treści: Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu od 100 lat rozwija pasję wśród młodych badaczy geografii. Wielość podejmowanych inicjatyw sprawia, że studenci rozwijają się wszechstronnie na wielu płaszczyznach. Tematyka badawcza podejmowana w ramach Koła jest zróżnicowana i związana z zainteresowaniami studentów. Członkowie organizują wiele wypraw naukowo-badawczych przy wsparciu opiekunów. Koło jest miejscem działań w sferze naukowej, popularyzatorskiej i społecznej w zakresie nauk o Ziemi i środowisku.

Słowa kluczowe: koło naukowe, geografia, uniwersytet, jubileusz, badania, wyprawy

Wprowadzenie

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu swoją działalność wiąże z początkiem tworzenia się Uniwersytetu Poznańskiego i rozwojem poznańskiego ośrodka geograficznego. Od początku istnienia, przełomu lat 1922/1923, zreszta studentów zainteresowanych naukami geograficznymi (Kostrzewski, 1973, 1983, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013, 2016, 2018). Nieustający rozwój nauki, chęć odkrywania środowiska geograficznego i doskonalenie nowych metod badawczych sprawiają, że Koło od 100 lat kształtuje młodych badaczy. Dzięki dorobkowi, tradycji studenckiej działalności i popularyzacji geografii jest ono największym geograficznym kołem w Polsce. W 2023 roku liczy 135 członków działających w aż 12 sekcjach specjalistycznych: Geomorfologii i Geoarcheologii, Meteorologii, Hydrologii, Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Kartografii i Geomatyki, Kształtowania i Ochrony Środowiska, Turystyki i Rekreacji, Geoinformacji, Geo-Grafiki, Dydaktyki Geografii, Speleologii oraz Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Róż-

norodność tematów badawczych powoduje, że badania prowadzone są w sposób typowy dla danej dyscypliny. Mnogość sekcji i tematów badawczych zależy od preferencji i zainteresowań studentów należących do Koła. Ostatnie pięć lat to okres nieustannego rozwoju i podejmowania nowych działań naukowych, popularyzatorskich oraz społecznych w dziedzinie nauk o Ziemi i środowisku. Mając na uwadze uhonorowanie jubileuszu istnienia Koła, decyzją Zebrania Ogólnego SKNG UAM z 24 stycznia 2023 roku rok akademicki 2022/2023 ogłoszono rokiem 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu.

Działalność naukowa, popularyzatorska i społeczna

Od ostatniego Zjazdu SKNG UAM, który odbył się 7 kwietnia 2018 roku, minęło pięć lat (ryc. 1). Działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego w ostatnim okresie zaznacza się na wielu płaszczyznach. Studenci przede wszystkim angażują się w realizację projektów naukowych, związanych z tematyką ich zainteresowań i kierunków badawczych poszczególnych sekcji. W ostatnich latach nasze Koło powiększyło się także o kolejne sekcje specjalistyczne: po krótkiej przerwie od 2019 roku poszerzone tematy badawcze realizuje Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii, w tym samym roku powstała nowa Sekcja Geo-Grafiiki, natomiast od 2020 roku działalność prowadzi sekcja Dydaktyki Geografii, od 2021 roku Sekcja Kartografii i Geomatyki, a od listopada 2022 roku działalność wznowiła Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Jubileusz 100-lecia SKNG UAM to także 50-lecie Sekcji Speleologii oraz 20-lecie Sekcji Geoinformacji.

Ryc. 1. Uczestnicy zjazdu z okazji 95-lecia istnienia Koła podczas balu w dniu 7 kwietnia 2018 roku.

Fot. Jadwiga Marczevska

Fig. 1. Participants of the Reunion on the occasion of the 95th anniversary of Student Research Circle of Geographers during the ball on April 7, 2018

Koło zyskuje coraz większe możliwości za sprawą przyznania w 2019 roku Uniwersytetowi im. Adama Mickiewicza w Poznaniu statusu uczelni badawczej i realizacji programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, w ramach którego także studenci otrzymują wsparcie na rozwój własnych projektów naukowych.

Efekty badań prezentowane są na licznych seminariach, konferencjach w postaci referatów bądź udziału w sesjach posterowych. Koło posiada własne systematycznie wydawane od 2018 roku czasopismo „Geoprzestrzeń”, w którym publikowane są recenzowane opracowania studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych i naszych absolwentów.

Od lat członkowie Koła są organizatorami lub współorganizatorami konferencji, m.in.: Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody, GIS Day Poznań czy innych wydarzeń popularnonaukowych, takich jak np.: Poznański Festiwal Nauki i Sztuki, Noc Naukowców, Poznański Tydzień Geomorfologii, Dni Turystyki oraz Dzień Kół Naukowych UAM, na którym w 2022 roku stoisko dotyczące działalności Koła zajęło I miejsce.

Do cyklicznych i ważnych działań Koła należy z pewnością letni obóz naukowo-badawczy, organizowany w Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze, zlokalizowanej na wyspie Wolin. Od wielu lat współpracujemy z Wolińskim Parkiem Narodowym (ryc. 2). Obozy mają zarówno charakter naukowy, jak integracyjny, są miejscem wymiany doświadczeń i współpracy. Prowadzone na tym terenie badania o charakterze kompleksowym i analitycznym

Ryc. 2. Uczestnicy obozu naukowo-badawczego na wyspie Wolin w 2022 roku
Źródło: archiwum SKNG.

Fig. 2. Participants of the science and research camp on the island of Wolin in 2022

prezentowane są między innymi w zeszycie 2 czasopisma „Geoprzestrzeń” zatytułowanym „Gmina i miasto Międzyzdroje – wybrane problemy” wydanym w 2019 roku, a także w innych publikacjach.

Istotnym elementem rozwoju Koła jest działalność społeczna i edukacyjna. Studenci współpracują ze szkołami, organizując różnego rodzaju warsztaty i prelekcje, do których z pewnością należą: coroczne warsztaty geoinformacyjne w szkołach z oprogramowania QGIS czy seria filmów z cyklu „Matura z GeoGrafiką” w 2021 roku. Jednym z najciekawszych projektów edukacyjnych, realizowanych przez członków Sekcji Dydaktyki Geografii, jest stworzenie interaktywnego atlasu MappLab przeznaczonego dla uczniów i nauczycieli. Inicjatywa ta rozwijana jest w ramach Fundacji Przedsiębiorczości „Twój StartUP”.

Co roku dla członków Koła organizowane jest Forum SKNG „Geografia Kołem się toczy”, które jest miejscem wymiany doświadczeń, wyników badań, postępów w pracach naukowych studentów oraz ich zainteresowań związanych z naukami geograficznymi. Drugim z naszych działań są warsztaty „SKNGeniusz” dla członków Koła, których tematyka dotyczy kształtowania umiejętności praktycznych, m.in. posługiwania się programami geoinformacyjnymi czy graficznymi. W tradycję działalności Koła wpisała się Wigilia, urządzana corocznie w grudniu w Stacji Ekologicznej UAM w Jeziorach na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Od trzech lat organizujemy też speleologiczne wyjazdy w Góry Kaczawskie do Wojcieszowa (Jaskinia Nowa). W 2022 roku odbył się wyjazd majowy na teren Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej i Ojcowskiego Parku Narodowego, w 2023 roku natomiast – pierwszy od wielu lat obóz zimowy Koła w Tatrach (Kiry).

Zagraniczne wyprawy naukowe

Ostatnie pięćlecie to okres wielu ekspedycji i wyjazdów zagranicznych. W 2019 roku odbyła się wyprawa pod hasłem „Polar Project” do Stacji Polarnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza „Petuniabukta” na Spitsbergenie. Inicjatorem wyprawy był opiekun Koła prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski, a sama wyprawa zorganizowana została z okazji 35. rocznicy poznańskiej wyprawy geograficznej na Spitsbergen. Przebiegała w trzech etapach po dwa tygodnie, a uczestnikami byli: Agata Piękniewska, Aleksandra Czuchaj, Daniel Baranek, Jagoda Marczevska, Kuba Dams, Maria Sznajder, Patrycja Murasicka, Ursa Piątkowska, Zuzanna Palińska, Aneta Kozłowska. Studenci realizowali swoje indywidualne projekty naukowe oraz brali udział w badaniach prowadzonych przez pracowników stacji.

Kolejna z wypraw odbyła się w dniach 14–24 sierpnia 2021 roku, zorganizowana została przez Sekcję Turystyki i Rekreacji. Podczas ekspedycji realizowany był projekt „Wpływ pandemii COVID-19 na problem overtourismu na Islandii”. Opiekę merytoryczną sprawował dr Mikołaj Majewski, uczestniczkami wyjazdu były: Joanna Podgórska, Weronika Kowalska, Rozalia Biniasz oraz Maria Sznajder. Głównym elementem wyprawy było odwiedzenie Parku Narodowego Thingvellir oraz Vatnajökull, gejzerów Geysir i Strokkur, a także gór Landmannalaugar.

Ryc. 3. Uczestnicy studenckiej wyprawy naukowej „Kołem przez Skandynawię” w 2022 roku przy jeziorze Engabreen lodowca Svartisen (Norwegia). Fot.: Wiktoria Dyszy
Źródło:

Fig. 3. Participants of the student scientific expedition “Circle through Scandinavia” in 2022 at the Engabreen tongue of the Svartisen glacier (Norway)

W minionym 2022 roku od 6 lipca do 5 sierpnia odbyła się studencka wyprawa naukowa „Kołem przez Skandynawię” (ryc. 3). Studenci przemierzali kamperami Szwecję i Norwegię, pokonując łącznie 9200 km. Do najciekawszych terenów, jakie odwiedzili, należały: najstarszy w Europie Park Narodowy Sarek, szczelina Skallbergsgrottan, zbudowany z łupków Nordkapp, Park Narodowy Raggio, archipelag Lofotów z plażą Kvalvika, Preikestolen i Kjerag położone na terenie Lysefiord oraz jezory lodowców Jostedalbreen i Svartisen. Tematyka badawcza związana była z szeroko rozumianą georóżnorodnością i jej wpływem m.in. na turystykę. W projekcie brali udział: Maria Sznajder, Rozalia Biniasz, Dawid Kozar, Anna Stasiewicz, Adrian Sitarz, Julita Sikora, Wiktoria Dyszy, Zofia Grajek, Ada Pleszewska oraz Bruno Garrett.

W ramach działalności Koła od 2015 roku kontynuowany jest projekt „GEOpraktyki”, którego w tym roku odbędzie się już VIII edycja pod hasłem „Saharyjskimi piaskami Mauretanii” (historię i przebieg tego projektu przedstawiono w dalszej części publikacji).

Warto podkreślić, że wszystkie wyprawy okazały się możliwe do zorganizowania dzięki wsparciu naszego Uniwersytetu oraz inicjatywie studentów i pomocy opiekunów naukowych. Studenci nabierają umiejętności logistycznych i społecznych, m.in. w zakresie planowania przebiegu trasy i badań czy pracy w zespole.

Nieoceniona jest tu współpraca studenta i opiekuna naukowego. Ekspedycje zagraniczne sprawiają, że poszerzamy tematykę i obszary badań naukowych studentów w ramach naszego Koła.

Podsumowanie

Rola Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu w kształtowaniu wiedzy, umiejętności i postaw młodych badaczy geografii jest trudna do przecenienia. Nieustanny rozwój wielu dziedzin nauki sprawia, że podejmowane są nowe inicjatywy i poruszane inne aspekty nauk o Ziemi i środowisku. Czas spędzony w Kole umożliwia samorozwój, doskonalenie zainteresowań naukowych oraz kompetencji. Wielkie wsparcie Koło otrzymuje od opiekuna prof. zw. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego, który z nieustannym uśmiechem na twarzy pełni tę funkcję od przeszło pięćdziesięciu lat. W tym miejscu w jubileuszowym roku akademickim 2022/2023 – Roku 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu – w imieniu całej społeczności studenckiej dziękuję za okazane wsparcie i rozwój młodej myśli naukowej geografów.

Literatura

- Kostrzewski A. (red.), 1973, Zarys historii działalności Koła Naukowego Geografów Studentów UAM w Poznaniu w przekroju 50-lecia (1922/23–1972/73), [w:] Zjazd Koła Naukowego Geografów Studentów UAM, Poznań, s. 6–13.
- Kostrzewski A. (red.), 1983, Przegląd działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. St. Pawłowskiego w przekroju 6-lecia, ze szczególnym uwzględnieniem ostatniego dziesięciolecia 1972–1982, [w:] 60 lat SKNG im. St. Pawłowskiego, SKNG UAM, Poznań, s. 6–22.
- Kostrzewski A., 1993, Działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego w latach 1922–92 (ze szczególnym uwzględnieniem dziesięciolecia 1982–92), [w:] 70 lat SKNG im. S. Pawłowskiego UAM, Poznań, s. 11–25.
- Kostrzewski A., 1998, Miejsce i znaczenie Studenckiego Koła Naukowego Geografów w poznańskim ośrodku geograficznym, [w:] A. Kostrzewski (red.), 75 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–1998), Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 8–11.
- Kostrzewski A., 2003, Jubileusz 80-lecia działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza (1922/23–2002/2003).
- Kostrzewski A., Rogacki H., 2008, Poznański ośrodek badań geograficznych, [w:] Historia geografii polskiej PWN, Warszawa, s. 376–386.
- Kostrzewski A. (red.), 2013, Geoforum, t. 1, Wydanie jubileuszowe 90 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2013), Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Kostrzewski A., 2016, Stanisław Pawłowski 1882–1940, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, s. 196.

Kostrzewski A. (red.), 2018, Geoprzestrzeń, t. 1, 95 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2018), Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.

Current status and activities of the Student Research Circle of Geographers of the Adam Mickiewicz University in Poznań on the centenary of foundation.

Abstract: Student Research Circle of Geographers named after Stanisława Pawłowskiego UAM in Poznań has been developing passion among young geography researchers for 100 years. The multiplicity of contributing initiatives makes students develop widely on many levels. Research topics undertaken by the student research group are varied and used with the interests of students. Members organize many scientific and research expeditions with the support of supervisors. The student research group is a place of scientific, popularizing and social activities in the field of Earth and environmental science.

Keywords: student research group, geography, university, jubilee, research, expeditions

Część II:

Powstanie i rozwój sekcji specjalistycznych Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Uczestnicy obozu naukowo-badawczego SKNG w Grodnie koło Wiselki (wyspa Wolin)
wraz z prof. Andrzejem Kostrzewskim (lipiec 1–14.07.1999 r.)

Milena Zięba, Iwona Hildebrandt-Radke

Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Geomorfologii i Geoarcheologii SKNG UAM

Zarys treści: Artykuł omawia historię Sekcji Geomorfologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów, która powstała formalnie w roku 1972, ale badania geomorfologiczne z udziałem studentów prowadzono w ośrodku poznańskim jeszcze w okresie przedwojennym. Przeanalizowano działalność sekcji w aspekcie czasowym i przestrzennym, wskazując dwa obszary badawcze, na których skupiała się aktywność sekcji: Wielkopolskę i obszar Pomorza Zachodniego ze szczególnym uwzględnieniem Wolina. W pracy omówiono dorobek naukowy i organizacyjny sekcji: liczne badania naukowe, z których wyniki prezentowano na ogólnopolskich zjazdach kół naukowych, a niektóre opublikowano. Przedstawiono historię wypraw naukowych organizowanych przez członków sekcji, letnich obozów naukowych, przykłady współpracy pomiędzy kołami naukowymi z Polski, tzw. wymiany studenckie. W postaci tabeli zestawiono także wszystkich opiekunów naukowych i kierowników Sekcji Geomorfologii od czasów jej powstania.

Słowa kluczowe: Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii, działalność naukowa, Studenckie Koło Naukowe Geografów

Wprowadzenie

Badania geomorfologiczne w geograficznym ośrodku poznańskim odgrywały ważną rolę od czasów jego powstania. Od początku działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego istotną częścią jego aktywności naukowej były geomorfologiczne badania terenowe, których celem było poznanie genezy rzeźby Wielkopolski, a później Pomorza Zachodniego wraz z wybrzeżem. Na Wolinie organizowano obozy naukowe w Lubiniu, Cieszynie Łobeskim, Dziwnowie, Wisielce, a potem w stacji terenowej w Białej Górze. Działalność geomorfologiczna ujęta została w formalne ramy Sekcji Geomorfologicznej w roku 1972.

Sekcja funkcjonowała nieprzerwanie do roku 2016, kiedy to na trzy lata zawieszono jej działalność. W 2019 roku odrodziła się, rozszerzając zakres swoich zainteresowań badawczych o aspekty geoarcheologiczne. Od tego czasu działa jako Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii.

Zakres badań i rozwój sekcji

Do najwcześniejszych działań studenckich w ośrodku poznańskim zaliczyć można powstanie mapy geomorfologicznej województwa poznańskiego pod opieką naukową prof. S. Pawłowskiego w latach 1926/1927 oraz opracowanie morfologii glacialnej okolic Poznania na początku lat 50. XX wieku.

Ważnym etapem rozwoju badań geomorfologicznych było sporządzenie mapy geomorfologicznej Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej pod kierunkiem doc. Bogumiła Krygowskiego. W badaniach brali udział m.in.: A. Karczewski, A. Kostrzewski, S. Kozarski, K. Rotnicki, W. Stankowski, Ł. Sypniewska. W latach 1957–1962 studenci uczestniczyli w licznych wyjazdach terenowych. Aktywnie działali w Sekcji Geomorfologii tacy studenci, jak: A. Kostrzewski, A. Pawuła, M. Rządowska, J. Stanisławczyk, Z. Troć, K. Wasiłowska.

Na początku działalności członkowie Studenckiego Koła Naukowego Geografów (wtedy jeszcze niepodzielonego na sekcje) brali udział w ogólnopolskich zjazdach kół naukowych, podczas których prezentowali wyniki badań geomorfologicznych. W roku 1959 zjazd taki odbył się we Wrocławiu, gdzie pod opieką naukową wówczas magistra Wojciecha Stankowskiego studenci zaprezentowali dwa referaty: Maria Rządowska – „Rozwój morfologiczny Pradoliny Noteci w okolicy Czarnkowa”, Jerzy Cyberski – „Stadia rozwojowe jezior prusimskich”. W tym samym roku w okresie letnim studenci uczestniczyli w obozie naukowo-dydaktycznym w Skwierzynie, realizując pod kierunkiem mgr. Wojciecha Stankowskiego badania dotyczące wydmy i ich relacji do doliny Obry, rejestrując okresy zalewania wodami Obry wydmy oraz okresy wkraczania procesów eolicznych na podmokły obszar doliny Obry. Ponadto podjęto badania odnoszące się do rozpoznania genety podłużnych obniżen na najwyższej terasie w Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej (wykazały one genzę eoliczną tych form).

W latach 70. studenci SKNG uczestniczyli w VII Ogólnopolskim Zjeździe Kół Naukowych Geografów w Krakowie, w trakcie którego Zdzisław Zielony uzyskał II miejsce za referat „Morfogeneza południowo-wschodniego obrzeża jeziora Woświn” (7–12.05.1973). Kolejny sukces odnieśli członkowie naszej sekcji podczas IX Ogólnopolskiego Zjazdu KNG (15–19.04.1975) w składzie: Elżbieta Gawron, Barbara Lipiecka, Zbigniew Zwoliński, zdobywając I miejsce za referat „Struktura litologiczna północnej części wolińskiej moreny czołowej na przykładzie odsłonięcia klifu Gardno–Międzyzdroje”.

W roku 1977 w X Ogólnopolskim Zjeździe KNG w Otominie koło Gdańska uczestniczył Mieczysław Borówka z referatem „Zastosowanie analizy morfologicznej i strukturalnej dla rekonstrukcji rozmiarów i kierunków zmian linii brzegowej na wybrzeżu wydmy”. Z kolei na XVII Ogólnopolskim Zjeździe KNG

we Wrocławiu K. Skrzypek zajął III miejsce za referat „Geneza wolińskiej moreny czołowej w świetle badań litologicznych i strukturalnych”. Do osiągnięć Sekcji Geomorfologicznej należy dopisać także zwycięstwo w sesji naukowej SKNG w Jankowicach w roku 1980. W roku 1981 na XVIII Ogólnopolskim Zjeździe KNG w Zakopanem Sekcja Geomorfologiczna otrzymała III miejsce za opracowanie fizycznogeograficzne gminy Dziwnów.

W ramach współpracy pomiędzy kołami naukowymi odbywały się wymiany studenckie. W roku 1960 Koło Naukowe Geografów gościło studentów z Warszawy, którzy mieli okazję poznać nasz ośrodek naukowy. Podczas wizyty zorganizowano wycieczkę terenową, w czasie której jej uczestnicy zapoznali się z geomorfologią okolic Poznania, głównie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Studenci z naszego SKNG w latach 1959–1960 brali udział w ramach takiej wymiany w wizytach w ośrodkach we Wrocławiu, Krakowie i Warszawie. Letni obóz naukowy w roku 1960 zorganizowano w Łebie. Tak dogodna lokalizacja umożliwiła prowadzenie badań na wydmach ruchomych. Zrealizowano dwa problemy badawcze związane z geomorfologią: 1) morfologia wydm, ze szczególnym uwzględnieniem struktury oraz 2) aerodynamika wydm i procesy transportu piasku. Latem 1962 roku zorganizowany został obóz naukowy w Smołdzinie, na którym prowadzono obserwacje i badania procesów geomorfologicznych w strefie przybrzeża. Drugim tematem badawczym była próba ustalenia genezy Jeziora Żarnowieckiego. Na IV obozie naukowym SKNG w Lubiniu na Wolinie również realizowana była problematyka geomorfologiczno-geologiczna. Zajęto się m.in. kartowaniem geomorfologicznym odcinka klifu w północnej części Wolina, badaniami form krasowych w utworach kredowych oraz badaniami geomorfologiczno-geologicznymi Jeziora Smaragdowego.

Członkowie Sekcji Geomorfologii byli inicjatorami i organizatorami wypraw naukowo-badawczych krajowych i zagranicznych. W historii sekcji szczególne miejsce zajmuje wyprawa naukowo-badawcza do Australii, która odbyła się w dniach 22 maja do 9 listopada 1975 roku. W skład wyprawy weszli: doc. dr hab. Andrzej Kostrzewski (wówczas pracownik Instytutu Geografii), Przemysław Gónera – student V roku geografii, Zbigniew Zwoliński – student IV roku geografii, Mieczysław Borówka i Kazimierz Rabski – studenci III roku oraz Leon Bąbelek – kierowca-mechanik (ryc. 1).

Problematyka wyprawy obejmowała zagadnienia rozwoju rzeźby na wybranych obszarach Australii. Szczególny nacisk położony był na procesy rzeczne, eoliczne i wietrzeniowe zachodzące w warunkach klimatu suchego i półsuchego Australii. W czasie wyprawy prowadzono również obserwacje funkcjonowania oraz typów krajobrazowych parków narodowych na terenie Australii. Uczestnicy pokonali ponad 14 tys. km. Trasa wyprawy wiodła wzdłuż Oceanu Indyjskiego, dalej w góry Hamersley, następnie skrajem Wielkiej Pustyni Wiktorii, przez nizinę Nullarbor w góry Gawler i Flinders na pustynię Simpson, potem dolinami Murray i Darling przez środkowe pasma Gór Wododziałowych do miast Sydney i Canberra oraz wzdłuż Pacyfiku do Brisbane. Tę wymagającą trasę pokonywano specjalnie przygotowanym samochodem Star 29. Zebrana dokumentacja naukowa w postaci: opisów wybranych typów rzeźby i parków narodowych, szkiców

Ryc. 1. Wyprawa do Australii w 1975 roku

A – logo wyprawy, B – trasa, C – środek transportu – Star 29, D – rzeka Darling, E – Eucla – stok zawietrzny wydmy.

Fig. 1. Expedition to Australia in 1975

A – expedition logo, B – route, C – means of transport – Star 29, D – Darling River, E – Eucla – the lee slope of the sand dune.

i profili geomorfologicznych, około 560 próbek osadów z różnych środowisk sedymentacyjnych, okazów geologicznych, kilkudziesięciu map, kilkunastu książek o problematyce geograficznej i zoologicznej, tysiąca przezroczy i fotografii, kilku filmów pozwoliła na powstanie licznych opracowań naukowych, pracy magisterskiej oraz wielu wykładów popularnonaukowych przybliżających słuchaczom problematykę geograficzną Australii. Należy nadmienić, że wszyscy uczestnicy ekspedycji australijskiej kontynuowali swoje zainteresowania, realizując dalsze stopnie kariery naukowej na naszym wydziale.

W późniejszym okresie działalności sekcji zorganizowano wyprawy w Alpy. Celem badań była problematyka zlodowaceń oraz rozwój sieci rzecznej. Odbyły się także ekspedycje na Półwysep Skandynawski, gdzie koncentrowano się na tej samej tematyce.

W dniach 2–22.09.1978 roku urządzono wyprawę do Jugosławii w Góry Dynarskie, w której uczestniczyli: doc. Andrzej Kostrzewski, mgr Zbigniew Zwoliński, Marek Fiedorow, Ryszard Klimczak, M. Nowakowska, G. Stachowiak, Michał Tomaszewski. Celem badań było zróżnicowanie morfologiczne krasu powierzchniowego w pasmie Durmitor.

W okresie 1980–2007 SKNG wykazywało się aktywnością terenową. W latach 1982 i 1983 przeprowadzono badania jednostek litofacjalnych osadów morenowych w okolicach Kwilcza. Z kolei w latach 1996 i 1997 M. Gościńska i D. Rychlewska zajęły się opisem zróżnicowań litologicznych w obrębie jeziora Gardno. Wyniki tych badań opublikowane zostały w artykule w roku 1998.

Spośród publikacji członków sekcji warto wymienić artykuł „Wybrane zagadnienia geomorfologiczne obszaru gminy Dziwnów” autorstwa: Alicji Czerniak, Alfreda Stacha, Wojciecha Wieckiego i Hanny Woszczalskiej, który ukazał się drukiem w 1983 roku.

Ważnym wydarzeniem w działalności sekcji było uruchomienie podstrony internetowej sekcji w dniu 29.03.1999 roku.

W latach 1972–2008 prace badawcze Sekcji Geomorfologii skupiały się nadal głównie na dwóch obszarach badawczych: Wielkopolsce i strefie wybrzeża, gdzie z czasem dostępna stała się stacja terenowa WNGiG na Białej Górze.

Przykładem badań w latach 2000. były m.in.: analiza litologiczna osadów sphywowych w Annowie koło Poznania (rok 2007 – J. Barabach i Ł. Witczak), analiza form subglacjalnych na obszarze położonym pomiędzy fazą leszczyńską a fazą poznańską zlodowacenia vistuliańskiego w Kamieńcu. W okresie 2003–2008 pracowano nad mapą geomorfologiczną 1:10 000 obszaru Moraska. W ramach tego projektu utworzono cyfrowy model terenu, przeprowadzono analizę morfologiczną rzeźby, wykonano badania terenowe (wiercenia, wkopy, obserwacje, pomiary) oraz analizę laboratoryjną próbek.

W omawianym okresie organizowano także obozy naukowe. W latach 2005 i 2006 były to obozy naukowe na Wolinie. W roku 2005 badania koncentrowały się na analizie ilościowej i jakościowej transportu materiału uruchamianego na stoku klifu na Wolinie, rozkładzie uziarnienia w profilu pionowym od korony klifu po plażę, monitoringu fotograficznym form na zboczu klifu. W roku 2006 zajmowano się inwentaryzacją odsłoneń terenowych, prowadzono badania w obrębie wybranych odsłoneń, scharakteryzowano skład mechaniczny i makroskopową strukturę osadów, analizowano strefy kontaktowe pomiędzy litofacjami oraz analizowano pobrany materiał w laboratorium. Obozy naukowe pełniły też inną ważną rolę. Zapewniały integrację pomiędzy członkami sekcji, wypoczynek i pozwalały na zacieśnianie więzi trwających do dziś.

Stałym punktem działalności Sekcji Geomorfologicznej jest pomoc w organizacji seminariów „Geneza, litologia i stratygrafia utworów trzeciorzędowych”.

W kolejnych latach 2008–2016 sekcja była zaangażowana w realizację projektów naukowych związanych z różnorodnymi zagadnieniami geomorfologii, które poprzedzone były badaniami terenowymi.

Prace badawcze sekcji obejmowały szczególnie:

- analizę składu granulometrycznego osadów profilu ze stanowiska Żabinko,
 - próbę rekonstrukcji warunków depozycji osadów na stanowisku Żabinko.
- W działalności sekcji w tym czasie widoczna jest aktywność organizacyjna:
- udział w organizacji IX Zjazdu Geomorfologów Polskich,
 - wyjazd terenowy do Żabinka,
 - udział w VIII Warsztatach Młodych Geomorfologów,

- udział w organizacji seminarium „Geomorfologia miasta Poznania”,
- udział w organizacji VI seminarium „Geneza, litologia i stratygrafia utworów czwartorzędowych”,
- udział w organizacji seminarium „Paleoekologia rezerwatu Żurawiniec – geneza i ewolucja ekosystemu torfowiskowego, aspekty hydrologiczne, antropopresji i rozwoju krajobrazu kulturowego”.

W roku 2016 działalność sekcji geomorfologii została zawieszona. Trzy lata później, w 2019 roku, sekcja została reaktywowana przez studenta Mateusza Robaczewskiego pod opieką prof. UAM dr hab. Iwony Hildebrandt-Radke jako grupa problemowa geomorfologii i geoarcheologii. Natomiast pod koniec 2020 roku stała się oficjalnie Sekcją Geomorfologii i Geoarcheologii.

Ryc. 2. Badania terenowe – pobór osadów z dolinek erozyjno-denudacyjnych na krawędzi rynny glacialnej Jeziora Budziszewskiego (Puszcza Zielonka)

Fig. 2. Field research – sampling of sediments from erosion-denudation hollows on the edge of the glacial valley of Lake Budziszewskie (Zielonka Forest)

Obecnie, od 2019 roku, sekcja pracuje nad licznymi projektami obejmującymi zarówno zagadnienia związane z geomorfologią, jak i geoarcheologią (ryc. 2), w tym:

- „Średniowieczne osadnictwo w Gaci i jego zapis litologiczny w osadach rynny glacialnej Dzwonówki (Puszcza Zielonka)”,
- „Charakterystyka sedimentologiczna osadów wodnolodowcowych w żwirowni w Sławicy na sandrze Zielonki (Puszcza Zielonka, Pojezierze Gnieźnieńskie)”,
- „Rozwój form erozyjno-denudacyjnych na krawędziach rynny Jeziora Budziszewskiego – uwarunkowania i skutki” (ryc. 2),
- „Analiza zmian zasięgu północnej części Gopła i ich wpływu na osadnictwo w rynn timeropolskiej na podstawie badań osadów jeziornych oraz danych archeologicznych i historycznych”,
- „Historyczna analiza kartograficzna i bilans zmian rzeźby terenu na obszarze inwestycji »Nowa Naramowicka – poprawa warunków komunikacyjnych w ciągu drogi krajowej nr 92 w Poznaniu«”,
- „Wpływ działalności człowieka a fazy procesów erozyjno-denudacyjnych zapisane w torfowisku Kazanie (Równina Wrzesińska)”.

Realizując wymienione projekty, członkowie Sekcji Geomorfologicznej poznawali i doskonalili znajomość metod sedimentologicznych: analizy dyfrakcji laserowej, analizy sitowej i analiz strat prażenia pozwalających na ocenę zawartości materii organicznej w osadach oraz węglanu wapnia. W większości projektów również wykorzystywali i rozwijali techniki geoinformacyjne oparte na cyfrowym modelu wysokościowym terenu.

W roku 2023 członkowie sekcji przedstawili swoją działalność naukową i popularyzatorską w postaci referatu na ogólnopolskim Wirtualnym Tygodniu Geomorfologii. Również z tym wydarzeniem powiązane były warsztaty poświęcone metodom geomorfologicznym zorganizowane dla uczniów szkół średnich.

Od początku powstania sekcji opiekę nad odpowiednim funkcjonowaniem i jej rozwojem sprawowali pracownicy naukowo-dydaktyczni. Przedstawiono ich, razem z kierownikami, w poniższej tabeli.

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1972/1973	mgr Ryszard Krzysztof Borówka	Zdzisław Zielony
1973/1974	mgr Ryszard Krzysztof Borówka	Elżbieta Gawron
1974/1975	mgr Ryszard Krzysztof Borówka	Elżbieta Gawron
1975/1976	mgr Ryszard Krzysztof Borówka	Anna Styszyńska
1976/1977	mgr Barbara Antczak	Danuta Jokiel
1977/1978	mgr Barbara Antczak	Kazimierz Skrzypek
1978/1979	mgr Ryszard Krzysztof Borówka	Alicja Wośkowiak
1979/1980	mgr Przemysław Gonera	Alfred Stach
1980/1981	mgr Przemysław Gonera	Alfred Stach
1981/1982	mgr Przemysław Gonera	Alfred Stach, Przemysław Bogdański

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1982/1983	mgr Przemysław Gonera	Sylwester Kobiela
1983/1984	mgr Przemysław Gonera	Jarosław Biernacki
1984/1985	dr Przemysław Gonera	Mirosław Apanel
1985/1986	dr Przemysław Gonera	Mirosław Apanel
1986/1987	dr Przemysław Gonera	Piotr Zych
1987/1988	dr Przemysław Gonera	Lech Kaczmarek
1988/1989	dr Leszek Kasprzak	Tomasz P. Szczepaniak
1989/1990	mgr Alfred Stach	Artur Trębacz
1990/1991	mgr Alfred Stach	Artur Trębacz
1991/1992	mgr Alfred Stach	Małgorzata Dychto
1992/1993	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Małgorzata Dychto
1993/1994	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Maciej Sowa
1994/1995	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Tomasz Biela
1995/1996	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Tomasz Biela
1996/1997	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Tomasz Biela
1997/1998	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Małgorzata Gościńska
1998/1999	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Małgorzata Gościńska
1999/2000	mgr Ryszard Paluszkiwicz	Małgorzata Gościńska
2000/2001	dr Ryszard Paluszkiwicz	Joanna Kudlik
2001/2002	dr Ryszard Paluszkiwicz	Marcin Chęciński
2002/2003	dr Ryszard Paluszkiwicz	Ewelina Lipka
2003/2004	dr Robert Kolander	Ewelina Lipka
2004/2005	mgr Marek Ewertowski	Karolina Biedrzycka
2005/2006	mgr Marek Ewertowski	Joanna Drużbicka
2006/2007	mgr Marek Ewertowski	Justyna Miklas, Grzegorz Lisowski
2007/2008	mgr Marek Ewertowski	Jan Barabach
2008/2009	mgr Marek Ewertowski	Jan Barabach
2009/2010	dr Marek Ewertowski	Jan Barabach
2010/2011	dr Marek Ewertowski	Joanna Gabiś
2011/2012	dr Marek Ewertowski	Joanna Gabiś
2012/2013	dr hab. Barbara Antczak-Górka	Paweł Matulewski, Joanna Gabiś
2013/2014	dr Marek Ewertowski	Paweł Matulewski
2014/2015	dr Marek Ewertowski	Paweł Matulewski
2015/2016	dr Marek Ewertowski	Łukasz Malinowski
2016/2017	–	–
2017/2018	–	–
2018/2019	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke	Mateusz Robaczewski
2019/2020	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke	Mateusz Robaczewski
2020/2021	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke	Mateusz Robaczewski
2021/2022	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke	Igor Śniady
2022/2023	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke	Milena Zięba

Podsumowanie

Badania geomorfologiczne są jednym z kierunków, które identyfikują geograficzny ośrodek poznański. Studenci Studenckiego Koła Naukowego Geografów od początku mieli okazję pracować pod okiem znakomitych geografów, geomorfologów – Stanisława Pawłowskiego i Bogumiła Krygowskiego. Po latach ci sami studenci stawali się pracownikami naukowymi, mistrzami dla kolejnych pokoleń studentów działających w kole naukowym. Działalność naukowa i organizacyjna Sekcji Geomorfologii nie miałaby miejsca, gdyby nie długoletnie wsparcie opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Geografów prof. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego oraz opiekunów sekcji, którzy zmieniali się w ciągu kilkudziesięciu lat, od kiedy sekcja oficjalnie rozpoczęła działalność.

Badania sekcji ogniskowały się na macierzystym obszarze Wielkopolski, ale równie ważnym poligonem badawczym stał się obszar wyspy Wolin, gdzie przez wiele lat organizowano obozy naukowe. Do ważnych wydarzeń w życiu Sekcji Geomorfologii należą ekspedycje zagraniczne do Australii, w Góry Dynarskie, w Alpy czy na Półwysep Skandynawski. Wspomnieniami z nich żyją kolejne pokolenia adeptów geomorfologii.

W ramach badań sekcji studenci pod okiem opiekunów naukowych poznawali warsztat badawczy, uczestniczyli w licznych badaniach terenowych, laboratoryjnych, prowadzili kartowanie geomorfologiczne, analizowali osady glacialne, fluwialne, eoliczne, określając cechy litologii, uziarnienie, strukturę i genezę form z różnych środowisk sedymentacyjnych.

Oprócz walorów naukowych trzeba wspomnieć o innej ważnej roli Studenckiego Koła Naukowego Geografów, które pełniło i pełni ważną rolę integracyjną środowiska geografów. Więzy i wspomnienia członków koła, w tym Sekcji Geomorfologii, są tak samo trwałe, jak dorobek naukowy, który powstał w czasie jego długiej historii.

Literatura

Kostrzewski A. (red.), 2013, Geoforum, t. 1, Wydanie jubileuszowe 90 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2013), Bogucki Wyd. Nauk., Poznań. Kroniki Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego. Materiały Archiwalne SKNG.

History and activities of the Geomorphology and Geoarchaeology Section of SKNG UAM

Abstract: The article discusses the history of the Geomorphology Section of the Student Research Circle of Geographers (SKNG), which was formally established in 1972, but geomorphological research involving students was conducted in the Poznań center even before World War II. The section's activity was analyzed in terms of time and space, indicating two research areas on which the section's activity focused: Greater Poland and

the area of West Pomerania, with particular emphasis on Wolin. The article presents the scientific and organizational achievements of the section, including numerous scientific studies whose results were presented at nationwide scientific circle meetings, and some were published. The history of scientific expeditions organized by members of the section, summer scientific camps, examples of cooperation between scientific circles in Poland, and student exchanges are also discussed. A table is presented that lists all scientific supervisors and heads of the Geomorphology Section since its inception.

Keywords: Geomorphology and Geoarchaeology Section, scientific activity, Student Research Circle of Geographers

Wiktoria Dyszy, Zofia Grajek, Leszek Kolendowicz

Sekcja Meteorologii

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Meteorologii SKNG UAM

Zarys treści: Na początku roku akademickiego 1922/23 na Uniwersytecie Poznańskim powstało Studenckie Koło Naukowe Geografów, którego działalność wznowiono po II wojnie światowej. Struktura organizacyjna koła przez cały okres działalności po wojnie opierała się na grupach problemowych oraz później na sekcjach specjalistycznych. Obecna Sekcja Meteorologii, jako odrębna sekcja, powstała w roku 1972 jako Sekcja Klimatologiczno-Meteorologiczna. Pierwszym opiekunem sekcji był ówczesny mgr Jan Tamulewicz, a jej kierownikiem – Krystyna Dudek.

Słowa kluczowe: Sekcja Meteorologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Wprowadzenie

Sekcja Meteorologii pozwala rozwijać działalność naukową studentów Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej członkowie biorą udział w licznych projektach dotyczących nie tylko stricte zakresu meteorologii i klimatologii, ale przede wszystkim podkreślana jest interdyscyplinarność dziedziny. Nawiązywana jest współpraca z innymi sekcjami, przede wszystkim z Sekcją Hydrologii i Sekcją Geoinformacji. Ważnym elementem jest działalność organizacyjna i edukacyjna, taka jak prowadzenie warsztatów, np. podczas Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Nocy Naukowców. Członkowie sekcji chętnie biorą udział w wyjazdach naukowych, podczas których zdobywane są przede wszystkim umiejętności terenowe. Od wielu lat Sekcja Meteorologii bierze udział w obozie naukowo-badawczym, odbywającym się na Wolinie. Obszarem badań członków koła, w tym obecnie działającej Sekcji Meteorologii, jest Wielkopolska, Pomorze Zachodnie, w tym szczególnie wyspa Wolin, Góry Kaczawskie, Tatry, a także Spitsbergen Środkowy.

Historia Sekcji Meteorologii

Sekcje specjalistyczne w ramach SKNG zaczęto tworzyć od roku akademickiego 1971/72, kiedy opiekunem koła został dr Andrzej Kostrzewski. W tabeli 1 wymieniono opiekunów naukowych oraz kierowników obecnej Sekcji Meteorologii w kolejnych latach akademickich.

Tabela 1. Opiekunowie i kierownicy Sekcji Meteorologii
Table 1. Supervisors and heads of the Meteorology Section 2003

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1972/1973	mgr Jan Tamulewicz	Krystyna Dudek
1973/1974	mgr Jan Tamulewicz	Małgorzata Ciszewska
1974/1975	mgr Jan Tamulewicz	Małgorzata Szostak
1975/1976	mgr Jan Tamulewicz	Małgorzata Szostak
1976/1977	mgr Jan Tamulewicz	Elżbieta Szpikowska
1977/1978	mgr Jan Tamulewicz	Elżbieta Szpikowska
1978/1979	mgr Kazimierz Rabski	Małgorzata Nieborak
1979/1980	mgr Kazimierz Rabski	Małgorzata Nieborak
1980/1981	mgr Kazimierz Rabski	Małgorzata Nieborak
1981/1982	mgr Kazimierz Rabski	Hanna Ratajczak
1982/1983	mgr Kazimierz Rabski	Ewa Graf
1983/1984	mgr Kazimierz Rabski	Ewa Graf
1984/1985	dr Jan Tamulewicz	Agata Kosiak
1985/1986	dr Kazimierz Rabski	Tomasz Łukomski
1986/1987	mgr Jarosław Bogucki	Tomasz Łukomski
1987/1988	mgr Jarosław Bogucki	Robert Mugaj
1988/1989	mgr Jarosław Bogucki	Robert Mugaj
1989/1990	mgr Jarosław Bogucki	Joanna Rejkiewicz
1990/1991	mgr Jarosław Bogucki	Joanna Rejkiewicz
1991/1992	mgr Dariusz Wrzesiński	Artur Bródka
1992/1993	mgr Dariusz Wrzesiński	Jacek Kamiński
1993/1994	mgr Dariusz Wrzesiński	Szymon Rolle
1994/1995	dr hab. Jan Tamulewicz	Małgorzata Jachnik
1995/1996	dr hab. Jan Tamulewicz	Małgorzata Jachnik
1996/1997	dr hab. Jan Tamulewicz	Małgorzata Jachnik
1997/1998	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Anna Kłokowska
1998/1999	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Katarzyna Skoradzka
1999/2000	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Wojciech Czarnecki
2000/2001	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Tomasz Zaborowski
2001/2002	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Tomasz Zaborowski
2002/2003	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Łukasz Hoffmann
2003/2004	mgr Wojciech Czarnecki	Małgorzata Byca

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
2004/2005	prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz	Martyna Olkiewicz
2005/2006	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Magdalena Żamojtuk
2006/2007	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Krzysztof Cyrulewski
2007/2008	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Krzysztof Cyrulewski
2008/2009	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Krzysztof Cyrulewski
2009/2010	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Maciej Truskolas
2010/2011	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Justyna Wawrzyniak
2011/2012	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Justyna Wawrzyniak
2012/2013	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Justyna Wawrzyniak, Aleksander Kłopotcki, Karolina Wąż
2013/2014	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz	Paweł Kotecki
2014/2015	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Mariusz Kupczyk
2015/2016	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Mariusz Kupczyk
2016/2017	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Mariusz Kupczyk, Adrianna Baranowska, Mateusz Walczak
2017/2018	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Mateusz Walczak, Magdalena Lipowicz
2018/2019	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Magdalena Lipowicz, Wiktoria Dyszy
2019/2020	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Wiktoria Dyszy
2020/2021	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Wiktoria Dyszy
2021/2022	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Adam Szczapiński
2022/2023	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak	Wiktoria Dyszy, Julita Sikora

Uwagi: W poszczególnych okresach sekcja funkcjonowała pod następującymi nazwami: 1972–1973 – Sekcja Klimatologiczno-Meteorologiczna, 1973–1991 – Sekcja Klimatologiczna, 1991–1993 – Sekcja Hydrograficzno-Klimatologiczna, 1993–1994 – Sekcja Hydrograficzno-Meteorologiczna, 1994–2007 – Sekcja Meteorologiczna, od roku 2008 – Sekcja Meteorologii.

Działalność naukowa (2018–2023)

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe członków Sekcji Meteorologii, wskazać można na prowadzenie następujących projektów badawczych:

Rok 2018

1. Ocena świadomości mieszkańców Poznania w zakresie zanieczyszczenia powietrza.
2. Miejska wyspa ciepła miasta Międzyzdroje.

Rok 2019

1. Wpływ ostrzeżeń meteorologicznych oraz alertów RCB na zachowanie człowieka oraz postrzeganie zagrożeń meteorologicznych.

Rok 2020

1. Analiza zachmurzenia w Polsce w latach 2015–2019.
2. Przestrzenna zmienność ostrzeżeń meteorologicznych w Polsce.

Rok 2021

1. Identyfikacja bryzy morskiej na Wolinie – badania w terenie.
2. Analiza sytuacji pogodowych dla Poznania dla okresu bożonarodzeniowego, tj. 24–26.12 w latach 1961–2020, ze szczegółowym uwzględnieniem obecności wysokości pokrywy śnieżnej.
3. Przestrzenne zróżnicowanie ostrzeżeń meteorologicznych w Polsce w roku 2021.
4. Meteo Calc – kalkulator obliczający wybrane wskaźniki meteorologiczne i klimatyczne.
5. Cyklony tropikalne w zmieniającym się klimacie.
6. Zjawisko gołoledzi w Polsce w latach 1971–2010.
7. Sprawdzalność ostrzeżeń meteorologicznych dla miasta Poznania w 2019 roku.

Rok 2022

1. Próba identyfikacji oddziaływania lodowca górskiego na temperaturę i wilgotność powietrza na przykładzie lodowców Engabreen i Nigarsbreen (w ramach wyprawy naukowej SKNG „Kołem przez Skandynawię”).
2. Inwersja termiczna w Karkonoszach w latach 1999–2020 w profilu Jelenia Góra–Śnieżka.
3. Chmury i zjawiska pogodowe na świecie – atlas chmur.
4. Zachmurzenie w Polsce w latach 1996–2021 – kompleksowa analiza jakościowa i ilościowa.

Publikacje naukowe

Licznym publikacjom prac naukowych niewątpliwie sprzyjało powstanie monografii „Geoprzestrzeń”, która została po raz pierwszy wydana w 2018 roku. W kolejnych tomach monografii „Geoprzestrzeń” ukazały się:

- Jasik D., Neubauer K., Rychlewska M., Szabelska A., 2019, Typy topoklimatu miasta i gminy Międzyzdroje, [w:] A. Kostrzewski, D. Abramowicz (red.), Miasto i gmina Międzyzdroje – wybrane problemy, Geoprzestrzeń, 2: 29–35.
- Kendzierski S., Plewa K., Pietrewicz K., 2019, Zmiany częstości występowania typów pogody na wyspie Wolin w drugiej połowie XX wieku i na początku XXI wieku, [w:] A. Kostrzewski, D. Abramowicz (red.), Miasto i gmina Międzyzdroje – wybrane problemy, Geoprzestrzeń, 2: 13–27.

- Szczapiński A., Dyszy W., Górna W., Grajek Z., Maćkowiak W., Sobkowiak K., 2020, Wielkość zachmurzenia w wybranych miastach Polski w latach 2015–2019, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, Geoprzestrzeń, 3: 47–65.
- Szczapiński A., Sobkowiak K., 2020, Zmienność temperatury powietrza w zachodniej części Polski w latach 1966–2019 w oparciu o termiczną klasyfikację kwantylową oraz trendy wieloletnie, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, Geoprzestrzeń, 3: 67–81.
- Szczapiński A., Dyszy W., Sobkowiak K., 2022, Rodzaje zachmurzenia w Poznaniu w latach 2010–2019 – częstość występowania, przebieg roczny oraz zależność od temperatury powietrza, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko geograficzne wybranych obszarów – stan środowiska, turystyka, edukacja, metody badań, Geoprzestrzeń, 4: 9–35.

Opracowania członków Sekcji Meteorologii pojawiały się również w jubileuszowych monografiach SKNG:

- Artykuł na 95-lecie: Paulina Dukat, Marta Radwańska, Paulina Zarzycka – „Rozkład przestrzenny wskaźnika oceanizmu Marsza w Szwecji w latach 2001–2015”.
- Artykuł na 85-lecie: Krzysztof Rymer – „Intercepcja na przykładzie wybranych ekosystemów leśnych w zlewni Różanego Potoku w pierwszym kwartale 2008 roku”.
- Artykuł na 80-lecie: Małgorzata Byca, Tomasz Zaborowski – „Bodźcowość klimatyczna obszaru Wolińskiego Parku Narodowego w świetle wielkości ochładzającej powietrza”.
- Artykuł na 75-lecie: Małgorzata Jachnik, Anna Kłokowska, Hanna Rojek, Katarzyna Skoracka, Jacek Tylkowski – „Dynamika zmian temperatury i wilgotności przyziemnej warstwy powietrza w ciągu doby na terenie Wolińskiego Parku Narodowego”.
- Artykuł na 60-lecie: Zbyszko Pawlak – „Nowa metoda pomiaru usłonecznienia (heliograf)”.
- Artykuł na 50-lecie: Krystyna Dudek, Zbigniew Zwoliński – „Zanieczyszczenie powietrza w Poznaniu oraz jego związek z strukturą wiatru”.

W ramach monografii poświęconej środowisku przyrodniczemu Wolińskiego Parku Narodowego członkowie sekcji przygotowali następujące artykuły:

- Byca M., 2003, Z badań nad bodźcowością klimatyczną Wolińskiego Parku Narodowego, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy, środowisko przyrodnicze, kształtowanie i ochrona, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 91–96.
- Jachnik M., Kłokowska A., Rejek H., Skoracka K., Tylkowski J., 2003, Dynamika zmian temperatury i wilgotności przyziemnej warstwy powietrza w ciągu doby na terenie Wolińskiego Parku Narodowego, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy, środowisko przyrodnicze, kształtowanie i ochrona, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 72–79.
- Rejek H., Tylkowski J., 2003, Stosunki klimatyczne Wolińskiego Parku Narodowego w świetle wielkości ochładzającej powietrza, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy, środowisko przyrodnicze, kształtowanie i ochrona, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 81–89.

Działalność organizacyjna

1. Wielokrotna współorganizacja obozów naukowo-badawczych na Wolinie.
2. Wielokrotna współorganizacja i udział członków sekcji w Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Nocy Naukowców, w tym przygotowanie warsztatów i wykładów.
3. Wielokrotny współdziałanie wraz z pracownikami Zakładu Meteorologii i Klimatologii w organizacji cyklicznych konferencji dla młodych naukowców.

Działalność edukacyjna

1. Zwiedzanie ogródka meteorologicznego – Poznański Festiwal Sztuki i Nauki – 2019.
2. Zabawa z pogodą – Noc Naukowców – 2019.
3. Film edukacyjny – wewnątrz ogródka meteorologicznego – Poznański Festiwal Sztuki i Nauki – rok 2020.
4. Meteo Quiz – Poznański Festiwal Sztuki i Nauki – 2020–2021.
5. Bezpieczeństwo podczas burz – cykl warsztatów w szkołach – 2021–2022.

Podsumowanie

Tematyka badawcza związana z meteorologią i klimatologią od początku powstania Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego była w świetle zainteresowań naukowych studentów. W najbliższej przyszłości planowana jest zmiana nazwy na Sekcję Meteorologiczno-Klimatologiczną. Zmiana ta podyktowana jest podejmowaną przez członków sekcji tematyką zarówno z zakresu meteorologii, jak i klimatologii. W przyszłości sekcja będzie zajmowała się kompleksowymi badaniami w skali topoklimatycznej i mikroklimatycznej na obszarze Poznania.

Literatura

- Kostrzewski A. (red.), 1973, Zjazd 50-lecia Koła Naukowego Geografów Studentów UAM.
- Kostrzewski A. (red.), 1983, 60 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, SKNG UAM, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1993, 70 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, SKNG UAM, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1998, 75 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–1998), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 2003, 80 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 2008, Jubileusz 85-lecia działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza (1922/23–2007/08), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Kostrzewski A. (red.), 2013, *Geoforum*, t. I, Wydanie jubileuszowe – 90 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2013), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Kostrzewski A., Żyto A. (red.), 2018, *Geoprzestrzeń*, 1, 95 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2018), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

History and activities of the Meteorological Section of SKNG UAM

Abstract: At the beginning of the academic year 1922/23, the Student Research Circle of Geographers (SKNG) was established at the University of Poznań, whose activities were resumed after the Second World War. The organisational structure of the Student Research Group throughout the post-war period was based on problem groups and, later, on specialist sections. As a separate section, the meteorology section was formed in 1972 as Climatological Section. The first supervisor of the section was Jan Tamulewicz of the Adam Mickiewicz University and its head was Krystyna Dudek.

Keywords: The Meteorological Section of the Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers, Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers

Wiktoria Brzezińska, Szymon Świątek, Dariusz Wrzeński

Sekcja Hydrologii
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Hydrologii SKNG UAM

Zarys treści: Pierwsze informacje dotyczące grupy studentów zainteresowanych tematyką hydrograficzną i hydrologiczną pojawiły się już w roku akademickim 1922/1923, za czasów prof. Stanisława Pawłowskiego. Pierwsze publikowane badania hydrologiczne miały miejsce w 1951 roku, a ówczesny opiekun koła mgr Stefan Majdanowski był autorem licznych publikacji. Sekcja w ciągu wielu lat swojej działalności zmieniała realizowaną problematykę badawczą. W roku akademickim 1991/1992 rozszerzyła działalność o problematykę klimatologiczną, zmieniając nazwę na Sekcję Hydrologiczno-Klimatyczną, a w latach 1993/1994 na Sekcję Hydrograficzno-Meteorologiczną. Od początku funkcjonowania Sekcji Hydrologii jej członkowie włączają się we współorganizację wielu przedsięwzięć propagujących i rozpowszechniających badania hydrologiczne.

Słowa kluczowe: Sekcja Hydrologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Wprowadzenie

Według całości archiwalnych źródeł pierwsze informacje o powstaniu grupy studentów zainteresowanych tematyką hydrograficzną i hydrologiczną pojawiły się już w roku 1922/23, za czasów prof. Stanisława Pawłowskiego, który był jednym z prekursorów wielu sekcji Studenckiego Koła Naukowego Geografów funkcjonujących do dziś (Kostrzewski 1973). Od tamtej pory studenci SKNG podejmowali wiele inicjatyw badawczych związanych z szeroko rozumianą tematyką hydrologiczną, w tym głównie limnologiczną, potamologiczną, krenologiczną i wodnogospodarczą.

Historia Sekcji Hydrologii

Po raz pierwszy wyniki badań hydrologicznych opublikowano w roku 1951, a inspiratorem takich działań był ówczesny opiekun koła mgr Stefan Majdanowski, autor licznych publikacji dotyczących badań jezior i rzek pobrzeża bałtyckiego między Odrą a Wisłą (Szupryczyński, 2011). W tym czasie studenci podejmowali także badania limnologiczne np. batymetrii jezior położonych na północ od Żnina. W następnych latach członkowie SKNG uczestniczyli w pracach badawczych dotyczących m.in. fizjografii Poznania (1954), opracowania mapy hydrograficznej i geomorfologicznej Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (w latach 1953–1956), w których swój udział mieli też studenci zajmujący się zagadnieniami hydrologicznymi. W 1959 roku studenci w ramach ćwiczeń terenowych uczestniczyli wraz z doc. J. Bajerleinem w badaniach hydrograficznych na wyspie Wolin. Przeprowadzono wówczas badania termiki oraz wydajności źródeł i wysięków, zlokalizowanych na klifie na odcinku Międzyzdroje–Wisiełka. Zbadano również przepływy Strugi Lewińskiej łączącej jeziora wolińskie oraz batymetrię i termikę jeziora Gardno. Dokonano także pomiarów głębokości zalegania zwierciadła wód podziemnych oraz infiltracji gruntów (Bajerlein, Żurawski, 1964). Doc. J. Bajerlein wraz ze studentami zorganizował stację meteorologiczną w Collegium Minus UAM. Stacja ta była obsługiwana przez studentów i przez 2 lata prowadzono na niej systematyczne obserwacje meteorologiczno-klimatyczne, które były podstawą do opracowania codziennych prognoz dla miasta Poznania. W roku 1959 odbył się pierwszy po wojnie, 7 Zjazd Kół Naukowych Geografów, który pozwolił na wymianę doświadczeń i metod badawczych oraz zainicjował współpracę z pozostałymi kołami naukowymi na terenie kraju. W 1960 roku z okazji Milenium Państwa Polskiego zorganizowano w Poznaniu Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych. Podczas sympozjum studenci przedstawili referat obejmujący tematykę hydrologiczną pt. „Rola Bałtyku w życiu gospodarczym Polski”. W ramach zjazdu członkowie koła (L. Kozacki, A. Marsz, K. Polarczyk, Z. Wica i U. Wesołowska) przeprowadzili sondowanie na Jeziorze Lednickim. W 1963 roku opiekunem koła został geograf mgr Andrzej Marsz, który piastował tę funkcję do roku 1970, aktywnie przyczyniając się do rozwoju badań hydrologicznych w kole. Pierwsze efekty zostały zaprezentowane w Łagowie Lubuskim (1967), gdzie studenci przedstawili referaty naukowe: „Ocena warunków fizjograficznych woj. zielonogórskiego dla potrzeb turystyki i wypoczynku”, „Zespół portowy Szczecin–Świnoujście oraz „Geomorfologia okolic Międzychodu”. W 1970 roku podczas seminarium w Komorzu studenci Grupy Problemowej Hydrologii podjęli się opracowania fizjografii Pojezierza Drawskiego.

Z inicjatywy nowego opiekuna koła dr. Andrzeja Kostrzewskiego w roku akademickim 1972/1973 zarząd SKNG podjął decyzję o utworzeniu specjalistycznej Sekcji Hydrograficznej, której opiekunem została mgr Danuta Czerwińska, a pierwszym kierownikiem Małgorzata Formanowicz (Kostrzewski i in., 1974). Zainteresowania i badania naukowe członków sekcji obejmowały wtedy przede wszystkim limnologię, hydrologię i hydrogeologię zlewni jeziora Woświn. Zwrócono również uwagę na problem gospodarki wodnej miasta Poznania. W kolejnych

latach należy podkreślić istotną rolę mgr. Janusza Adama Choińskiego oraz mgr. Pawła Suchaneckiego w intensyfikacji badań hydrograficznych prowadzonych przez studentów SKNG. Byli oni wieloletnimi członkami koła, a następnie opiekunami Sekcji Hydrograficznej (kolejno w latach 1975–1979 i 1983–1989 mgr Janusz Adam Choiński oraz 1979–1983 mgr Paweł Suchanecki). Efektem prowadzonych wówczas badań była kompleksowa charakterystyka hydrologiczna wyspy Wolin, zawierająca unikatowe informacje na mapach tematycznych odnośnie do wód powierzchniowych, podziemnych pierwszego poziomu oraz stref infiltracyjnych (Choiński i in., 1978) i jezior wolińskich (Choiński, 1978).

Szczególnie prężnie Sekcja Hydrograficzna działała w latach 80. i 90 ubiegłego wieku. Powstały wówczas prace dotyczące wód powierzchniowych i warunków hydrogeologicznych Wolińskiego Parku Narodowego (Choiński i in., 1986), gminy Międzyzdroje (Dworczyk, 1989a, b) i gminy Wolin (Bródka i in., 1992a) oraz prace krenologiczne (Choiński, Wrzesiński, 1986; Lewczyńska, Wrzesiński, 1989; Olkiewicz, Puk, 2003). Szczególnie istotne były badania limnologiczne jezior wolińskich: Gardna (Kulińska, 1986), a zwłaszcza batymetrii, chemizmu i termiki Jeziora Turkusowego (Chałupka i in., 1989), Jeziora Żółwińskiego (Bródka i in., 1992b) i Starej Kredowni (Olkiewicz, Puk, 2003). Przeprowadzono ponadto badania jakości wód jezior zlewni Lewińskiej Strugi i Grzybnicy (Kamiński, Wrzesiński, 1992), Dziwny (Nowacki, Wrzesiński, 1992) oraz podatności jezior WPN na degradację (Dolański i in., 1995). Studenci Sekcji Hydrograficznej uczestniczyli też w badaniach wód przybrzeżnych (Graf i in., 1989; Choiński, Kaniecka, 1989). Problematykę zmian stanów i termiki wód morskich w aspekcie ich cyrkulacyjnych uwarunkowań kontynuowano w kolejnych latach (Dolański, 2003; Czuchaj i in., 2020; Świątek i in., 2021).

Sekcja w ciągu wielu lat swojej działalności zmieniała realizowaną problematykę badawczą. W roku akademickim 1991/1992 rozszerzyła działalność o problematykę klimatologiczną, zmieniając nazwę na Sekcję Hydrologiczno-Klimatyczną, a w roku 1993/1994 na Sekcję Hydrograficzno-Meteorologiczną. W 2008 roku zmieniła się nazwa z Sekcji Hydrograficznej na Sekcję Hydrologii, która obowiązuje do dziś.

Opiekę nad Sekcją Hydrograficzną od roku akademickiego 1989/1990 do roku 2004/2005 sprawował dr Dariusz Wrzesiński. W latach 2005–2009 opiekunem sekcji był mgr Krzysztof Puk, a od prawie 15 lat rolę opiekuna Sekcji Hydrologii ponownie pełni prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński. W 2019 r. do grona opiekunów sekcji dołączył dr Filip Wolny (tab. 1).

W tym czasie studenci Sekcji Hydrologii podejmowali wieloaspektowe badania, m.in. próbę ustalenia zmiany morfometrii Jeziora Czajczego i Jeziora Turkusowego w Wolińskim Parku Narodowym (Włodarczyk i in., 2008). Badania przeprowadzono także w Poznaniu. Dotyczyły one zimowego odpływu ze zlewni Różanego Potoku (Andrzejak i in., 2013) oraz sezonowości chemizmu i wydajności źródeł (Formela i in., 2018).

Studenci sekcji uczestniczyli też w badaniach stanu ekologicznego wybranych poznańskich dopływów Warty (2014), zjawiska filtracji osadów dennych w pasie pobrzeża bałtyckiego (2016) oraz wpływu jezior na bilans wodny Lewińskiej

Tabela 1. Opiekunowie i kierownicy Sekcji Hydrologii w latach 2003–2023
 Table 1. Supervisors and heads of the Hydrology Section 2003–2023

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1972/1973	mgr Danuta Czerwińska	Małgorzata Formanowicz
1973/1974	mgr Danuta Czerwińska	Adam Choiński
1974/1975	mgr Danuta Czerwińska	Jolanta Dymkowska
1975/1976	mgr Adam Choiński	Paweł Suchanecki
1976/1977	mgr Adam Choiński	Andrzej Świrko
1977/1978	mgr Adam Choiński	Krzysztof Siedlik
1978/1979	dr Adam Choiński	Barbara Waszak
1979/1980	mgr Paweł Suchanecki	Krzysztof Zawadzki
1980/1981	mgr Paweł Suchanecki	Waldemar Brodnicki
1981/1982	mgr Paweł Suchanecki	Krzysztof Dębczak
1982/1983	mgr Paweł Suchanecki	Mariusz Kostecki
1983/1984	dr Adam Choiński	Krystyna Kulińska
1984/1985	dr Adam Choiński	Marcin Jakubowski
1985/1986	dr Adam Choiński	Dariusz Wrzesiński
1986/1987	dr Adam Choiński	Jacek Dzwoniarski
1987/1988	dr Adam Choiński	Dorota Kaniecka
1988/1989	dr Adam Choiński	Dorota Kaniecka
1989/1990	mgr Dariusz Wrzesiński	Małgorzata Chatupka
1990/1991	mgr Dariusz Wrzesiński	Małgorzata Chatupka
1991/1992	mgr Dariusz Wrzesiński	Artur Bródka
1992/1993	mgr Dariusz Wrzesiński	Jacek Kamiński
1993/1994	mgr Dariusz Wrzesiński	Szymon Rolle
1994/1995	mgr Dariusz Wrzesiński	Szymon Rolle
1995/1996	mgr Dariusz Wrzesiński	Aleksander Dolański
1996/1997	mgr Dariusz Wrzesiński	Alicja Ruszczyk
1997/1998	dr Dariusz Wrzesiński	Aleksander Dolański
1998/1999	dr Dariusz Wrzesiński	Zofia Szczepaniak
1999/2000	dr Dariusz Wrzesiński	Aleksandra Olkiewicz
2000/2001	dr Dariusz Wrzesiński	Aleksandra Olkiewicz
2001/2002	dr Dariusz Wrzesiński	Aleksandra Olkiewicz
2002/2003	dr Dariusz Wrzesiński	Krystian Gdański
2003/2004	dr Dariusz Wrzesiński	Agnieszka Zasadna
2004/2005	dr Dariusz Wrzesiński	Donata Bagazja, Wojciech Wawrzyniak
2005/2006	mgr Krzysztof Puk	Wojciech Wawrzyniak
2006/2007	mgr Krzysztof Puk	Marta Włodarczyk
2007/2008	mgr Krzysztof Puk	Marta Włodarczyk
2008/2009	mgr Krzysztof Puk dr Dariusz Wrzesiński	Marta Włodarczyk Tomasz Wawrzyniak
2009/2010	dr Dariusz Wrzesiński	Tomasz Wawrzyniak

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
2010/2011	dr hab. Dariusz Wrzesiński	Katarzyna Górna Janina Lenczewska
2011/2012	dr hab. Dariusz Wrzesiński	Katarzyna Górna, Urszula Gracz
2012/2013	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Urszula Gracz, Bartosz Nochowicz
2013/2014	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Bartosz Nochowicz, Tomasz Ogór
2014/2015	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Tomasz Ogór Sandra Roszkiewicz
2015/2016	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Sandra Roszkiewicz
2016/2017	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Beata Ratajczak
2017/2018	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Beata Ratajczak
2018/2019	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński	Mateusz Walczak
2019/2020	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński dr Filip Wolny	Aleksandra Krawiec
2020/2021	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński dr Filip Wolny	Aleksandra Krawiec
2021/2022	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński dr Filip Wolny	Aleksandra Krawiec
2022/2023	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński dr Filip Wolny	Wiktoria Brzezińska

Uwagi: W poszczególnych okresach sekcja funkcjonowała pod następującymi nazwami: 1972–1991 – Sekcja Hydrograficzna, 1991–1993 – Sekcja Hydrograficzno-Klimatologiczna, 1993–1994 – Sekcja Hydrograficzno-Meteorologiczna, 1994–2008 – Sekcja Hydrograficzna, od roku 2008 – Sekcja Hydrologii.

Strugi na wyspie Wolin (2017). Badania obejmowały także zagrożenie i ryzyko powodziowe na terenie miasta i gminy Międzyzdroje (Andrzejak i in., 2019) oraz cyrkulacyjne uwarunkowania zmian temperatury wody morskiej (Czuchaj i in., 2020) i jej stany (Świątek i in., 2021). Oddzielną grupę stanowią artykuły na temat turystycznych preferencji mieszkańców Polski (Krawiec, Świątek, 2020) oraz zużycia wody wodociągowej w gospodarstwach domowych województwa wielkopolskiego (Krawiec i in., 2021).

Od wielu lat członkowie sekcji włączają się we współorganizację obozów naukowo-badawczych i seminariów naukowych na terenie Wolińskiego Parku Narodowego, ekspedycji zagranicznych, Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, a także Nocy Naukowców, tworząc coraz to bardziej zróżnicowane tematycznie warsztaty i prelekcje dla młodszych pasjonatów hydrologii. Jedną z większych inicjatyw sekcji jest współorganizacja wraz z Zakładem Hydrologii i Gospodarki Wodnej UAM Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody. Pierwsza edycja tego przedsięwzięcia odbyła się w 2017 roku i trwa do dziś (ryc. 1). W 2023 roku odbędzie się już siódma edycja naszej konferencji. Coroczne spotkania podejmują ważną problematykę dotyczącą zmian obiegu wody i wpisują się w nurt współczesnych badań hydrologicznych oraz inżynierii

Ryc. 1. Organizatorzy I Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej w 2017 roku
Fig. 1. Organizers of the 1st National Hydrology Conference in 2017

i gospodarki wodnej. Wymiana doświadczeń oraz prezentacja najnowszych wyników badań studentów i doktorantów z całej Polski przyczyniają się do szerszego, krytycznego spojrzenia na aktualne hydrologiczne problemy badawcze.

Podsumowanie

Dziś Sekcja Hydrologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego UAM w Poznaniu liczy 11 osób, a jej członkowie podejmują coraz bardziej interdyscyplinarne badania naukowe z zakresu potamologii, oceanografii, hydrogeologii, hydrogeochemii, hydrometeorologii, gospodarki wodnej i zasobów wodnych, a także hydrologicznych aspektów geografii społeczno-ekonomicznej. Udział w Sekcji Hydrologii stanowi możliwość rozwoju naukowego (projekty naukowe i publikacja ich wyników), popularyzacji wiedzy hydrologicznej oraz okazję do nawiązania współpracy z ekspertami w danej dziedzinie badań. Byli członkowie sekcji często kontynuują swoją aktywność naukową na studiach doktoranckich oraz podejmują ofertę pracy w wiodących ośrodkach naukowych i instytucjach publicznych w całym kraju. Efekty działalności Sekcji Hydrologii są widoczne na skalę ogólnopolską i na pewno godne kontynuacji.

Literatura

- Andrzejak A., Marchwińska A., Nochowicz B., Ogór T., Peis M., Staśkiewicz Z., Sypniewski J., Wrzesiński D., 2013, Warunki odpływu w zlewni Różanego Potoku w okresie zimowym, *Geoforum*, 1: 59–66.
- Andrzejak A., Miszczak A., Roszkiewicz S., 2019, Zagrożenie i ryzyko powodziowe na terenie miasta i gminy Międzyzdroje, [w:] A. Kostrzewskiego, D. Abramowicz, Miasto i gmina Międzyzdroje – wybrane problemy, *Geoprzestrzeń*, 2: 37–44.
- Bajerlein J., Żurawski M., 1964, Sprawozdanie z uczelnianej praktyki hydrograficznej studentów II roku geografii w roku akademickim 1959/1960, *Zesz. Nauk. UAM*, 53(4).
- Bródka A., Kamiński J., Wrzesiński D., 1992a, Wody powierzchniowe gminy Wolin, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna. Monografia geograficzna miasta i gminy Wolin*, SKNG UAM, Poznań, s. 31–36.
- Bródka A., Graf R., Kamiński J., Wrzesiński D., 1992b, Batymetria, termika i chemizm Jeziora Żółwińskiego, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna. Monografia geograficzna miasta i gminy Wolin*, SKNG UAM, Poznań, s. 135–142.
- Chałupka M., Graf R., Kaniecka D., Wrzesiński D., 1989, Batymetria, termika i chemizm wód Jeziora Turkusowego, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 231–239.
- Choiński A., 1978, Hydrografia jezior wolińskich, [w:] A. Kostrzewski, T. Stryjakiewicz (red.), *Studia z geografii fizycznej i ekonomicznej wyspy Wolin. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 93–105.
- Choiński A., Graf R., Kaflińska J., Jakubowski M., Wrzesiński D., Zawadzki P., 1986, Wody powierzchniowe i warunki hydrogeologiczne Wolińskiego Parku Narodowego i jego otuliny, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Woliński Park Narodowy. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 32–41.
- Choiński A., Kaniecka D., 1989, Charakterystyka wód przybrzeżnych, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 241–247.
- Choiński A., Kowalski G., Świrko A., Zimmer A., 1978, Stosunki wodne wyspy Wolin, [w:] A. Kostrzewski, T. Stryjakiewicz (red.), *Studia z geografii fizycznej i ekonomicznej wyspy Wolin. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 33–56.
- Choiński A., Wrzesiński D., 1986, Ogólna charakterystyka źródeł zlokalizowanych na odcinku klify Międzyzdroje–Wisielka, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Woliński Park Narodowy. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 136–137.
- Czuchaj A., Wolny F., Wrzesiński D., Krawiec A., Karpieńska S., Świątek S., 2020, Cyrkulacyjne uwarunkowania zmian dobowej temperatury wody morskiej na polskim wybrzeżu Bałtyku, [w:] D. Wrzesiński (red.), *Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody. Współczesne problemy i kierunki badań*, *Studia i Prace z Geografii*, 83, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Dolański A., 2003, Zmiany poziomu Morza Bałtyckiego w strefie brzegowej wyspy Wolin w powiązaniu z typami cyrkulacji atmosfery, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Woliński Park Narodowy. Monografia geograficzna*, SKNG UAM, Poznań, s. 47–57.
- Dolański A., Godowac D., Rolle S., Wrzesiński D., 1995, Ocena podatności jezior Wolińskiego Parku Narodowego na degradację i znaczenie warunków przyrodniczych zlewni w tym procesie, *Klify*, 2: 33–40.

- Dworczyk D., 1989a, Wody powierzchniowe oraz typy infiltracyjne gminy Międzyzdroje, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna, SKNG UAM, Poznań, s. 45–49.
- Dworczyk D., 1989b, Zaopatrzenie w wodę, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna, SKNG UAM, Poznań, s. 261–265.
- Formela M., Gołembowska K., Klimczak J., Kuśnierczak P., Miszczyk A., Ratajczak B., Smardzewski G., Walczak M., 2018, Sezonowa zmienność parametrów fizyczno-chemicznych i wydajności źródeł na terenie miasta Poznania, *Geoprzestrzeń*, 1: 65–78.
- Graf R., Wrzesiński D., Żygulska I., 1989, Skład chemiczny i jakość wody morskiej w Międzyzdrojach, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna, SKNG UAM, Poznań, s. 253–259.
- Kamiński J., Wrzesiński D., 1992, Ocena jakości wód jezior zlewni Lewińskiej Strugi i Grzybnicy, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna. Monografia geograficzna miasta i gminy Wolin, SKNG UAM, Poznań, s. 143–148.
- Kostrzewski A. (red.), 1973, Zjazd 50-lecia Koła Naukowego Geografów Studentów UAM.
- Kostrzewski A., Choiński A., Bryl M., 1974, Biuletyn informacyjny. Komitet Koordynacyjny Studenckich Kół Naukowych Geografów, Poznań.
- Krawiec A., Świątek S., 2020, Preferencje mieszkańców Polski w zakresie turystyki w 2019 r. W: A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, *Geoprzestrzeń*, 3: 131–144, SKNG UAM, Poznań.
- Krawiec A., Wolny F., Świątek S., 2021, Analiza wybranych parametrów charakteryzujących zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych województwa wielkopolskiego, [w:] D. Wrzesiński (red.), Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody. Ilościowe i jakościowe badania wód, *Studia i Prace z Geografii*, 88, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kulińska K., 1986, Charakterystyka jeziora Gardno, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy. Monografia geograficzna, SKNG UAM, Poznań, s. 138–142.
- Lewczyńska D., Wrzesiński D., 1989, Właściwości fizyczne i skład chemiczny źródeł zlokalizowanych na odcinku klifu Międzyzdroje–Wisielka, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje. Monografia geograficzna, SKNG UAM, Poznań, s. 247–252.
- Nowacki M., Wrzesiński D., 1992, Właściwości fizyczne i skład chemiczny wód Dziwny, [w:] A. Kostrzewski (red.), Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna. Monografia geograficzna miasta i gminy Wolin, SKNG UAM, Poznań, s. 149–153.
- Olkiewicz A., Puk K., 2003, Batymetria, termika i chemizm zbiorników wodnych zlokalizowanych w Starej Kredowni na wyspie Wolin, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy. Środowisko przyrodnicze. Kształtowanie i ochrona, SKNG UAM, Poznań, s. 59–64.
- Olkiewicz A., Puk K., 2003, Terenowe obserwacje wydajności i cech fizyko-chemicznych źródeł w Wolińskim Parku Narodowym, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy. Środowisko przyrodnicze. Kształtowanie i ochrona, SKNG UAM, Poznań, s. 65–68.
- Spuprzyński J., 2011, Wspomnienia. Stefan Majdanowski, *Przegląd Geograficzny*, 83, 3: 411–413.

- Świątek S., Krawiec A., Wolny F., Wrześciński D., Brzezińska W., 2021, Cyrkulacyjne uwarunkowania dobowych zmian stanów wody morskiej na polskim wybrzeżu Bałtyku, [w:] D. Wrześciński (red.), *Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody. Ilościowe i jakościowe badania wód*, *Studia i Prace z Geografii*, 88, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Włodarczyk M., Bartoszewicz M., Puk K., 2008, Zmiany morfometrii zbiorników wodnych położonych na terenie Wolińskiego Parku Narodowego (na przykładzie jezior Czajczego i Turkusowego), [w:] A. Kostrzewski (red.), *85 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2008)*, SKNG UAM, Poznań, s. 36–42.

History and activities of the Hydrology Section of SKNG UAM

Abstract: The first information about the group of students interested in hydrographic and hydrological subjects appeared as early as the academic year 1922/1923 under Professor Stanisław Pawłowski. The first published hydrological research took place in 1951, and the then Supervisor of the Research Group, MSc Stefan Majdanowski, was the author of numerous publications. Over the years of its activity, the section has changed the research issues pursued. In the 1991/1992 academic year, it expanded its activities to include climatological problems, changing its name to Hydrological-Climatological Section, and in 1993/1994 to Hydrographic-Meteorological Section. Since the beginning of the Hydrology Section, members have been involved in the co-organization of many projects promoting and disseminating hydrological research.

Keywords: Hydrology Section of the Student Scientific Research Group of Geographers, Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers

Artur Olejniczak

Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej SKNG UAM

Zarys treści: Badania z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej prowadzone były w Studenckim Kole Geografów od początku jego istnienia. Poniższa praca kompleksowo ukazuje historię oraz rozwój Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej działającej w strukturach Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego. Podstawą artykułu są informacje zebrane z różnorodnej dokumentacji archiwalnej oraz publikacji SKNG. Dane te zostały wzbogacone wspomnieniami opiekunów Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej: prof. Tadeusza Stryjakiewicza (1978–2000) oraz dr. Tomasza Kossowskiego (2000–obecnie). Artykuł zakończony jest przedstawieniem działalności sekcji w ostatnich latach.

Słowa kluczowe: Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Wprowadzenie

Współcześnie geografę podzielić można na dwie równie ważne dyscypliny: geografę fizyczną oraz geografę społeczno-ekonomiczną. Tak jak geografia fizyczna podejmuje problematykę szeroko pojętych zjawisk fizycznogeograficznych i przemian w środowisku przyrodniczym, tak geografia społeczno-ekonomiczna zajmuje się „szeroko pojętą sferą społeczną, a więc zjawiskami gospodarczymi, politycznymi, kulturowymi, ludnościowymi i osadniczymi w ujęciu przestrzennym, regionalnym i ekologicznym” (Chojnicki, 1996). Obie te dyscypliny stanowią o istocie geografii jako nauki, co doskonale rozumiał prof. Stanisław Pawłowski. To właśnie z jego inicjatywy w 1922 roku powstało Koło Naukowe Geografów (Kostrzewski, 2016), w którego strukturach od początku jego istnienia podejmowano problematykę nie tylko zjawisk fizycznogeograficznych, ale także społeczno-gospodarczych.

Tabela 1. Opiekunowie i kierownicy Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej
 Table 1. Supervisors and heads of the Socio-Economic Geography Section

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1973/1974	mgr Wiesław Maik	Ryszard Drobniań
1974/1975	dr Wiesław Maik	Ryszard Drobniań
1975/1976	mgr Tadeusz Koralewski	Tadeusz Stryjakiewicz
1976/1977	mgr Tadeusz Koralewski	Jarosław Jurek
1977/1978	mgr Tadeusz Koralewski	Jarosław Jurek
1978/1979	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Jan Muszyński
1979/1980	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Mirosława Hetmańczyk
1980/1981	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Mirosława Hetmańczyk, Krystyna Horwacik
1981/1982	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Krystyna Horwacik
1982/1983	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Zbigniew Adamczak
1983/1984	mgr Tadeusz Stryjakiewicz	Tomasz Kaczmarek
1984/1985	mgr Jarosław Jurek	Tomasz Kaczmarek
1985/1986	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Andrzej Żurawski, Paweł Krawczyk
1986/1987	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Danuta Cichecka
1987/1988	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Robert Kozak
1988/1989	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Paweł Churski
1989/1990	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Artur Judkowiak
1990/1991	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Ewa Ejchorszt
1991/1992	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Marek Hałasiński
1992/1993	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Barbara Konecka
1993/1994	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Dorota Matuszewska
1994/1995	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Paweł Pyrzyński
1995/1996	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Paweł Pyrzyński
1996/1997	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Krzysztof Olejniczak
1997/1998	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Krzysztof Olejniczak
1998/1999	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Krzysztof Stachowiak
1999/2000	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Krzysztof Stachowiak
2000/2001	mgr Tomasz Kossowski	Krzysztof Stachowiak
2001/2002	dr Tadeusz Stryjakiewicz	Marek Ewertowski
2002/2003	mgr Tomasz Kossowski	Marek Ewertowski
2003/2004	dr Tomasz Kossowski	Paweł Drozdowski
2004/2005	dr Tomasz Kossowski	Paweł Drozdowski
2005/2006	dr Tomasz Kossowski	Sylwia Dusza
2006/2007	dr Tomasz Kossowski	Sylwia Dusza, Magdalena Baszko
2007/2008	dr Tomasz Kossowski	Radosław Kulupa
2008/2009	dr Tomasz Kossowski	Radosław Kulupa
2009/2010	dr Tomasz Kossowski	Filip Bebenow
2010/2011	dr Tomasz Kossowski	Filip Bebenow, Magdalena Guderska
2011/2012	dr Tomasz Kossowski	Filip Bebenow

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
2012/2013	dr Tomasz Kossowski	Paulina Bartczak
2013/2014	dr Tomasz Kossowski	Paulina Bartczak
2014/2015	dr Tomasz Kossowski	Paulina Bartczak, Adrian Rutkowski
2015/2016	dr Tomasz Kossowski	Adrian Rutkowski
2016/2017	dr Tomasz Kossowski	Adrian Rutkowski
2017/2018	dr Tomasz Kossowski	Adrian Rutkowski, Katarzyna Dryńkowska
2018/2019	dr Tomasz Kossowski	Beata Brychcy
2020	dr Tomasz Kossowski	Zofia Bednarska
2020/2021	dr Tomasz Kossowski	Artur Olejniczak
2021/2022	dr Tomasz Kossowski	Artur Olejniczak
2022/2023	dr Tomasz Kossowski	Artur Olejniczak

Uwaga: do roku 1978 sekcja nosiła nazwę Sekcja Geografii Ekonomicznej.

Historia Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej

Badania z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej prowadzone były od początku istnienia koła. Ich inicjatorem był prof. Stanisław Pawłowski. Okres ten wiąże się również z działalnością innych znaczących badaczy i dydaktyków, czyli prof. Marii Kiełczewskiej oraz prof. Józefa Czekalskiego, którzy kontynuowali inicjatywę prowadzenia badań społeczno-ekonomicznych razem ze studentami koła. Pierwsze wzmianki o wyodrębnionej w strukturach koła Sekcji Geografii Ekonomicznej pochodzą z dokumentów z przełomu lat 40. i 50. ubiegłego wieku. Opiekunem sekcji był wtedy ówczesny mgr Antoni Kukliński, późniejszy profesor nauk ekonomicznych, specjalista w zakresie gospodarki przestrzennej i polityki naukowej. Jak wskazują protokoły z zebrań sekcji, podejmowana przez nią tematyka zorientowana była na zagadnienia metodologii geografii ekonomicznej oraz zgłębienie zagadnień lokalizacji i działalności przedsiębiorstw produkujących energię elektryczną. W czasie tym członkowie sekcji interesowali się też problematyką regionalizacji, podziału administracyjnego Polski i innych państw europejskich oraz gospodarki leśnej i wodnej w województwie poznańskim. Efektem były nie tylko publikacje, ale i liczne referaty oraz wystawy. Tak ukierunkowaną działalność badawczą sekcji na aspekty geograficzno-gospodarcze kontynuowali mgr Michał Najgrakowski oraz Jerzy Grzeszczak, późniejszy profesor w Instytucie Geografii Polskiej Akademii Nauk, którzy pełnili funkcję opiekunów sekcji.

Lata 60. charakteryzowały się coraz wyraźniejszym zwrotem działalności badawczej sekcji ku zagadnieniom geografii społecznej. To właśnie w tym okresie sekcja podjęła m.in. tematykę ludności kaszubskiej oraz jej odrębności kulturowej. Jednakże nadal nadrzędną problematyką podejmowaną przez sekcję były zagadnienia gospodarcze, a zwłaszcza działalność usługowa. Sekcja brała również udział w różnorodnych seminariach oraz zjazdach kół naukowych. Przykładem takiego wydarzenia jest chociażby IV Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych

Geografów w 1964 roku. Opiekunem sekcji był wówczas m.in. profesor Benicjusz Głębocki, twórca poznańskiej szkoły geografów rolnictwa.

Lata 70. były okresem dynamicznego rozwoju i bardzo dużej aktywności członków Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej. Na początku wspomnianego okresu opiekunem naukowym sekcji był mgr Wiesław Maik, późniejszy profesor i jedna z kluczowych osobowości naukowych w dziedzinie geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, oraz dr Andrzej Jasiok. Aktywnymi wtedy członkami sekcji oraz Koła Naukowego Geografów byli m.in. Ryszard Drobnik – kierownik sekcji w roku akademickim 1973/1974, Mieczysław Zentel – wiceprzewodniczący koła oraz Alina Muział – skarbnik. To właśnie ta ostatnia dwójka była autorami jednego z referatów wygłoszonych podczas IX Ogólnopolskiego Zjazdu Studenckich Kół Naukowych Geografów odbywającego się w Poznaniu i Świnoujściu w kwietniu 1975 roku (Kostrzewski, Bryl, 1975). Referat nosił tytuł „Proces rozwoju ludności wsi Lubin w latach 1945–1973”. W roku akademickim 1975/1976 kierownikiem sekcji został Tadeusz Strykiewicz, dzisiejszy profesor oraz pracownik Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM. W roku tym opiekunem naukowym sekcji był mgr Tadeusz Koralewski. Ważną postacią był też Jarosław Jurek, późniejszy profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, kierownik sekcji. W roku akademickim 1978/1979 opiekunem sekcji zostaje Tadeusz Strykiewicz, który piastował tę funkcję do 2000 roku. W tym również roku ukazuje się kolejna znacząca publikacja pt. „Studia z geografii fizycznej i ekonomicznej wyspy Wolin”, w której został zamieszczony szereg artykułów członków Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej, dotyczących przede wszystkim struktury przestrzenno-funkcjonalnej gminy Wolin (Kostrzewski, 1978). Publikacja ta staje się niezwykle ważna w późniejszych latach, gdyż na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez członków sekcji powstaje ekspertyza, która przyczyni się ostatecznie do utworzenia miasta i gminy Międzyzdroje jako samodzielnej jednostki administracyjnej.

W latach 80. sekcja również pozostaje prężnie działającą grupą młodych badaczy. W okresie tym odbywają się obozy naukowe w Dziwnowie, które skutkowały wieloma opracowaniami i publikacjami. Jedną z nich była praca „Gmina Dziwnów – monografia geograficzna” wydana w 1981 roku, zwięźczenie prowadzonych przez sekcję badań w zakresie m.in. geografii ludności, osadnictwa oraz charakterystyki gospodarki tego obszaru (Kostrzewski, 1981). W dalszych latach powrócono do badań na Wolinie. Tematyką, jaką podjęli w tym okresie członkowie, były przede wszystkim zagadnienia natężenia turystycznego oraz ruchu komunikacyjnego na terenie Wolińskiego Parku Narodowego oraz związane z działalnością przemysłową i usługową w tymże regionie. Powrót ten poskutkował także kolejnymi ważnymi publikacjami: „Woliński Park Naukowy – monografia geograficzna” (Kostrzewski, 1986) oraz „Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Międzyzdroje – monografia geograficzna” (Kostrzewski, 1989). Poza działalnością badawczą członkowie sekcji rozwijali swoje umiejętności oraz poszerzali wiedzę podczas licznych wyjazdów, np. do Szreniawy lub na Śląsk.

Również w latach 90. członkowie Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej prowadzili liczne badania na Wolinie. Były one kontynuacją badań naukowych z poprzednich lat i obejmowały szerokie spektrum zagadnień społeczno-gospodarczych związanych z obszarem miasta i gminy Wolin. Pozwoliło to na kompleksowe zbadanie tego obszaru oraz powstanie kolejnej ważnej monografii geograficznej pt. „Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Wolin – monografia geograficzna” wydanej w 1992 roku (Kostrzewski, 1992). Członkowie sekcji oprócz tematyki związanej z miastem i gminą Wolin podejmowali również problematykę przemian społeczno-gospodarczych zachodzących w gminie Międzyzdroje, w tym zmian struktur przestrzenno-funkcjonalnych (w okresie, gdy sekcją kierował Krzysztof Olejniczak, 1996–1998). Tak różnorodna problematyka świadczy o poszerzających się zainteresowaniach badawczych członków sekcji, którzy coraz częściej łączyli w swych badaniach aspekty gospodarcze i społeczne. Okres ten jest również początkiem działalności w sekcji oraz kole Tomasza Kossowskiego, który w latach 1998–2000 piastował funkcję prezesa SKNG, a następnie przejął funkcję opiekuna naukowego Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej, którą sprawuje do dziś. Kierownikiem sekcji został wówczas Krzysztof Stachowiak, dzisiejszy profesor UAM oraz pracownik Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej.

W następnych latach członkowie sekcji kontynuowali swoje badania w ramach obozów badawczych na Wolinie. W tym czasie bardzo często powracali do problematyki podejmowanej przez swoich poprzedników z lat 70. oraz 80., gdy obowiązki kierownika sekcji pełnili Sylwia Dusza, Marek Ewertowski i Filip Bebenow. Miało to na celu przeprowadzenie analizy porównawczej oraz zaktualizowania danych i informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i miasta Wolin oraz Międzyzdroje. Poza tym członkowie sekcji podejmowali się indywidualnych projektów badawczych związanych z różnorodnymi zjawiskami społecznymi, gospodarczymi i z zakresu badań miejskich na terenie Poznania oraz całego województwa wielkopolskiego. Bardzo aktywnie badania te prowadzono pod kierownictwem Radosława Kulupy. Pozwoliło to studentom na aktywny udział w licznych konferencjach i wydarzeniach popularnonaukowych, w trakcie których często dzielili się wynikami swoich badań poprzez wygłoszone przez nich referaty. W okresie tym sekcja była też organizatorem kilku konferencji oraz wydarzeń na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM, czego przykładem może być konferencja „Trendy i perspektywy rozwoju regionalnego” zorganizowana w 2013 roku.

Szczególną aktywnością sekcja wykazywała się w latach 2013–2016, gdy obowiązki kierownika pełniła Paulina Bartczak (Gorzelańczyk) i Adrian Rutkowski. Podjęto wtedy – po raz pierwszy w sekcji – badania międzynarodowe. W ich efekcie sekcja odbyła wizyty w Berlinie (2013 rok) oraz Bratysławie i Wiedniu, gdzie prowadziła badania terenowe związane ze strukturami przestrzenno-funkcjonalnymi tych miast. W marcu 2015 roku sekcja przeprowadziła badania terenowe w Londynie wśród migrantów z Polski. W listopadzie 2015 roku wróciła do tematyki struktur przestrzenno-funkcjonalnych miast, prowadząc badania podczas

kolejnego wyjazdu do Drezna i Pragi. W sierpniu 2016 roku siedmioosobowa reprezentacja sekcji wyjechała do Stanów Zjednoczonych. Celem była wizyta w ośrodkach zajmujących się projektowaniem uniwersalnym. Nawiązano kontakt z State University of New York w Buffalo. Ponadto w czasie wyjazdu członkowie sekcji zwiedzili Nowy Jork oraz położone w stanie New Jersey miasto Seacaucus, będące typowym satelitą aglomeracji nowojorskiej. W trakcie pobytu w Buffalo, w ramach jednodniowej wycieczki, sekcja zwiedziła miasto Niagara Falls i wodospad o tej samej nazwie.

W 2018 roku Sekcja funkcjonowała pod nazwą Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej. Ze względu na niske zainteresowanie studentów, jej działalność została zawieszona w roku 2019.

W semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 została jednak wznowiona. W ostatnich latach w działalności badawczej Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej, bo taką otrzymała obecnie nazwę, dominuje ukierunkowanie na zagadnienia geografii społecznej. Ma to swoje odzwierciedlenie w podejmowanej tematyce projektów badawczych:

- Przejawy pomocy sąsiedzkiej organizowanej on-line w czasie izolacji społecznej. Przykład inicjatywy Widzialnej Ręki w Poznaniu.
- Postrzeganie oraz wpływ paczkomatów na krajobraz miejski.
- Sytuacja osób w wieku 18–29 lat na rynku pracy podczas pandemii COVID-19.
- Zróżnicowanie popularności polskich podcastów w Polsce na przykładzie podcastu „Rock i Borys”.
- Warunki i komfort zakwaterowania studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Analiza rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów województwa wielkopolskiego w latach 2005–2019.
- Postrzeganie murali w przestrzeni miejskiej Poznania. Przykład działalności KAWU.

Wyniki badań prowadzonych przez członków sekcji są bardzo często publikowane w formie artykułów w czasopismach naukowych takich jak „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” lub rozdziałów w monografiach „Geoprzestrzeń” wydawanej przez Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego.

Członkowie sekcji chętnie uczestniczą również w projektach badawczych realizowanych przez pracowników Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM. W ramach tychże projektów wspierali proces przygotowania strategii rozwoju ponadlokalnego dla Metropolii Poznań 2030 oraz obecnie biorą aktywny udział w badaniach w ramach tworzenia społecznego planu rozwoju Piątkowa.

Podsumowanie

Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej SKNG w 100-letniej historii koła zapisała się ogromnym wkładem naukowym z zakresu badań społeczno-gosudar-

czych. Do niezaprzeczalnych osiągnięć sekcji na pewno można zaliczyć publikacje oraz rozdziały w monografiach geograficznych podejmujących problematykę zjawisk społeczno-gospodarczych na terenie gmin Wolin oraz Międzyzdroje i Dziwnów, ale także wyjazdy międzynarodowe. Na przestrzeni lat Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej była swoistym początkiem pracy naukowej dla wielu dzisiejszych badaczy oraz pracowników zarówno z Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, jak i Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM, którzy do dziś mile wspominają lata spędzone w strukturach koła. Pokazuje to, jak wiele doświadczeń oraz przyjemności może dostarczyć działalność zarówno w ramach Sekcji Geografii Społeczno-Ekonomicznej, jak i samego Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego, co jako wieloletni członek z czystym sumieniem potwierdzam.

Literatura

- Chojnicki Z., 1996, Geografia społeczno-ekonomiczna wobec transformacji systemowej w Polsce, *Przegląd Geograficzny*, 68: 19–29.
- Kostrzewski A., Bryl M., 1975, IX Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych Geografów, Poznań–Świnoujście 15–19.04.1975 (streszczenia referatów, objaśnienia do wycieczki), Socjalistyczny Związek Studentów Polskich, Komitet Koordynacyjny Studenckich Kół Naukowych Geografów, Koło Naukowe Geografów im. S. Pawłowskiego Studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań–Świnoujście.
- Kostrzewski A. (red.), 1978, *Studia z geografii fizycznej i ekonomicznej wyspy Wolin*, Socjalistyczny Związek Studentów Polskich, Koło Naukowe Geografów im. S. Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1981, *Gmina Dziwnów: monografia geograficzna*, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1986, *Woliński Park Narodowy: monografia geograficzna*, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1989, *Miasto i gmina Międzyzdroje: monografia geograficzna*, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Kostrzewski A. (red.), 1992, *Środowisko przyrodnicze i przestrzenna struktura społeczno-ekonomiczna miasta i gminy Wolin: monografia geograficzna*, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Kostrzewski A., 2016, *Stanisław Pawłowski (1882–1940)*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
- Dokumentacja archiwalna Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

History and activities of the Socio-Economic Geography Section of SKNG UAM

Summary: Research in the field of socio-economic geography has been conducted by the Student Research Circle of Geographers (SKNG) since its inception. The following paper provides a comprehensive overview of the history and development of the Socio-Economic Geography Section operating within the structures of the Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers. The basis of the article is information collected from various archival documentation and publications of the Student Research Circle of Geographers. This information has been enriched by the memories of the scientific supervisors of the socio-economic geography section, Professor Tadeusz Stryjakiewicz (1978–2000) and Dr. Tomasz Kossowski (2000–present). The article concludes with a presentation of the section's activities in recent years.

Keywords: Socio-Economic Geography Section, Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers

Jakub Woźniak, Tymoteusz Horbiński, Maciej Smaczyński

Sekcja Kartografii i Geomatyki
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Kartografii i Geomatyki SKNG UAM

Zarys treści: W niniejszym artykule przedstawiono rys historyczny Sekcji Kartografii i Geomatyki Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Sekcja pod ówczesną nazwą funkcjonuje od roku akademickiego 2021/2022, jednak badania w zakresie kartografii były prowadzone w latach 50. XX wieku w ramach sekcji kartograficznej. Działanie sekcji opiera się na podejmowaniu inicjatyw naukowo-badawczych w dziedzinach: kartografii, geomatyki i geodezji. W swoich pracach członkowie skupiają się na rozwoju najnowszych technologii wykorzystywanych w poruszanych dziedzinach.

Słowa kluczowe: kartografia, geomatyka, geodezja

Wprowadzenie

Sekcja Kartografii i Geomatyki Studenckiego Koła Naukowego im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zrzesza studentów i studentki w celu realizacji projektów i podejmowania innych działań naukowych w dziedzinach: kartografii, geomatyki oraz geodezji. Sekcja pod obecną nazwą została założona 29.03.2022 roku. Należy jednak pamiętać o badaniach prowadzonych w ramach sekcji kartograficznej w latach 50. XX wieku.

Sekcja kartograficzna została powołana w roku akademickim 1953/1954. Opiekunką została st. asystent mgr Stanisława Schneigert z Zakładu Geografii Fizycznej, natomiast kierownikiem – Karol Rotnicki. W okresie swojego działania sekcja zajmowała się wygłaszaniem referatów na tematy kartograficzne, np. o odzworowaniu Gaussa-Krügera, metodach pomiaru terenu, zagadnieniach ujednoczenia współrzędnych topograficznych czy redagowaniu map. Oprócz aspektów

teoretycznych sekcja skupiała się na pracy praktycznej, a do największych jej efektów można zaliczyć wykreślenie cyklu siatek azymutalnych poprzecznych w skali 1:20 000 000 oraz w skali 1:12 000 000, skorowidz mapy świata w podziałce 1:1 000 000 oraz szkic geologiczny Europy w skali 1:1 000 000. Ważnym wydarzeniem w historii sekcji była organizacja kursu rysunku blokdiagramu, którego pierwsza część odbyła się 25.11.1955 roku.

Początek i rozwój sekcji Kartografii i Geomatyki SKNG

Sekcja Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM, która miała na celu łączyć dziedziny kartografii, geomatyki i geodezji, funkcjonuje od roku akademickiego 2021/2022, kiedy jej oficjalne założenie nastąpiło podczas Zebrania Ogólnego Koła w dniu 29.03.2022 roku. Sekcja została powołana z inicjatywy studentek i studentów kierunków: geodezja i kartografia oraz kartografia i geomatyka. Wniosek o założenie sekcji został zaaprobowany przez opiekuna SKNG prof. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego, zarząd SKNG oraz

Ryc. 1. Pomiary inwentaryzacyjne (Koło)

Źródło: opracowanie własne.

Fig. 1. Inventory measurements

Source: own elaboration.

Radę Programową wyżej wymienionych kierunków. Opiekunami sekcji zostali dr Tymoteusz Horbiński oraz dr inż. Maciej Smaczyński z Zakładu Kartografii i Geomatyki Instytutu Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego. Na kierownika sekcji wybrano Jakuba Woźniaka, ówczesnego studenta I roku studiów stacjonarnych I stopnia kierunku geodezja i kartografia. W dniu Zebrania Ogólnego liczba kandydatek i kandydatów wynosiła 28 osób.

Głównym celem, jaki postawili przed sobą nowi członkowie oraz opiekunowie, były realizacje badań w oparciu o najnowsze technologie wykorzystywane w poruszanych dziedzinach. Na początku działalności część członków sekcji brała udział w szkoleniu dotyczącym nabycia uprawnień pilota bezzałogowych statków powietrznych (UAV, ang. *Unmanned Aerial Vehicle*) w kategorii szczególnej. Skupiono się także na podniesieniu poziomu umiejętności w specjalnościach modelowania 3D oraz zapoznaniu się z technologią wirtualnej rzeczywistości (VR, ang. *Virtual Reality*) jako współczesnej formy geowizualizacji. Ponadto pięcioosobowa delegacja miała okazję uczestniczyć w Międzynarodowym Sympozjum Naukowym „Cartography and Geomedia” organizowanym przez Zakład Kartografii i Geomatyki w dniach 20–21.06.2022 roku. W trakcie wydarzenia oprócz

Ryc. 2. Obóz Naukowy Wolin 2022

Źródło: opracowanie własne.

Fig. 2. Science Camp Wolin 2022

Source: own elaboration.

poruszanych tematów współczesnej kartografii i przeprowadzania warsztatów na temat wykorzystania technologii wirtualnej rzeczywistości w kontekście prac kartograficznych, umożliwiono przedstawienie aktualnego stanu pracy i planów przyszłej działalności sekcji.

W pierwszych miesiącach funkcjonowania Sekcji Kartografii i Geomatyki SKNG zainicjowano realizację trzech projektów naukowych. Pierwszy z nich odnosił się do kartografii w grach komputerowych. Głównym założeniem była analiza mapy jako produktu kartograficznego (Horbiński, Zagata, 2021, 2022a, b) dołączonej do gry komputerowej z serii Wiedźmin wyprodukowanej przez polskiego producenta CD Projekt Red pod kątem postrzegania i interpretacji sygnatur punktowych (symboli kartograficznych). W drugim projekcie członkowie rozpoczęli badania związane z tematyką pomiarów inwentaryzacyjnych oraz wizualizacją obiektów dziedzictwa kulturowego (Smaczyński, Horbiński, 2021; Smaczyński i in., 2022) na przykładzie ruin zamku w Kole (Gozdów). Po konsultacjach z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków uzyskano pozwolenie na wykonanie pomiarów fotogrametrycznych za pomocą bezzałogowego statku powietrznego oraz skaningu laserowego. Trzecia inicjatywa dotyczyła kartowania terenowego z wykorzystaniem mobilnej aplikacji QField (Medyńska-Gulij, 2010). Obszar badań objął Woliński Park Narodowy oraz Międzyzdroje. Projekt realizowany był w ramach Obozu Naukowego Wolin 2022 w dniach 2–11.08.2022 roku, który odbył się w Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM na Białej Górze.

Podsumowanie

Sekcja Kartografii i Geomatyki SKNG w kolejnych latach zamierza kontynuować swoje dotychczasowe zadania. Wraz z rozwojem dziedzin: kartografii, geomatyki i geodezji jej członkowie mogą podnosić swoje umiejętności w zakresach tworzenia szeroko pojętych wizualizacji kartograficznych czy wykonywania pomiarów geodezyjnych, np. z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych (UAV, ang. *Unmanned Aerial Vehicle*) czy skaningu laserowego (LIDAR, ang. *Light Detection and Ranging*). Ponadto jej funkcjonowanie daje szansę innym sekcjom Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM, które mogą podejmować współpracę w realizowanych przez siebie badaniach ze studentkami i studentami należącymi do Sekcji Kartografii i Geomatyki SKNG.

Literatura

- Horbiński T., Zagata K., 2021, Map Symbols in Video Games: the Example of “Valheim”, KN J. Cartogr. Geogr. Inf., 71: 269–283.
- Horbiński T., Zagata K., 2022a, View of Cartography in Video Games: Literature Review and Examples of Specific Solutions, KN J. Cartogr. Geogr. Inf., 72: 117–128.
- Horbiński T., Zagata K., 2022b, Interpretation of Map Symbols in the Context of Gamers’ Age and Experience, ISPRS Int. J. Geo-Inf., 11: 150.

- Medyńska-Gulij B., 2010, Wytyczne kartowania terenowego w technologiach GIS i GPS przy wykorzystaniu VMap L2, *Roczniki Geomatyki*, 8(1): 79–84.
- Smaczyński M., Horbiński T., 2021. Creating 3D Model of the Existing Historical Topographic Object Based on Low-Level Aerial Imagery, *KN J. Cartogr. Geogr. Inf.*, 71: 33–43.
- Smaczyński M., Lorek D., Zagata K., Horbiński T., 2022, Cultural Heritage with the Use of Low-Level Aerial Survey Techniques, Space Modelling and Multimedia Reconstruction of the Topographic Landscape (Example of a Windmill in Western Poland), *KN J. Cartogr. Geogr. Inf.*, 72: 279–291.

History and activities of the Cartographic and Geomatics Section of SKNG UAM

Abstract: This article presents a historical outline of the Cartography and Geomatics section of the Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers in the University of Adam Mickiewicz in Poznań (SKNG UAM). The section under this name has been operating since the academic year 2021/22, but research in the field of cartography was conducted in the 1950s as part of the cartographic section. The operation of the section is based on undertaking scientific and research initiatives in the fields of: cartography, geomatics and geodesy. In their work, members focus on the development of the latest technologies used in the areas covered.

Keywords: Cartography, Geomatics, Geodesy

Milena Zięba, Julia Janus, Iwona Markuszewska

Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska SKNG UAM

Zarys treści: Artykuł przedstawia historię Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska Studenckiego Koła Naukowego Geografów, która rozpoczęła swoją działalność w 1973 roku. W opracowaniu poddano analizie działalność sekcji oraz jej rozwój w aspekcie czasowym, a także przedstawiono najważniejsze projekty prowadzone przez członków sekcji na przestrzeni lat 1973–2022 ze wsparciem oferowanym przez opiekunów naukowych sekcji. Praca wskazuje także artykuły naukowe, które zostały opublikowane przez członków sekcji na łamach monografii naukowej „Geoprzestrzeń”. Ponadto ważnym aspektem jest udział członków sekcji w wyjazdach terenowych, w tym szczególnie na obszarze Wolińskiego Parku Narodowego. Ostatnia część opracowania przedstawia wszystkich opiekunów i kierowników sekcji, którzy angażowali się w rozwój sekcji i jej poprawne funkcjonowanie.

Słowa kluczowe: Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska, działalność naukowa, Studenckie Koło Naukowe Geografów

Wprowadzenie

Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska jest jednym z działów Studenckiego Koła Naukowego Geografów, które powstało z myślą o propagowaniu i rozwijaniu zainteresowań naukowych członków sekcji związanych z geografią oraz kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Sekcja ta zajmuje się tematyką dotyczącą wpływu człowieka na środowisko oraz jego ochrony, a także kształtowaniem świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa.

Od początku swojego istnienia sekcja angażuje się w różnego rodzaju działania na rzecz ochrony środowiska, takie jak organizacja warsztatów, udział w konferencjach z zakresu ekologii oraz inicjowanie działań na rzecz ochrony przyrody.

Członkowie sekcji podejmują także liczne inicjatywy praktyczne, np. prowadzenie akcji ekologicznych wśród studentów Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM.

Badania prowadzone przez Sekcję Kształtowania i Ochrony Środowiska

Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska powstała w 1973 roku (Kostrzewski, 2013). W latach 1973–1991 nosiła nazwę Sekcji Geografii Fizycznej Kompleksowej. Początkowo prace badawcze sekcji obejmowały tematykę z zakresu:

- zmian w krajobrazie wybrzeża wyspy Wolin,
- funkcjonowania gminy Wolin pod względem kształtowania i ochrony środowiska,
- gospodarowania odpadami na terenie osad sąsiadujących z Wolińskim Parkiem Narodowym,
- zagospodarowania turystycznego gminy Wolin.

W latach 2008–2013 projekty prowadzone przez Sekcję Kształtowania i Ochrony Środowiska zaczęły przybierać nowy charakter – obejmowały m.in. analizę i ocenę świadomości ekologicznej turystów i mieszkańców wybranych miejscowości, analizę stopnia zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi, charakterystykę cech geotechnicznych wybrzeży, kartowanie nielegalnych wysypisk odpadów oraz terenowych form antropopresji. Ponadto studenci działający w ramach sekcji angażowali się aktywnie w organizację warsztatów popularnonaukowych w ramach m.in. Festiwalu Nauki i Sztuki. Członkowie sekcji prowadzili także warsztaty na temat „Antropopresja, a środowisko”, na których przedstawiali uczestnikom sposoby pomiaru natężenia hałasu oraz wskazywali formy antropopresji podczas wyjścia terenowego. Studenci organizowali też warsztaty z zakresu sposobów postępowania z odpadami czy rekultywacji odpadów. Dodatkowo w latach 2008–2013 urządzali liczne wyjazdy terenowe, np. do Wielkopolskiego Parku Narodowego, Instytutu Dendrologii PAN czy Muzeum Arkadego Fiedlera w Puszczykowie, wyjazdy edukacyjne m.in. do Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Lubiatów–Międzychód–Grotów oraz brali udział w konferencjach naukowo-badawczych, np. w Ekoforum. Sekcja zorganizowała także wiele ciekawych akcji wspierających edukację ekologiczną studentów i pracowników Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Są to m.in. akcja zbierania nakrętek czy umiejscowienie w wybranych lokalizacjach budynku wydziału koszy do segregacji odpadów (z podziałem na pięć głównych frakcji).

Od 2013 roku członkowie Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska podejmowali problematykę badawczą z zakresu m.in. usług ekosystemowych, identyfikacji atrakcyjności krajobrazowej wybranych obszarów czy też wiedzy studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na temat segregacji odpadów. Projekty prowadzone przez sekcję w latach 2013–2018 obejmowały m.in.: dywersyfikację

antropogenicznego zasolenia gleb wzdłuż ciągów komunikacyjnych miasta Poznania, analizę problemów środowiskowo-społecznych wynikających z funkcjonowania działalności typu kerbside na obszarze osiedla Świerczewo w Poznaniu, ocenę atrakcyjności krajobrazowej wyspy Wolin, genezę i występowanie skrótów miejskich w przestrzeni miasta Poznania, świadczenia ekosystemowe wybrzeża wyspy Wolin w opinii turystów, kulturowe świadczenia skwerów zieleni miejskiej Poznania czy usługi ekosystemowe wykorzystania ziół w życiu codziennym. Co więcej, członkowie sekcji angażowali się w wydarzenia mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, brali czynny udział w „Ekoforum” w latach 2014–2016 (przeprowadzenie warsztatów dla uczestników wydarzenia), organizowali III Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe w 2014 roku i 2016 roku oraz przeprowadzili warsztaty i wycieczki terenowe dla uczniów szkół podstawowych w 2014 roku.

W latach 2018–2021 Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska (ryc. 1) pracowała głównie nad projektami, które obejmowały: problematykę gospodarowania odpadami, aktualną świadomość ekologiczną społeczeństwa, wpływ degradacji antropogenicznej na obszary chronione oraz oddziaływanie COVID-19 na środowisko przyrodnicze. Członkowie sekcji zrealizowali wiele wartościowych projektów, w tym m.in.: ocenili proces gospodarowania odpadami i ich rozkład

Ryc. 1. Działalność Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska w latach 2018–2021 – udział w akcjach edukacyjnych oraz projektach badawczych m.in. na wyspie Wolin

Fig 1. The activity of the Section for Shaping and Environmental Protection from 2018–2021 included participation in educational campaigns and research projects, including, for example, on the island of Wolin

Tabela 1. Opiekunowie i kierownicy Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska
 Table 1. Supervisors and heads of the Section of Shaping and Environmental Protection

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1972/1973	mgr Daniela Sołowiej	Elżbieta Kozłowska
1973/1974	mgr Daniela Sołowiej	Elżbieta Kozłowska
1974/1975	mgr Daniela Sołowiej	Maciej Pietrzak
1975/1976	mgr Daniela Sołowiej	Maciej Pietrzak
1976/1977	mgr Daniela Sołowiej	Danuta Dyba
1977/1978	mgr Daniela Sołowiej	Danuta Dyba
1978/1979	mgr Daniela Sołowiej	Lidia Salomończyk
1979/1980	mgr Daniela Sołowiej	Maria Kostecka
1980/1981	mgr Daniela Sołowiej	Maria Donaj
1981/1982	dr Andrzej Kijowski	Maria Donaj, Aurelia Gryc
1982/1983	dr Andrzej Mizgajski	Iwona Halicka, Barbara Lueck
1983/1984	dr Daniela Sołowiej	Leszek Wilczewski
1984/1985	dr Daniela Sołowiej	Barbara Nagengast
1985/1986	dr Daniela Sołowiej	Alicja Zabłocka
1986/1987	dr Andrzej Mizgajski	Dariusz Kaźmierski
1987/1988	dr Andrzej Mizgajski	Dariusz Roszak
1988/1989	dr Andrzej Mizgajski	Dariusz Roszak
1989/1990	dr Andrzej Mizgajski	Małgorzata Kołodziej-Nowakowska
1990/1991	dr Andrzej Mizgajski	Małgorzata Kołodziej-Nowakowska
1991/1992	mgr Andrzej Macias	Grzegorz Karcz
1992/1993	mgr Andrzej Macias	Arleta Waškowska
1993/1994	mgr Andrzej Macias	Sylwia Łyczkowska
1994/1995	mgr Andrzej Macias	Katarzyna Małecka
1995/1996	mgr Andrzej Macias	Marcin Śpiewak
1996/1997	mgr Andrzej Macias	Marcin Śpiewak
1997/1998	mgr Andrzej Macias	Marcin Śpiewak
1998/1999	mgr Andrzej Macias	Monika Bielawna
1999/2000	dr Andrzej Macias	Przemysław Dobrudzki
2000/2001	dr Andrzej Macias	Joanna Bazyły
2001/2002	dr Andrzej Macias	Hubert Wach
2002/2003	mgr Iwona Markuszewska	Tomasz Nagler
2003/2004	dr Iwona Markuszewska	Michał Rzeszewski
2004/2005	dr Iwona Markuszewska	Łukasz Obidowski
2005/2006	dr Iwona Markuszewska	Agata Kóska, Jacek Zatoński
2006/2007	dr Iwona Markuszewska	Jacek Zatoński
2007/2008	dr Iwona Markuszewska	Jacek Zatoński, Iwona Jankowska
2008/2009	dr Iwona Markuszewska	Iwona Jankowska
2009/2010	dr Iwona Markuszewska	Ramona Dembska, Adam Zimmer
2010/2011	dr Iwona Markuszewska	Adam Zimmer, Anna Kubalewska

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
2011/2012	dr Iwona Markuszewska	Anna Chmielewska
2012/2013	dr Iwona Markuszewska	Anna Chmielewska
2013/2014	dr Iwona Markuszewska	Anna Chmielewska
2014/2015	dr Iwona Markuszewska	Dawid Abramowicz
2015/2016	dr Iwona Markuszewska	Dawid Abramowicz
2016/2017	dr Iwona Markuszewska	Dawid Abramowicz, Adam Zauriski
2017/2018	dr Iwona Markuszewska	Adam Zauriski, Nella Waszak
2018/2019	dr Iwona Markuszewska	Patrycja Kozub
2019/2020	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska	Dawid Gałęza
2020/2021	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska	Dawid Gałęza
2021/2022	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska	Milena Zięba
2022/2023	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska	Milena Zięba

Uwaga: do roku 1991 sekcja nosiła nazwę Sekcja Geografii Kompleksowej.

na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego, przeanalizowali wpływ epidemii koronawirusa (COVID-19) na środowisko przyrodnicze, dokonali inwentaryzacji szlaku rowerowego Jeziora Trzecieckiego pod względem wywierania antropopresji, skartowali obszar Wolińskiego Parku Narodowego pod względem degradacji antropogenicznej oraz występowania małej infrastruktury turystycznej, a także przeprowadzili inwentaryzację fragmentu strefy brzegowej rzeki Bogdanki pod względem kategoryzacji występujących tam odpadów. Poza tym Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska ma na swoim koncie kilka publikacji naukowych wydanych w monografii „Geoprzestrzeń” (Gałęza i in., 2020; Kozub i in., 2020; Murasicka i in., 2020).

Od początku powstania Sekcji Kształtowania i Ochrony Środowiska opiekę merytoryczną sprawowali pracownicy naukowo-dydaktyczni, kolejno: prof. UAM dr hab. Daniela Sołowiej, prof. dr hab. Andrzej Mizgajski, prof. dr hab. Andrzej Macias, prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska (obecnie).

Od 2021 roku Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska angażuje się w badania obejmujące tematykę wykorzystującą różnorodne metody. Zespoły projektowe prowadzą badania z zakresu: problematyki zieleni miejskiej, marnowania żywności, digitalizacji map tematycznych, stopnia zanieczyszczenia środowiska metalami ciężkimi oraz współpracują z innymi sekcjami Studenckiego Koła Naukowego Geografów w celu realizacji projektów interdyscyplinarnych (np. społeczny plan rozwoju Piątkowa). Pozwala to na rozwijanie zainteresowań wszystkich członków sekcji oraz uzyskiwanie umiejętności przydatnych w późniejszej karierze zawodowo-naukowej.

Podsumowanie

Od momentu powstania w 1973 roku Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska aktywnie działa na rzecz ochrony środowiska, podejmując liczne inicjaty-

wy i angażując w nie swoich członków. Sekcja prowadziła wykłady, konferencje, warsztaty oraz akcje ekologiczne, propagując wiedzę na temat wpływu człowieka na środowisko oraz zachęcając społeczeństwo do podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody. Sukcesy sekcji są widoczne zarówno w sferze edukacyjnej, jak i praktycznej. Jej członkowie zdobyli wiedzę i doświadczenie w zakresie ochrony środowiska oraz przekazywali ją dalej, w tym poprzez publikacje naukowe i prace dyplomowe. W efekcie Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska Studenckiego Koła Naukowego Geografów odegrała ważną rolę w kształtowaniu świadomości ekologicznej studentów oraz przyczyniła się do poprawy jakości życia ludzi i zachowania przyrody dla przyszłych pokoleń.

Literatura

- Gałęza D., Kochanowska M., Kozub P., Matlak J., Szelaż T., Sznajder M., 2020, Inwentaryzacja odpadów na terenie czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i Adrspasko-Teplickich Skał, [w:] A. Kostrzewski, D. Abramowicz (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, Geoprzestrzeń, 3: 85–98.
- Kostrzewski A. (red.), 2013, Geoforum, t. 1, Wydanie jubileuszowe 90 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2013), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kozub P., Sznajder M., Kochanowska M., 2020, Inwentaryzacja wybranych obszarów Parku Narodowego Gór Stołowych pod kątem występowania oraz rozmieszczenia odpadów na szlakach najczęściej uczęszczanych przez turystów, [w:] A. Kostrzewski, D. Abramowicz (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, Geoprzestrzeń, 3: 99–119.
- Murasicka P., Zych A., Kozub P., Andrzejewska A., Gałęza D., Jęch J., Szelaż T., Zając J., Dolińska P., 2020, Znajomość i znaczenie ekooznakowania w opinii studentów uczelni poznańskich, [w:] A. Kostrzewski, D. Abramowicz (red.), Środowisko przyrodnicze Polski – stan, ochrona, znaczenie turystyki, Geoprzestrzeń, 3: 123–130.
- Kroniki Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego.
Materiały archiwalne SKNG.

The history of the Section of Shaping and Environmental Protection

Abstract: The article presents the history of the Section for Shaping and Environmental Protection of the Student Research Circle of Geographers (SKNG), which began its activity in 1973. The paper analyzes the section's activity and its development over time, as well as the most important projects carried out by its members from 1973 to 2022 with the support of the section's scientific supervisors. The article also highlights scientific papers published by the section's members in the scientific monograph "Geoprzestrzeń". Additionally, an important aspect that is included in the paper is the participation of section members in field trips, particularly those conducted in the Wolin National Park area. The last part of the paper presents all the supervisors and managers of the section who have been involved in its development and proper functioning.

Keywords: Section of Shaping and Protection of the Environment, Research Activities, Student Research Circle of Geographers

Artur Żyto, Joanna Podgórska, Mateusz Rogowski

Sekcja Turystyki i Rekreacji
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Turystyki i Rekreacji SKNG UAM

Zarys treści: W artykule przedstawiono rys historyczny Sekcji Turystyki i Rekreacji Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego, działającego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Opisano również najważniejsze wyjazdy oraz projekty naukowo-badawcze, które kształtowały indywidualny warsztat badawczy studentów oraz wpisywały się w realizację celów funkcjonowania Koła Naukowego.

Słowa kluczowe: Sekcja Turystyki i Rekreacji, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. S. Pawłowskiego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, działalność naukowo-badawcza

Powstanie i organizacja Sekcji Turystyki i Rekreacji

Początki Sekcji Turystyki i Rekreacji Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu wiążą się ze studentami z pierwszego, największego naboru na uruchomiony w 2000 roku kierunek turystyka i rekreacja. Rekrutacja ta była o tyle znamienita, że spośród 1295 kandydatów na studia dzienne przyjęto 105 osób. W grupie studentów rozpoczynających kształcenie na tym kierunku można odnaleźć inicjatorów wielu obecnie funkcjonujących przedsięwzięć na wydziale. Pierwszy rok studiów upłynął na poznawaniu się, gdyż studenci pochodzili z różnych części Polski, a przy okazji wielu nieformalnych spotkań tworzyły się nowe pomysły. W ciągu ostatnich 22 lat w pracach badawczych Sekcji Turystyki i Rekreacji zaangażowanych było łącznie blisko 300 studentów. Interdyscyplinarność problematyki badawczej sprawiła, że w projekty naukowe włączały się również osoby z innych sekcji, co było przejawem integracyjnej funkcji działalności SKNG. Rozwój poszczególnych projektów badawczych stymulowany był przez opiekunów naukowych i kierowników sekcji (tab. 1).

Tabela 1. Opiekunowie naukowcy i kierownicy Sekcji Turystyki i Rekreacji w latach 2001–2023

Table 1. Supervisors and heads of the Tourism and Recreation Section in the years 2001–2023

Rok akademicki	Opiekun	Kierownik
2001/2002	dr Sylwia Bródka	Krzysztof Gosecki
2002/2003	dr Sylwia Bródka	Krzysztof Gosecki
2003/2004	dr Sylwia Bródka	Aldona Stosik
2004/2005	dr Sylwia Bródka	Janusz Górny
2005/2006	dr Sylwia Bródka	Janusz Górny, Jan Olczykowski
2006/2007	dr Sylwia Bródka	Jan Olczykowski, Jakub Ciążęła
2007/2008	dr Sylwia Bródka	Paweł Kujaczyński
2008/2009	dr Sylwia Bródka	Paweł Kujaczyński
2009/2010	dr Sylwia Bródka	Jakub Ciążęła
2010/2011	dr Sylwia Bródka	Jakub Ciążęła, Katarzyna Kowalska
2011/2012	dr Sylwia Bródka	Katarzyna Kowalska, Anna Łodygowska, Marzena Kotarska
2012/2013	dr Sylwia Bródka dr Anna Przybylska	Marzena Kotarska Monika Molińska
2013/2014	dr Anna Przybylska	Monika Molińska
2014/2015	dr Anna Przybylska	Monika Molińska, Artur Żyto
2015/2016	dr Anna Przybylska	Artur Żyto
2016/2017	dr Anna Przybylska	Artur Żyto
2017/2018	dr Anna Przybylska dr Mateusz Rogowski	Artur Żyto
2018/2019	dr Mateusz Rogowski	Agata Przybyłowska
2019/2020	dr Mateusz Rogowski	Patrycja Gręda
2020/2021	dr Mateusz Rogowski	Patrycja Gręda
2021/2022	dr Mateusz Rogowski	Joanna Podgórska
2022/2023	dr Mateusz Rogowski	Joanna Podgórska

Opracowanie: Artur Żyto.

Pierwsze wzmianki o inicjatywie utworzenia sekcji przez studentów ówczesnego II roku turystyki i rekreacji pochodzą z października 2001 roku, co potwierdza Liliana Rzepka w prowadzonej wówczas kronice kierunku:

Październik 2001: Jesteśmy już na II roku

Po wakacjach witamy się w niemal niezmiennym składzie. Udaje nam się sformalizować to, o co zabiegaliśmy na I roku, mianowicie Sekcję Turystyki i Rekreacji przy Studenckim Kole Naukowym Geografów. Możemy od teraz prowadzić własne badania naukowe!

Aut. Liliana Rzepka

Pierwsza udokumentowana wzmianka o Sekcji Turystyki i Rekreacji pochodzi z Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego SKNG, które odbyło się 13.11.2002 roku. Wśród osób zakładających nieformalnie wówczas działającą sekcję byli m.in. (w kolejności alfabetycznej): Anna Białożyk, Paulina Brzeska, Agata Buchwał, Krzysztof Gosecki, Małgorzata Krysińska, Marta Maciejewska, Krystiana Liska, Paulina Ochędalska, Piotr Pasieczny, Mateusz Rogowski, Paweł Ryszka, Liliana Rzepka, Aldona Stosik i Natalia Zbucka. Pierwsze działania sekcji skupiały się głównie na integracji w innych niż poznańskie okolicznościach oraz próbach opisanie własnych obserwacji ze wspólnych wyjazdów. Należy pamiętać, że w tym czasie metodyka badań zjawisk turystycznych nie była tak rozwinięta jak obecnie, dlatego studenci ówczesnej sekcji działali w dużej mierze intuicyjnie. Niezależnie jednak od czasu, w którym prowadzono badania, członków sekcji łączyła niezwykle ciekawość świata, poznawanie swojej małej ojczyzny, regionu, Polski, a także innych państw i kontynentów. Przejawem zainteresowań badawczych poszczególnych członków sekcji były wyjazdy naukowo-badawcze, projekty naukowe, organizowane wydarzenia popularnonaukowe oraz aktywne uczestnictwo w konferencjach i publikacja wyników badań własnych w postaci rozdziałów w monografiach i artykułów naukowych, których przegląd¹ przedstawiono w dalszej części artykułu.

Wyjazdy naukowo-badawcze i projekty

Większość badań z zakresu turystyki i rekreacji realizowana była przez członków sekcji podczas wyjazdów naukowych, zarówno ogólnokołowych na Wolinie, jak i sekcyjnych. Opis najważniejszych wyjazdów przedstawiono poniżej.

Rok 2002

1. Sekcyjne wyjazdy o charakterze badawczo-integracyjnym do Jezior w Wielkopolskim Parku Narodowym oraz do baczki na Jamnej w Beskidzie Niskim, letni obóz naukowy SKNG na Wolinie.
2. Uczestnictwo w projekcie „Środowisko przyrodnicze obszarów górskich w aspekcie ruchu turystycznego i krajoznawczego – stan aktualny i prognozy jego przeobrażeń”, polegającym na przejściu południowej granicy Polski i realizacji badań ankietowych wśród turystów. Organizatorami projektu byli: Klub Zdobywców Korony Gór Polski, istniejący przy redakcji „Poznaj Swój Kraj” w Warszawie oraz Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych. Kierownikiem projektu był mgr Wojciech Rosik, pracownik wydziału. Uczestnikami wyjazdu byli członkowie sekcji, którzy podczas pokonywania wyznaczonej trasy nabierali doświadczenia badawczego. Była to nieoceniona możliwość bliższego poznania środowiska geograficznego Karpat i Sudetów, a przede wszystkim prowadzenia badań terenowych poprzez realizację badań ankietowych i obserwację. W wyprawie wzięli udział (w kolejności alfabetycznej):

¹ W przeglądzie przedstawiono wybrane projekty badawcze, publikacje oraz udział w konferencjach naukowych, o których informacje zebrano podczas pracy nad artykułem.

Paulina Brzeska, Agata Buchwał, Krzysztof Gosecki, Adam Krażewski, Małgorzata Krysińska, Marta Maciejewska, Paulina Ochędalska, Mateusz Rogowski, Paweł Ryszka, Magdalena Sztukowska i Natalia Zbucka. Wyprawa ta nauczyła wielu uczestników prowadzenia badań ankietowych i umożliwiła poznanie dotychczas nieznanymi zakątków górskich Polski. Wyniki prac i sprawozdanie z całej wyprawy opublikowano w monografii „Syndrom górski” autorstwa kierownika wyprawy – Wojciecha Rosika.

Lata 2004–2005

1. Sekcyjny wyjazd badawczy w Beskid Makowski, Beskid Wyspowy i Gorce pt. „Zagospodarowanie turystyczne Beskidu Wyspowego i masywu Gorców”, z którego opracowano kompleksowe sprawozdanie obejmujące charakterystykę walorów i zagospodarowania odwiedzanego obszaru. Już sam wybór obszaru, który nie należał wówczas do powszechnie znanych i rozpoznawalnych, miał na celu nie tylko poznanie jego walorów, lecz także podjęcie działań służących rozpropagowaniu tego mało popularnego miejsca. Wyjazd miał charakter 4-dniowego obozu wędrownego, który rozpoczął się w rejonie Rabki-Zdroju i prowadził przez Luboń Wielki, Śnieżycę, Ćwilin, Łopień, Moglicę i Jasień, a kończył się na Kudłoni i Turbaczu w Gorcach. Opracowane sprawozdanie przekazano prof. Zygmuntowi Młynarczykowi do Centrum Turystyki i Rekreacji. Członkowie uczestniczyli również w obozie naukowym SKNG na Wolinie.
2. W ramach obozu SKNG na Wolinie realizowano projekt pt. „Turystyka, a ochrona zasobów przyrody Wolińskiego Parku Narodowego”.

Lata 2006–2014

1. Udział członków sekcji w obozie naukowym SKNG na Wolinie oraz w organizowanym przez Centrum Turystyki i Rekreacji UAM obozie naukowym w Zbąszyniu (31.07–5.08.2006). Celem wyjazdu było zebranie materiałów do monografii geograficznej dotyczącej miasta i gminy Zbąszyn. Uczestnikami byli wszyscy pracownicy Centrum Turystyki i Rekreacji wraz z kierownikami prof. Zygmuntem Młynarczykiem, a także szóstką członków SKNG: Anną Dmowską, Joanną Drużbicką, Sylwią Dusza, Januszem Górnym, Anną Nowak oraz Krystyną Szczepankowską. Podczas wyjazdu odbyli wycieczki po gminie oraz przeprowadzali liczne badania terenowe.
2. W latach 2007–2008 prowadzono badania ankietowe na terenie Portu Lotniczego Poznań-Ławica w ramach projektu „Znaczenie tanich linii lotniczych dla rozwoju turystyki na terenie Poznania i Wielkopolski”.
3. Realizacja projektów badawczych: „Autostop jako zjawisko społeczne – czynnik funkcjonowania”, „Badanie preferencji i zachowań klientów tanich linii lotniczych w Porcie Lotniczym Ławica w Poznaniu”, „Analiza dostępności komunikacyjnej Międzyzdrojów”, „Turystyka seksualna w Ciechocinku – próba weryfikacji miejskiej legendy” – projekt realizowany we współpracy z Kołem Naukowym Socjologów, „Profil użytkownika pływalni w aglomeracji poznańskiej” – projekt zlecony przez Urząd Miasta Poznania, „Badanie potencjału turystycznego Dróg św. Jakuba w Polsce” – przeprowadzenie badań ankieto-

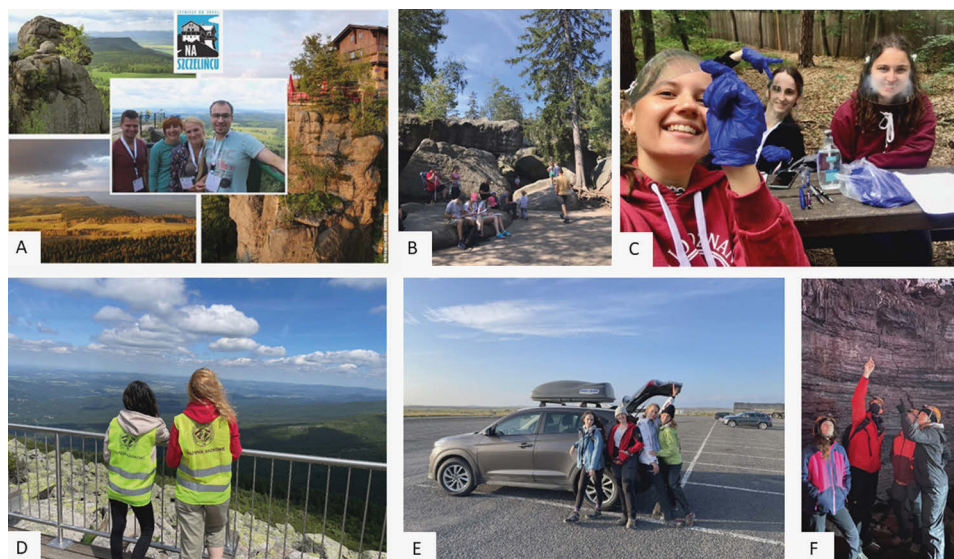
wych w trzech miastach: Poznaniu, Toruniu oraz we Wrocławiu sprawdzających rozpoznawalność szlaku w Polsce i jego wpływ na atrakcyjność regionu, przez który przebiega. Ponadto podjęto próbę określenia jego charakteru i wykazania, czy ma on charakter bardziej religijny czy krajoznawczy.

Lata 2015–2019

1. Od 2015 roku członkowie sekcji uczestniczą w pracach związanych z monitoringiem ruchu turystycznego w górskich parkach narodowych w ramach projektu finansowanego z Funduszu Leśnego, pn. „Monitoringowy system obserwacji ruchu turystycznego, badanie preferencji krajobrazowych w Górach Stołowych”. Celem realizowanych badań ankietowych jest rozpoznanie motywów i preferencji turystów odwiedzających park narodowy. Pierwsze badania odbyły się w Parku Narodowym Gór Stołowych, z którym w 2016 roku podpisano porozumienie o współpracy w ramach realizowanego, większego projektu pn. „System Monitoringu Ruchu Turystycznego w PNGS”.
2. W 2016 roku zrealizowano badania na terenie rezerwatu Śnieżycowy Jar, których celem było określenie, na ile obecność turystów jest szansą czy zagrożeniem dla tego obszaru chronionego.
3. Od 2017 roku członkowie sekcji prowadzili również badania w Karkonoskim Parku Narodowym. W badaniach w obu parkach uczestniczyły następujące osoby: Adam Chudziński, Arkadiusz Cyran, Magdalena Doniecka, Adam Graczyk, Patrycja Gręda, Łukasz Gromala, Anna Hanyk, Weronika Kowalska, Aleksander Jesiołowski, Magłorzata Korpik, Natalia Krupka, Tomasz Krupka, Magdalena Małachowska, Lidia Marciniak, Katarzyna Mastalerz, Lidia Marciniak, Michał Pietrzykowski, Joanna Podgórska, Agata Przybyłowska, Sandra Roszkiewicz, Marcin Spiralski, Karolina Sztark, Robert Śron, Szymon Uściński, Agata Wrona, Wiktora Zapiec i Artur Żyto. Coroczne wyjazdy i badania terenowe przyczyniały się do zgłębiania wiedzy na temat profili turystów odwiedzających dany obszar prawnie chroniony, jak również do rozwoju umiejętności analizy danych, ich opracowania w postaci raportów, prezentacji wyników oraz współpracy w grupie badawczej.
4. W 2018 roku rozpoczęto prace nad projektem związanych z atrakcyjnością turystyczną „żywych muzeów” jako atrakcji turystyki kulinarnej. Odwiedzono browar Lecha i Żywe Muzeum Rogala Świętomarcińskiego w Poznaniu oraz Muzeum Obwarzanka w Krakowie.
5. W latach 2017–2019 w ramach corocznego obozu SKNG na Wolinie zrealizowano badania ankietowe wśród turystów odwiedzających Woliński Park Narodowy, analogiczne do tych, prowadzonych na obszarze górskich parków narodowych. Opracowano również potencjalny przebieg gry turystycznej po Międzyzdrojach, której celem było wyeksponowanie obiektów dziedzictwa kulturowego.
6. Kierownik sekcji – Artur Żyto – wziął dwukrotnie udział w studencko-naukowym projekcie naukowo-badawczym GEOpraktyki, realizując badania związane z potencjałem geoturystycznym Kazachstanu (2017) oraz atrakcyjnością turystyczną wadi w Omanie (2019).

Rok 2020

1. Kierowniczka sekcji – Patrycja Gręda – wraz z Weroniką Kowalską oraz Joanną Podgórską uczestniczyły w obozie SKNG na Wolinie. Globalny kryzys związany z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 odcisnął swoje piętno również w turystyce. Sytuacja ta wpłynęła też na charakter badań ankietowych i temat, który podjęto podczas obozu: „Turystyka w obliczu COVID-19 na przykładzie Wolińskiego Parku Narodowego”. Badania odbyły się w lipcu 2020 roku, co wymagało od ankietujących zachowania zasad reżimu sanitarnego – podczas wykonywania wszelkich czynności badawczych zadbano o dezynfekcję każdego długopisu, ankietujący nosili maseczki ochronne, a turyści biorący udział w badaniach zachowywali bezpieczną odległość względem siebie.

Ryc. 1. Oblicza badań naukowych prowadzonych przez Sekcję Turystyki i Rekreacji
 A – badania ankietowe na Szczelińcu Wielkim w 2016 roku, od lewej: Artur Żyto (kierownik Sekcji TiR), Sandra Roszkiewicz, Agata Wrona, Adam Graczyk (prezes SKNG); B – badania ankietowe przy Błędnym Skálam w 2021 roku; C – badania ankietowe w Wolińskim Parku Narodowym w 2020 roku, od lewej: Joanna Podgórska, Weronika Kowalska, Patrycja Gręda (kierownik Sekcji TiR); D – badania ankietowe w Karkonoskim Parku Narodowym w 2022 roku, od lewej: Weronika Kowalska, Joanna Podgórska (kierownik Sekcji TiR); E, F – wyjazd na Islandię w 2021 roku, od lewej: Weronika Kowalska, Rozalia Biniasz, Maria Sznajder (prezes SKNG), Joanna Podgórska (kierownik Sekcji TiR).

Fig. 1. Faces of scientific research conducted by the Tourism and Recreation Section
 A – Survey research in Szczelińcu Wielkim in 2016, from the left: Artur Żyto (Head of the TiR Section), Sandra Roszkiewicz, Agata Wrona, Adam Graczyk (President of SKNG); B – Survey research at Błędnym Skálam in 2021; C – Survey research in the Wolin National Park in 2020, from the left: Joanna Podgórska, Weronika Kowalska, Patrycja Gręda (Head of the TiR Section); D – Survey research of the Karkonosze National Park in 2022, from the left: Weronika Kowalska, Joanna Podgórska (Head of the TiR Section); E, F – trip to Iceland in 2021, from the left: Weronika Kowalska, Rozalia Biniasz, Maria Sznajder (president of SKNG), Joanna Podgórska (Head of the TiR Section).

Lata 2021–2022

1. W sierpniu 2021 roku sekcja zorganizowała długo oczekiwany wyjazd na Islandię. Opiekunem wyprawy został dr Mikołaj Majewski, kierownikiem Joanna Podgórska, a uczestnikami Weronika Kowalska, Rozalia Biniasz i Maria Sznajder (prezes SKNG). Podczas wyjazdu zrealizowano 4 projekty badawcze: „Realizm atrakcyjności turystyki na Islandii oraz badanie dostępności oferty turystycznej” (Joanna Podgórska – kierownik wyprawy, członek Sekcji Turystyki i Rekreacji SKNG UAM, studentka III roku I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja); „Wpływ pandemii COVID-19 na problem overtourismu na Islandii” (Weronika Kowalska – członek Sekcji Turystyki i Rekreacji SKNG UAM, studentka I roku II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja); „Analiza sprawdzalności prognozy pogody dla ważniejszych punktów turystycznych w południowej Islandii na podstawie terenowych pomiarów i obserwacji meteorologicznych” (Maria Sznajder – prezes SKNG, studentka I roku studiów II stopnia na kierunku geografia, specjalność hydrologia, meteorologia i klimatologia); „Alternatywne świadczenie usług hotelarskich. Glamping na przykładzie Islandii” (Rozalia Biniasz – członek Sekcji Turystyki i Rekreacji SKNG UAM, studentka I roku II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja).
2. Działalność w roku akademickim 2021–2022 opierała się głównie na opracowywaniu wyników związanych z uzyskanymi materiałami z Islandii, a także na kontynuowaniu badań w Parku Narodowym Gór Stołowych oraz Karkonoskim Parku Narodowym.

Działalność popularnonaukowa

Działalność sekcji nie ograniczyła się wyłącznie do prac terenowych i wyjazdów integracyjnych. Były także inne pomysły, które, jak widać z perspektywy czasu, na dobre zakorzeniły się na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych, zyskując miano kultowego wydarzenia. Studiując turystykę i rekreację, trzeba było zdobywać wiedzę nie tylko na zajęciach, lecz także czerpać inspirację od podróżników. Z tego względu powstała inicjatywa zorganizowania festiwalu podróżniczego, który nazwano Dniami Turystyki:

Grudzień 2002: Pojawia się pomysł na Dni Turystyki

Gdzieś w zacisznej małej knajpce siedzi kilka osób i myśli sobie, że fajnie byłoby zrobić coś swojego, charakterystycznego tylko dla naszego kierunku. Na brak slajdowisk w poznańskim ośrodku podróżniczym narzekać nie można, ale zrobić coś, co dodatkowo promowałoby Kierunek i Wydział – to jest ciekawszy pomysł. Wstępny termin zostaje określony na styczeń. Zaczynają się przygotowania... Jednym z pomysłodawców jest dr Jacek Kotus, bez którego wkładu i udziału ciężko byłoby ruszyć cały projekt do przodu. Dużą pomoc otrzymujemy od kierownika naszych studiów – prof. Zygmunta Młynarczyka. Zaczynają się przygotowania...

Aut. Liliana Rzepka

**STUDENCI III ROKU TURYSTYKI I REKREACJI UAM
MAJĄ ZASZCZYT ZAPROSIĆ
WSZYSTKICH AMATORÓW PODRÓŻY I PRZYGODY,
LUDZI MARZĄCYCH O ZDOBYCIU SZCZYTÓW ZIEMI,
PODRÓŻNIKÓW CHCĄCYCH PRZEMIERZYĆ BEZKRESNE
PUSTYNIE MORSKIE, LODOWE I PIASZCZYSTE
ORAZ WSZYSTKICH KOCHAJĄCYCH TURYSTYKĘ
NA CYKL WYKŁADÓW ZE SLAJDAMI PT.:**

**DNI TURYSTYKI I REKREACJI
„SZLAKIEM MARZEŃ”**

TERMIN: 6-9 stycznia 2003 r.
GODZ. : 19:30 (codziennie)
MIEJSCE: sala wykładowa im. Śniadeckich
Collegium Maius UAM
Ul. Fredry 10

PROGRAM:

- Poniedziałek (6 stycznia):
„Pieszko i pontonem po granicy Europy z Azją”
Michał Witkiewicz
- Wtorek (7 stycznia):
„Tramping po Chile, Peru, Bolwii” *Sławomir Kozieł*
„Po bezdrożach Grenlandii” *Grzegorz Lorek*
- Środa (8 stycznia):
„Przez pustynie świata” *Michał Thlon*
- Czwartek (9 stycznia):
„Zdobywanie Korony Ziemi” *Anna Czerwińska*

WSTĘP WOLNY!

Zapraszamy również na wystawę fotografii studentów III roku TiR

Sekcja Turystyki i rekreacji SKNG UAM zaprasza na prelekcję
**Pomiędzy książką a teatrem.
W świecie gier fabularnych**

**29.11.2011 (wtorek)
godzina 17:15**
miejsce: Ecotropicana, ul. Małe Garbary 2
wejście: 3 PLN (w cenie wejścia gorący napój!)
Po zakończeniu prelekcji zapraszamy do gry!

O RPG opowie i odpowie na wszelkie pytania Oskar Isakiel Mieczkowski, współorganizator konferencji VeloLi.ARPFor i Copernicon, wieloletni Mistrz Gry, Narrator ogólnopolskiego LARPa cyklicznego Shadows Of Poland, wychowawca na obozach RPG dla dzieci, twórca i fan gier fabularnych.

Ryc. 2. Plakat I Dni Turystyki w 2003 roku oraz plakat reklamujący prelekcję podróżniczą w 2011 roku

Fig. 2. Poster for the 1st Tourism Days in 2003 and a poster advertising a travel lecture in 2011

Dzięki ogromnej pomocy i zaangażowaniu dr. Jacka Kotusa i prof. Zygmunta Młynarczyka oraz przy dużym wkładzie własnym studentów kierunku turystyka i rekreacja, w tym także tworzących sekcję turystyki i rekreacji, w styczniu 2003 roku odbyły się I Dni Turystyki na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych, w Sali Śniadeckich, w budynku przy ul. Fredry.

Styczeń 2003: I Dni Turystyki i Rekreacji

Nadchodzi wreszcie ten długo wyczekiwany czas. Czas poprzedzony przygotowaniem, zapraszaniem gości i organizowaniem niezbędnego zaplecza technicznego. Zostaje rozstrzygnięty konkurs na logo naszego kierunku, w którym wygrywa projekt naszego kolegi z roku – Piotra Pasięcznego. Mamy więc koszulki z własnym nadrukiem! Wraz z zaproszonymi gośćmi przemierzamy codziennie gorące pustynie i lodowate obszary arktyczne, podziwiamy tych, którym udało się zająć tak daleko i wysoko. Żyjemy ich przeżyciami, pasjami. Ostatniego dnia mamy zaszczyt gościć naszą wielką himalaistkę – Ankę Czerwińską (dopiero teraz widzimy, jak dużą pojemność ma Sala Śniadeckich!). Zdobywamy z nią kolejne ośmiotysięczniki, słuchamy pasjonujących opowieści i zabawnych anegdotek. Nasuwa się myśl: Taka mała, a taka wielka. W ten sposób kończą się I Dni Turystyki i Rekreacji. Życzylibyśmy sobie, aby stały się one cykliczną imprezą. Zobaczymy za rok!

Aut. Liliana Rzepka

Jak wspomina prof. Jacek Kotus, spotkaniom z podróżnikami towarzyszyły minipokazy podróży studentów Wydziału oraz takie imprezy jak: wystawa fotografii podróżniczej, tramwajada czyli zwiedzanie Poznania z okien tramwaju wycieczkowego oraz kończąca każdą wówczas edycję festiwalu, pieszy rajd, pierwszy do Zaniemyśla, a kolejny do Puszczy Zielonki.

Ryc. 3. Członkowie Sekcji Turystyki i Rekreacji jako organizatorzy II Dni Turystyki i Rekreacji – zdjęcie pamiątkowe z Krzysztofem Wielickim, gościem specjalnym, 2004 rok
Fig. 3. Members of the Tourism and Recreation Section as organizers of the 2nd Days of Tourism and Recreation – a commemorative photo with Krzysztof Wielicki as a special guest, 2004

W kolejnych latach członkowie sekcji włączali się aktywnie w organizację prelekcji i warsztatów w ramach kolejnych edycji Dni Turystyki, Nocy Naukowców, Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki (m.in. warsztaty pt. „Autostopem przez świat”, „Kulisy pracy pilota wycieczek”, „Co kraj, to obyczaj”, „Zagraj ze mną! Gry, zabawy i zwyczaje z różnych zakątków świata”, animacja w strojach „z epoki” na terenie Muzeum Archeologicznego), Dnia Geografa, Dnia Kandydata, a także organizowali rajdy uniwersyteckie oraz prelekcje podróżnicze (od 2012 roku pod nazwą Spotkania Podróżnicze), które miały na celu popularyzację wiedzy krajoznawczej wśród studentów. W 2016 roku członkowie sekcji zorganizowali również dwie wycieczki: „Śladami wydarzeń Czerwca 1956 roku” (dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 7 z Poznania) oraz 3-dniową wycieczkę po Poznaniu dla studentów i nauczycieli akademickich z irlandzkiej uczelni partnerskiej – Athlone Institute of Technology.

Efekty naukowe prac badawczych

Efekty naukowe prowadzonych badań prezentowane były przez członków sekcji podczas licznych konferencji naukowych oraz publikowane jako raporty, infografiki (ryc. 4–5), artykuły w monografiach i czasopismach naukowych, m.in.:

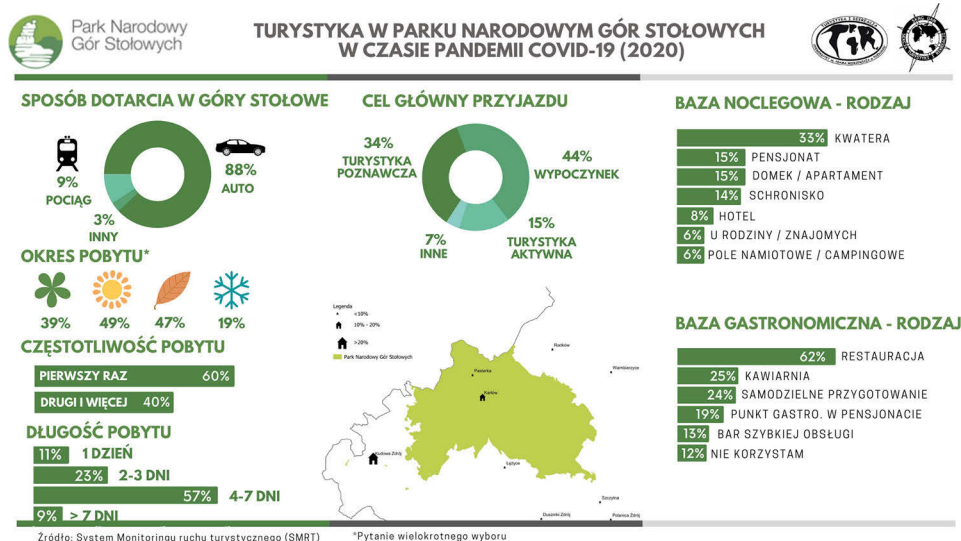
Publikacje:

- Liska K., Stosik A., Zbucka N., 2013, Sposoby realizacji wypoczynku przez turystów odwiedzających wyspę Wolin, [w:] A. Kostrzewski (red.), Woliński Park Narodowy: środowisko przyrodnicze – kształtowanie i ochrona: praca dedykowana prof. dr. hab. Bogumiłowi Krygowskiemu w 100 rocznicę urodzin, SKNG im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Kujaczyński P., 2008, Znaczenie tanich linii lotniczych dla rozwoju turystyki na terenie Poznania i Wielkopolski, [w:] A. Kostrzewski (red.), 85 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2008), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Molińska M., Szewc E., Wagner J., Kalitka M., 2013, Badanie potencjału turystycznego Dróg św. Jakuba w Polsce i jego znaczenie dla atrakcyjności regionu na przykładzie Poznania, Wrocławia i Torunia, [w:] A. Kostrzewski (red.), GEOFORUM, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Ciążela J., Roszak S., 2018, Lubiewo w Międzyzdrojach jako ośrodek ruchu naturystycznego, [w:] A. Kostrzewski, A. Żyto (red.), Geoprzestrzeń 1, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Kugiejko M., Żyto A., 2018, Wybrane atrakcje geoturystyczne Kazachstanu, [w:] A. Niemczyk (red.), Turystyka XXI wieku – współczesne trendy, problemy i perspektywy rozwoju, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Nowym Sączu, Nowy Sącz.
- Żyto A., 2020, Atrakcyjność turystyczna wadi w Omanie, [w:] A. Młynarczyk (red.), Środowisko przyrodnicze jako obszar badań, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Podgórska J., Kowalska W., Matysiak S., Jarmolińska H., 2023, Wpływ pandemii COVID-19 na proces overtourismu na Islandii, [w:] A. Kostrzewski (red.), Geoprzestrzeń V, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Wystąpienia:

- Filipiak M., Bara J., Nowak A., Szymańska J., Olczykowski J., Siemlat S., Dylas M., Górny J., 2006, referat pt. „Turystyka w Parkach Narodowych Mongolii” oraz „Zagospodarowanie turystyczne jeziora Gopło, a uwarunkowania prawne” w ramach konferencji „Wykorzystanie turystyczne obszarów chronionych w Polsce i na świecie”, organizowanej przez Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, we Wdzydzach Kiszewskich.
- Górny J., 2006, referat pt. „Kontrowersje związane z rozbudową infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych na przykładzie projektu modernizacji kolei linowej na Kasprowy Wierch” w ramach konferencji „Człowiek i jego działalność na obszarach chronionych”.
- Basiński P., Brykalski K., Dusza S., Lewandowska B., Nowak A., Wasiluk M., 2006, udział w konferencji pt.: „Turystyka w środowisku geograficznym”. ORGANIZATOR. Tematami wiodącymi konferencji były między innymi: wpływ turystyki na środowisko naturalne, ocena warunków środowiska z punktu widzenia potrzeb działalności i rozwoju turystyki, prośrodowiskowej formy turystyki, rekultywacja i wykorzystanie terenów postindustrialnych na potrzeby turystyki.
- Górny J., 2007, referat pt. „Natężenia ruchu turystycznego na terenie Wolińskiego Parku Narodowego gminy Międzyzdroje” w ramach konferencji: XXI Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych Geografów w Wiśle.

W związku z kilkuletnią współpracą z Parkiem Narodowym Gór Stołowych powstało kilka publikacji oraz miały miejsce wystąpienia związane z działalnością w tym projekcie. Studenci sekcji również przygotowali wiele infografik z wynikami badań które sukcesywnie ukazywały się na FB PNGS.

Ryc. 4. Infografika prezentująca wybrane wyniki badań na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych

Fig. 4. Infographic presenting selected research results in the Góry Stołowe National Park

Publikacje:

Żyto A., Rogowski M., Martyn M., Zwierz M., Uściński S., 2017, Współczesny turysta w Parku Narodowym Gór Stołowych – charakterystyka głównych motywów i preferencji, [w:] Ł. Listwan-Franczak Fiedień, P. Franczak (red.), Współczesne problemy i kierunki badawcze geografii, 5, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.

Rogowski M., Żyto A., 2018, Co turysta kulturowy robi w parku narodowym? Motywy i preferencje turystów kulturowych w Parku Narodowym Gór Stołowych, Turystyka Kulturowa, 4(28).

Żyto A., Rogowski M., 2018, Profil turystów odwiedzających Karkonoski Park Narodowy, [w:] P. Gryszel (red.), Spojrzenie na współczesną turystykę, Wydawnictwo AD REM, Jelenia Góra, s. 166–181.

Żyto A., 2019, Turystyka weekendowa w wybranych parkach narodowych pogranicza polsko-czeskiego, [w:] J. Syrovátková (red.), Analýza služeb v cestovním ruchu v česko-polském pohraničí, Technická univerzita v Liberci, Liberec, s. 85–96.

Żyto A., Rogowski M., 2019, Struktura ruchu turystycznego na wybranych obszarach chronionych pogranicza polsko-czeskiego, Konkurencyjność usługi i turystyki na polsko-czeskim pograniczu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, s. 123–132.

Żyto A., Gręda P., Mastalerz K., 2019, Profil współczesnego turysty w Parku Narodowym Gór Stołowych – na podstawie badań sondażowych z lat 2015–2018, [w:] A. Niezgodą, Ł. Nawrot (red.), Kierunki rozwoju współczesnej turystyki, Uniwersytet Ekonomiczny, Poznań.

Wystąpienia:

Żyto A., Rogowski M., 2017, referat pt. „Co turysta kulturowy robi w parku narodowym? Motywy i preferencje turystów w Parku Narodowym Gór Stołowych”, VIII Konferencja

Naukowa „Gospodarka turystyczna XXI wieku – uwarunkowania rozwoju”, Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań.

Żyto A., Sztark K., 2018, poster „Preferencje turystów odwiedzających Park Narodowy Gór Stołowych”, Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Dydaktyczna „Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki”, Katedra Turystyki i Rekreacji, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Żyto A., 2018, referat pt. „Charakterystyka turystów odwiedzających parki narodowe Dolnego Śląska w 2018 roku”, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Aktywność ruchowa w obszarach górskich Polski i świata”, Katedra Rekreacji, Akademia Wychowania Fizycznego Wrocław, Szklarska Poręba.

Żyto A., Gręda P., Mastalerz K., 2019, referat pt. „Profil współczesnego turysty w Parku Narodowym Gór Stołowych – na podstawie badań sondażowych z lat 2015–2018”; III Ogólnopolska Konferencja Naukowa Turystyki „Econftour”, Uniwersytet Ekonomiczny, Poznań.

Żyto A., 2019, referat pt. „Struktura ruchu turystycznego na wybranych obszarach chronionych pogranicza polsko-czeskiego”, Międzynarodowa Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Konkurencyjność usług i turystyki na polsko-czeskim pograniczu”, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Techniczny w Libercu oraz Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Studenckie Koło Naukowe Marketingu, Szklarska Poręba.

Żyto A., 2019, referat pt. „Turystyka weekendowa w wybranych parkach narodowych pogranicza polsko-czeskiego”, Mezinárodní konference „Analýza služeb v cestovním ruchu v česko-polském pohraničí“, Technická univerzita v Liberci, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Hejnic (Czechy).

W ramach współpracy z Karkonoskim Parkiem Narodowym powstało kilka publikacji, a wyniki przedstawiono na dwóch wydarzeniach o charakterze naukowym lub naukowo-dydaktycznym.

Ryc. 5. Infografika prezentująca wybrane wyniki badań na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego

Fig. 5. Infographic presenting selected research results in the Karkonosze National Park
Wykonały: K.Klimenko, K. Domżał.

Publikacje:

Żyto A., Rogowski M., 2018, Profil turysty odwiedzającego Karkonoski Park Narodowy, [w:] P. Gryszel, Spojrzenie na współczesną turystykę, Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław.

Wystąpienia:

Rogowski M., Żyto A., 2018, poster „Charakterystyka turystów w Karkonoskim Parku Narodowym w oparciu o wyniki z 2018 roku”, Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Dydaktyczna „Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki”, Katedra Turystyki i Rekreacji, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Żyto A., referat pt. „Charakterystyka turystów odwiedzających parki narodowego Dolnego Śląska w 2018 roku”, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Aktywność ruchowa w obszarach górskich Polski i świata”, Katedra Rekreacji, Akademia Wychowania Fizycznego Wrocław, Szklarska Poręba.

Podsumowanie

Ponad 20-letnia historia działalności Sekcji Turystyki i Rekreacji dała wielu zainteresowanym studentów możliwość rozwoju swoich zainteresowań, przeprowadzenia pierwszych badań naukowych, udziału w konferencjach i publikacji artykułów naukowych. Wkład wniesiony przez członków sekcji wzbogaca obraz różnorodności badań realizowanych w Studenckim Kole Naukowym Geografów, szczególnie ze względu na interdyscyplinarność będącą cechą problematyki badawczej z zakresu turystyki i rekreacji. Bogaty bagaż doświadczeń studentów włączających się w prace badawcze realizowane przez sekcje przyczynił się do wyboru poszczególnych tematów realizowanych w ramach prac dyplomowych. Problematyka badawcza sekcji koncentruje się przede wszystkim na określeniu sposobów spędzania czasu wolnego, wpływie turystyki na środowisko przyrodnicze i geograficzne, charakterystyce zagospodarowania turystycznego, rozpoznaniu i ocenie zasobów i walorów turystycznych oraz opisanu natężenia ruchu turystycznego i preferencji turystów odwiedzających dane obszary. Niewątpliwym atutem badań prowadzonych w sekcji jest możliwość ich powtarzalności w celu weryfikacji i porównania uzyskanych wcześniej wyników, a także cykliczność, co w przypadku wieloletnich już prac realizowanych na obszarze Wolińskiego Parku Narodowego, Parku Narodowego Gór Stołowych oraz Karkonoskiego Parku Narodowego pozwala zaobserwować i opisać trendy w turystyce. W dotychczasowej działalności sekcji widoczny jest postęp metodyczny i technologiczny oraz zwiększenie grona odbiorców potencjalnych wyników, wśród których znajduje się zarówno środowisko akademickie, jak instytucje oraz ogół społeczeństwa.

W najbliższym czasie planowana jest realizacja dwóch projektów: „Postrzeganie Polski jako destynacji turystycznej przez zagranicznych turystów”, którego celem będzie zbadanie znajomości Polski i jej oferty turystycznej za granicą oraz „Badanie kontrowersyjnych zachowań turystów w Drawieńskim Parku Narodowym”. Ponadto kontynuowane są prace związane z badaniem ruchu turystycznego w Parku Narodowym Gór Stołowych i Karkonoskim Parku Narodowym

History and activity of Tourism and Recreation Section

Abstract: The article presents a historical outline of the Tourism and Recreation Section of the Student Scientific Society of Geographers, named after S. Pawłowski, operating at the Adama Mickiewicz University in Poznań. The most important reserach visits as well as scientific and research projects that shaped the individual research workshop of students and were in line with the implementation of the goals of the Student Sietnific Society were also described.

Keywords: Section of Tourism and Recreation, Student Research Circle of Geographers named after S. Pawłowski, Adam Mickiewicz University in Poznan, scientific and research activities

Adrian Nowacki, Dagmara Kramarczyk

Sekcja Geoinformacji
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Geoinformacji SKNG UAM

Zarys treści: Sekcja Geoinformacji SKNG powstała w 2003 roku. Od 20 lat działalności skupia się na prowadzeniu projektów naukowych opartych na analizie oraz wizualizacji danych przestrzennych, łącząc zagadnienia geograficzne z wykorzystaniem technologii informatycznych. W ramach czynnego udziału w życiu SKNG Sekcja Geoinformacji uczestniczy w wielu wyjazdach i konferencjach oraz prowadzi liczne warsztaty i projekty naukowe, w ramach których współpracuje również z innymi sekcjami specjalistycznymi SKNG. Jednym z jej najważniejszych zakresów działalności jest organizacja corocznego wydarzenia – GIS Day, które zrzesza nie tylko entuzjastów GIS, ale także uczniów i nauczycieli poznańskich szkół.

Słowa kluczowe: Sekcja Geoinformacji, SKNG, geoinformacja, GIS Day

Wprowadzenie

Sekcja Geoinformacji została utworzona w 2003 roku przez studentów z pierwszego rocznika specjalności geoinformacja na kierunku geografia, która powstała na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych w 2002 roku. Inicjatorem jej utworzenia, a także pierwszym opiekunem, był prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński – obecny kierownik Zakładu Geoinformacji na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM i inicjator powołania specjalności geoinformacja na WNGiG w 2002 roku. W latach 2004–2007 funkcję opiekuna Sekcji Geoinformacji przejął dr Robert Kolander – opiekun pierwszego rocznika geoinformacji w okresie 2002–2007. Po tym okresie sprawowanie tego stanowiska powróciło w ręce prof. Zbigniewa Zwolińskiego, i tak jest do teraz. Od 2021 roku opiekunką sekcji jest również dr hab. Anna Dmowska – adiunktka w Zakładzie Geoinformacji.

Rozwój Sekcji Geoinformacji

Pierwszą kierowniczką Sekcji Geoinformacji była Dagmara Gregorowicz, która jest obecnie członkinią oraz założycielką znanego polsko-ukraińskiego zespołu muzycznego DAGADANA, powstałego w 2008 roku. Przez 20 lat istnienia Sekcji Geoinformacji funkcja kierownika była obejmowana przez kilkanaście osób, których lata funkcjonowania zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela 1. Lista opiekunów oraz kierowników Sekcji Geoinformacji w poszczególnych latach

Table 1. List of scientific supervisors and heads of the Geoinformation Section in particular years

Rok akademicki	Opiekun naukowy	Kierownik
2003/2004	dr Zbigniew Zwoliński	Dagmara Gregorowicz
2004/2005	dr Robert Kolander	Dagmara Gregorowicz
2005/2006	dr Robert Kolander	Anna Dmowska
2006/2007	dr Robert Kolander	Anna Dmowska, Michał Czepkiewicz
2007/2008	dr hab. Zbigniew Zwoliński	Aleksandra Kurasz
2008/2009	dr hab. Zbigniew Zwoliński	Marta Gawron, Tomasz Łukaszczyk
2009/2010	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Tomasz Łukaszczyk
2010/2011	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Barbara Sobkowiak
2011/2012	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Jakub Pawlak
2012/2013	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Jakub Pawlak
2013/2014	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Patryk Pszczółkowski
2014/2015	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Wojciech Sobiecki
2015/2016	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Wojciech Sobiecki
2016/2017	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Jakub Bielewicz
2017/2018	prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński	Aniela Rząsa
2018/2019	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński	Aniela Rząsa, Mateusz Ośko
2019/2020	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński	Mateusz Ośko
2020/2021	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński	Mateusz Ośko, Bartłomiej Tyrcha
2021/2022	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński dr hab. Anna Dmowska	Bartłomiej Tyrcha, Adrian Nowacki
2022/2023	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński dr hab. Anna Dmowska	Adrian Nowacki

Źródło: archiwum Sekcji.

W roku akademickim 2017/2018 Sekcja Geoinformacji była podzielona na cztery umowne grupy robocze:

- podsekcję ds. dronów – zrzeszającą pasjonatów teledetekcji i fotogrametrii, działającą w ścisłej współpracy z Akademickim Klubem Lotniczym;
- podsekcję statystyczno-wizualizacyjną – zajmującą się pozyskiwaniem danych od różnych podmiotów pozauczelnianych do celów przetwarzania i analiz;

- podsekcję warsztatów – odpowiadającą za organizację wszelkich wydarzeń;
- podsekcję programistyczną – zrzeszającą miłośników programowania w różnych językach.

Aktualnie jednak w sekcji nie występuje żaden podział na podsekcje ze względu na równomierny udział wszystkich członków w poszczególnych aktywnościach, obejmujących organizację wydarzeń i warsztatów, a także wykonywanie projektów przy użyciu wielu narzędzi GIS.

Od czasu powstania sekcja bierze czynny udział w życiu Studenckiego Koła Naukowego Geografów, uczestnicząc we wszystkich wycieczkach, zjazdach oraz obozach naukowych z członkami pozostałych sekcji specjalistycznych SKNG. Szczególną tradycją oraz zainteresowaniem ze strony członków cieszy się letni obóz naukowy odbywający się w Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM w Białej Górze, znajdującej się na terenie Wolińskiego Parku Narodowego.

Sekcja Geoinformacji zajmuje się pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizą oraz wizualizacją przestrzennych danych geograficznych. Jej najważniejszym zakresem działalności jest coroczna organizacja Dnia Systemów Informacji Geograficznej, który przyjął angielską nazwę GIS Day (ryc. 1). Wydarzenie organizowane jest na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM od ponad 20 lat, począwszy od 2002 roku (w tym roku również powstała na WNGiG nowa specjalność – geoinformacja). Skierowane jest przede wszystkim do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, a także studentów. Celem GIS Day jest przybliżenie działalności pracowników uczelni oraz przedsiębiorców w obszarze zastosowań narzędzi GIS w aspektach przyrodniczych, geomatycznych, analitycznych czy tele-detekcyjnych. Podczas licznych warsztatów prowadzonych przez firmy zewnętrzne oraz członków Sekcji Geoinformacji uczestnicy rozwijają własne kompetencje w zakresie możliwości wykorzystywania danych przestrzennych. W 2021 roku GIS

Ryc. 1. Wydarzenie GIS Day organizowane przez Sekcję Geoinformacji

A – w 2003 roku w Collegium Maius (Fredry 10); B – w 2022 roku w Collegium Geographicum (Krygowskiego 10)

Źródło: archiwum Sekcji.

Fig. 1. GIS Day event organized by the Geoinformation Section

A – in 2003 in the Collegium Maius (Fredry 10); B – in 2022 in the Collegium Geographicum (Krygowskiego 10)

Source: Section's archive.

Day po raz pierwszy został zorganizowany przez trzy poznańskie uczelnie: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Uniwersytet Przyrodniczy i Uniwersytet Ekonomiczny, w formie konferencji naukowej online (gisplay.pl, 2021).

Sekcja Geoinformacji w ciągu 20 lat istnienia systematycznie zmieniała tematykę poszczególnych projektów, ze względu na ciągły, bardzo szybki rozwój technologii geoinformacyjnych. Na początku działalności większość prowadzonych projektów opierała się na pozyskiwaniu danych poprzez bezpośrednie inwentaryzacje terenowe, a także na opracowywaniu i digitalizacji map ogólnotematycznych. Od kilku lat sekcja realizuje projekty oparte głównie na analizie ogólnodostępnych danych przestrzennych oraz wykorzystywaniu języków programowania, z mniejszym naciskiem na bezpośrednie badania terenowe. Wynikami końcowymi takich projektów są mapy internetowe, raporty statystyczne, aplikacje interaktywne, a także pakiety w języku R oraz wtyczki do oprogramowania QGIS. Część najważniejszych projektów sekcji zaprezentowano w tabeli 2.

Tabela 2. Najważniejsze projekty Sekcji Geoinformacji, zrealizowane w latach 2002–2022
Table 2. The most important projects of the Geoinformation Section, carried out between 2002 and 2022

Temat projektu	Rok ukończenia
Mapa internetowa wyspy Wolin	2005
Opracowanie numerycznej edycji Mapy Geomorfologicznej Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej pod red. Bogumiła Krygowskiego (Sekcja Geoinformacji, 2007)	2007
Opracowanie wersji cyfrowej Mapy Geomorfologicznej Pojezierza Myśliborskiego i Niziny Szczecińskiej prof. A. Karczewskiego (1968, 1998)	2008
Udział w inwentaryzacji terenowej bazy turystycznej w Parku Krajobrazowym Promno	2008
Model 3D fragmentu miasta Poznania, we współpracy z Politechniką Poznańską	2011
Opracowanie wersji cyfrowej Mapy Geomorfologicznej Wzgórz Ostrzeszowskich i doliny środkowej Prosnicy oraz Mapy Geomorfologicznej południowo-wschodniej Wielkopolski prof. K. Rotnickiego (1966)	2011
Stworzenie bazy danych, mapy ewidencji działalności gospodarczej oraz modelu 3D miasta Luboń	2012
Uniwersyteckie Repozytorium Danych Przestrzennych	2014
Geoankieta: partycypacja społeczna w rozwiązaniu problemu nielegalnych wysypisk na przykładzie Poznania	2017
Atlas internetowy Mapplab (Mapplab, 2021)	2021
Ortofotomapa oraz model 3D Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM w Białej Górze (Sekcja Geoinformacji, 2022)	2022

Źródło: archiwum sekcji.

Od początku działalności sekcji równie ważnym elementem jej aktywności jest prowadzenie warsztatów związanych z nauką analizy oraz wizualizacji danych przestrzennych, przede wszystkim dla uczniów szkół średnich, ale także

członków innych sekcji specjalistycznych oraz nauczycieli. Poza organizacją wydarzenia GIS Day, sekcja od kilkunastu lat uczestniczy również w Nocy Naukowców oraz w Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki, prowadząc warsztaty lub zajęcia terenowe. W 2019 roku na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM, wraz z Polską Grupą Użytkowników QGIS, sekcja współorganizowała II Spotkanie Użytkowników QGIS (Polska Grupa Użytkowników QGIS, 2019), obejmujące liczne wykłady oraz warsztaty dla entuzjastów GIS z całej Polski (ryc. 2).

Ryc. 2. II Spotkanie Użytkowników QGIS, współorganizowane przez Sekcję Geoinformacji
Źródło: archiwum Sekcji.

Fig. 2. II Meeting of QGIS Users, co-organized by the Geoinformation Section
Source: Section's archive.

Sekcja Geoinformacji od początku istnienia bierze udział w licznych konferencjach, wśród których wyróżnić można: „GIS w stolicy”, „GIS w bezpieczeństwie”, a także konferencję naukową z okazji 20-lecia studiów geoinformacyjnych na UAM „Geoinformacja: Nauka – Praktyka – Edukacja”. W latach 2017–2019 członkowie sekcji trzykrotnie uczestniczyli w Ogólnopolskich Mistrzostwach Geoinformatycznych – GIS Challenge (ryc. 3), organizowanych w Lublinie, w których zajęli 6 miejsce (2017) oraz 7 i 9 miejsce (2018), a także w Krakowie, zajmując miejsca 6 i 9 (2019).

Ryc. 3. Ogólnopolskie Mistrzostwa Geoinformatyczne – GIS Challenge, Lublin 2018 oraz Kraków 2019
Source: archiwum Sekcji.

Fig. 3. National Geoinformatics Championship GIS Challenge, Lublin 2018 and Kraków 2019

Source: Section's archive.

Sekcja Geoinformacji od początku działalności jest otwarta na wszelką współpracę z innymi instytucjami, firmami oraz sekcjami specjalistycznymi SKNG, również tymi spoza Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, czego przykładem jest wiele wspólnych projektów oraz przedsięwzięć. Do takich sekcji należą m.in. Sekcja Geomatyków Studenckiego Koła Leśników Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Sekcja BioGIS z Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, wykorzystujące w swojej działalności narzędzia GIS. Członkowie sekcji znajdują również zatrudnienie w wielu firmach związanych z branżą geoinformacyjną, z którą Sekcja Geoinformacji utrzymuje stały kontakt i współpracę.

Podsumowanie

Od 20 lat Sekcja Geoinformacji uczestniczy w życiu Studenckiego Koła Naukowego Geografów, podnosząc umiejętności analityczne swoich członków poprzez partycypację w wielotematycznych projektach naukowych. Aktywnie współpracując od wielu lat z pozostałymi sekcjami specjalistycznymi SKNG, Sekcja Geoinformacji wspiera wspólne projekty od strony technicznej, czego efektem jest m.in. popularny internetowy atlas geograficzny. Działalność sekcji jest bardzo szeroka, uwzględnia rozległą tematykę projektów naukowych oraz uczestnictwo w konferencjach naukowych, a także aktywność popularyzatorską – organizację GIS Day oraz liczne warsztaty. Jej szczegółowa działalność oraz przykłady poszczególnych projektów są zaprezentowane w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram) oraz na stronie internetowej pod linkiem: <https://sekcjageoinformacji.amu.edu.pl/>.

Literatura

- II spotkanie użytkowników QGIS, Polska Grupa Użytkowników QGIS (<http://www.qgis.pl/spotkania/2019/>; dostęp: 15.03.2023).
- Internetowy atlas geograficzny, Mapplab (<https://mapplab.pl/>; dostęp: 15.03.2023).
- Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Instytut Geoekologii i Geoinformacji (<http://igig.amu.edu.pl/strona-glowna/igig/badania-naukowe/badania-dla-praktyki/mapa-geomorfologiczna-niziny-wielkopolsko-kujawskiej>; dostęp: 15.03.2023).
- Ortofotomapa oraz model 3D Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze, Sekcja Geoinformacji (<https://adrian-nowacki.github.io/model-3D-Baza-Wolin/>; dostęp: 15.03.2023).
- Poznański GIS Day w formie zdalnej, Gisplay.pl (<https://gisplay.pl/konferencje/65-wydarzenia/9610-poznanski-gis-day-2021-w-formie-zdalnej.html>; dostęp: 15.03.2023).

History and activities of the Geoinformation Section of SKNG UAM

Summary: The Geoinformation Section of Student Research Circle of Geographers (SKNG) was established in 2003. For 20 years, Geoinformation Section has been focusing on running scientific projects based on the analysis and visualization of spatial data, combining geographical issues with the use of information technology. As part of its ac-

tive participation in SKNG, the Geoinformation Section participates in many trips and conferences and leads numerous workshops and scientific projects, under which it also cooperates with other specialist sections of SKNG. One of its most important activities is the organization of an annual event – GIS Day, which brings together not only GIS enthusiasts, but also students and teachers of schools in Poznań.

Keywords: Geoinformation Section, SKNG, geoinformation, GIS Day

Przemysław Kvapil

Sekcja Geo-Grafiki
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Geo-Grafiki SKNG UAM

Zarys treści: Sekcja Geo-Grafiki jest jedną z młodszych sekcji Studenckiego Koła Naukowego Geografów, która została założona z inicjatywy dr. Pawła Matulewskiego w 2019 roku. Od tego czasu jej członkowie zrealizowali liczne wydarzenia popularnonaukowe, takie jak m.in. Dzień Geo-Grafiki oraz Matura z Geo-Grafiką, a także projekty badawcze (Pleszewska, 2023). Sekcja specjalizuje się w przedstawianiu zjawisk geograficznych w przystępny oraz estetyczny sposób, a jej celem jest popularyzowanie geografii w społeczeństwie. W ciągu najbliższych lat Sekcja Geo-Grafiki planuje tworzyć materiały graficzne z wydażeń o tematyce geograficznej, przeprowadzać własne badania oraz zorganizować wyprawę i nagrać film przyrodniczy.

Słowa kluczowe: geo-grafika, grafika, infografika

Wprowadzenie

Geo-grafika jest jednym z najmłodszych kierunków studiów oferowanych przez Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, właściwie unikalnym dla tej uczelni. Specjalizacja geo-grafika została wprowadzona do oferty UAM w roku akademickim 2018/2019 jako dyscyplina łącząca wiedzę geograficzną z umiejętnościami graficznymi, takimi jak fotografia, projektowanie plakatów i map, promocja w mediach społecznościowych oraz film i animacja. Specjalizacja była odpowiedzią na zwiększający się popyt na pracowników z wykształceniem geograficznym, którzy potrafiliby przekazać swoją wiedzę w przystępny sposób za pomocą obrazu. Spotykamy się czasami z zaskoczeniem studentów z innych kierunków, gdy dowiadują się, że mamy do czynienia z lataniem dronami, modelowaniem 3D, wirtualną rzeczywistością i innymi zajęciami na naszym wydziale zajmującym się naukami o Ziemi i środowisku (Senat UAM 2022 nr 278/2021/2022).

Rozwój Sekcji Geo-Grafiki

W 2019 roku z inicjatywy dr. Pawła Matulewskiego powstała Sekcja Geo-Grafiki Studenckiego Koła Naukowego Geografów, której został opiekunem. Pierwotną wizją działalności sekcji były badania o tematyce geograficznej i estetycznym opracowaniu – ładne, czytelne mapy i wykresy, które w przystępny sposób przekazują informacje czytelnikowi. Grupa składała się głównie ze studentów I roku, czyli pierwszego „pokolenia” omawianej specjalności. Kierownikiem została Agata Koszuta, a jej zastępcą – Adrian Sitarz, aktualny prezes SKNG. Głównym planem na pierwszy rok była organizacja wydarzenia z okazji Dnia Grafika 27 kwietnia. Został na nie zaproszony Ryszard Kaja, znany polski grafik, malarz i scenograf, silnie związany z Poznaniem. Był twórcą popularnego cyklu Plakat Polska, mającego za temat miejscowości i regiony Polski. Seria plakatów do dzisiaj zdobi ściany naszego wydziału, będąc największą kolekcją tych grafik w Polsce. Pan Ryszard Kaja zaprojektował plakat prezentujący nasz wydział. Niestety Dzień Grafika 2019 został odwołany z powodu śmierci wybitnego artysty 17 kwietnia 2019 roku (Maciejewska, 2019).

W drugim roku swojej działalności, Sekcja Geo-Grafiki zrealizowała kilka projektów. Pierwszym z nich było zaprojektowanie projektów graficznych broszur dla kierunków naszego wydziału, a następnie współorganizacja Dnia Kandydata na UAM Online z Radą Programową ds. Promocji WNGiG. Z myślą o tym wydarzeniu stworzono infografiki i posty promocyjne. Podjęto ponowną próbę zorganizowania Dnia Geo-Grafiki – tym razem udaną. Ze względu na pandemię COVID-19 odbył się on w formie zdalnej. Celem wydarzenia było promowanie geografii i sposobów jej przedstawiania za pomocą wizualizacji graficznych. Podczas Dnia Geo-Grafiki przedstawione zostały prace studentów sekcji, m.in. infografiki, plakaty i mapy. Nastąpiła także zmiana w zarządzie. Adrian Sitarz objął funkcję kierownika, a Agata Koszuta – zastępcy.

Rok akademicki 2020/2021 wiązał się z pewną innowacją, ponieważ zamiast „typowego” dotychczas medium przekazu informacji, jakim był obraz, został zrealizowany projekt Matura z Geo-Grafiką, który był serią sześciu krótkich filmów tłumaczących, jak rozwiązywać zadania maturalne z geografii. Projekt miał na celu pomoc uczniom, którzy zdawali maturę w trakcie pandemii. W każdym odcinku poruszana była inna tematyka zadań, wraz z kilkoma przykładami z egzaminów maturalnych ubiegłych lat. Mimo że było to główne wydarzenie sekcji w tamtym roku, wykonano też zadania dodatkowe, takie jak redakcja nowych broszur oraz pomoc w projektowaniu okładki dla „Geoprzestrzeni”. Pod koniec roku nadeszła następna zmiana w zarządzie – kierownikiem został Przemysław Kvapil, a jego zastępczynią Natalia Grygiel.

Następny rok, 2021/2022, okazał się rokiem próby, ponieważ pierwsi członkowie Sekcji Geo-Grafiki ukończyli studia i rozpoczęli dalszą drogę kariery zawodowej poza murami wydziału. Mimo pozyskania nowych osób, brakowało entuzjazmu i energii, aby realizować projekty. Podjęto próbę napisania artykułu o wpływie infografik na przyswajanie informacji, lecz nigdy nie dobiegła ona końca, ponieważ temat nie wydawał się wystarczająco ciekawy. Członkowie sekcji

przeżyli pewien kryzys egzystencjalny, pod koniec którego udało się zidentyfikować problem: Sekcja Geo-Grafiki nigdy nie miała badać grafiki. Grafikę powinno się wykorzystywać jako narzędzie do przedstawiania wyników. Oczywiście może też być przedmiotem badań, ale nie ograniczeniem. Ta zmiana podejścia do idei sekcji wzbudziła motywację na następny rok. W lipcu 2022 roku odbyła się wyprawa SKNG „Kołem przez Skandynawię”, w której wzięło udział dwóch członków sekcji – Adrian Sitarz i Ada Pleszewska; badanie zostało sfinalizowane w postaci artykułu, z którym można zapoznać się w „Geoprzestrzeni” 7 (Pleszewska i in., 2023).

Plany roku akademickiego 2022/2023 są wyjątkowo ambitne i mogą okazać się historycznie istotne, ponieważ sekcja przygotowuje się na swoją pierwszą wyprawę w celu nagrania filmu przyrodniczego. Szczegóły nie zostały jeszcze do końca ustalone, ale projekt będzie dużym przedsięwzięciem, które – mamy nadzieję – pomoże w popularyzacji treści geograficznych i geoekologicznych na szeroką skalę. Więcej informacji będzie pojawiać się w mediach społecznościowych Sekcji Geo-Grafiki. Na dodatek w tym roku sekcja realizuje kilka mniejszych projektów oraz pomaga w sprawach bieżących, m.in. tworzy zespół Działu Infografiki 100-lecia SKNG (kierowanego przez Zofię Sz wajkowską), który zajmuje się tworzeniem materiałów graficznych i promocyjnych wydarzenia. Sekcja Geo-Grafiki jest także otwarta na współpracę z innymi sekcjami oraz organizacjami, oferuje pomoc przy wizualizacji wyników badań, ich promocji oraz we wszystkich pozostałych graficznych kwestiach. Na ten rok zaplanowana jest też pomoc przy tworzeniu infografik na Międzynarodowy Dzień Georóżnorodności oraz plakatów na Tydzień Geomorfologii.

Podsumowanie

Sekcja Geo-Grafiki nie ma długiej historii, lecz liczymy na jej długą przyszłość. Mamy nadzieję, że członków będzie przybywało, a wraz z nimi pojawiają się nowe pomysły na projekty i badania. Z pewnością można również stwierdzić, że duży wpływ na motywację członków miał powrót do oryginalnej wizji dr. Pawła Matulewskiego: grupy studentów badającej zjawiska, które ich interesują, wraz z estetycznym i intuicyjnym opracowaniem graficznym. Pragniemy przekazać jedną wiadomość dla przyszłych „geo-grafików”: pamiętajcie, że obraz jest narzędziem, a nie ograniczeniem.

Literatura

Maciejewska Z., 2019, Ryszard Kaja nie żyje. Wybitny polski artysta zmarł w wieku 57 lat (https://www.jastrzabpost.pl/newsy/ryszard-kaja-nie-zyje-przyczyny-smierci_739208.html; dostęp: 15.03.2023).

Pleszewska A., Oblińska K., Marsicka D., Stróżyk M., 2023, Analiza systemów identyfikacji wizualnej (SIW) wybranych obszarów chronionych w Szwecji i Norwegii, *Geoprze-strzeń*, 7.

Załącznik nr 2a do uchwały nr 278/2021/2022 Senatu UAM, 2022 (https://progwg3.home.amu.edu.pl/2022_2023/GR_GG_DL.pdf; dostęp: 15.03.2023).

History and activities of the Geo-Graphics Section of SKNG UAM

Abstract: The Geo-Graphics section is one of the newer additions to the Student Research Circle of Geographers, having been established in 2019 by Dr. Paweł Matulewski. Since then, its members have organized numerous events, including Geo-Graphics Day and Matura With Geo-Graphics. They have also conducted and published their own research (Pleszewska et al., 2023). The section specializes in visualizing research results in an intuitive, easy-to-understand manner and its goal is promoting Earth sciences in society. In the upcoming few years, the members of the Geo-Graphics Section are planning to be designing infographics for various events, working on new research projects and organize a scientific expedition, culminating in a nature documentary.

Keywords: geo-graphics, graphic design, infographics

Małgorzata Cichoń, Iwona Piotrowska, Marta Jakubowska

Sekcja Dydaktyki Geografii
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Dydaktyki Geografii SKNG UAM

Zarys treści: Tradycja związana z istnieniem i rozwojem dydaktyki geografii jako subdyscypliny naukowej na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza wiąże się bezpośrednio z prof. Stanisławem Pawłowskim i prof. Marią Czekańską. Zarówno profil badawczy, jak i dydaktyczny od czasów utworzenia Katedry Geografii na Wszechnicy Piastowskiej, poprzez kolejne lata Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, stanowiły podstawę metodologiczną i metodyczną rozwoju Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych. Podejmowane badania w ramach powstałej w 2020 roku Sekcji Dydaktyki Geografii nawiązują do tradycji geograficzno-dydaktycznych, jednakże akcentują problemy współczesnego świata, traktując je jako wyzwanie dla swojego rozwoju.

Słowa kluczowe: dydaktyka geografii, wyzwania edukacyjne, GIS, zmiana klimatu, edukacja zdalna

Uwarunkowania powstania i rozwoju Sekcji Dydaktyki Geografii

Dydaktyka geografii jest nauką o procesie kształcenia i początkowo była traktowana jako sztuka nauczania. Jednak w trakcie jej rozwoju nastąpiło przejście do nauki o kształceniu, jak również od metodyki do teorii naukowej. Dydaktyka geografii wykazuje powiązania z geografiami jako nauką poprzez treści merytoryczne, niektóre geograficzne metody badawcze oraz przygotowuje studentów do popularyzacji naukowych osiągnięć geografii. Pełni funkcję teoretyczną, o charakterze diagnostycznym i prognostycznym oraz praktyczną. Nadaje to dydaktyce geografii wysoką rangę, powodując, że jest ona interdyscyplinarną nauką teoretyczno-praktyczną (Piskorz, 1995). We współcześnie rozwijanej dydaktyce geografii widoczny jest więc interdyscyplinarny charakter, nawiązywanie przede wszystkim

do geografii jako nauki oraz do najnowszych wyników badań pedagogicznych, dydaktyki ogólnej oraz neurodydaktyki.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi dydaktyki geografii na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM była działalność naukowo-dydaktyczna prof. Stanisława Pawłowskiego (1882–1940) oraz prof. Marii Czekańskiej (1902–1991). Aktywność naukowa umożliwiła podejmowanie przez nich badań w zakresie środowiska geograficznego, studiów fizycznogeograficznych, regionalnych, kompleksowych, a także doprowadziła do rozwoju dydaktyki geografii. Profesor S. Pawłowski zabiegał o stały rozwój działalności naukowej i dydaktycznej, starając się, aby dydaktyka geografii znajdowała się na najwyższym poziomie (Czekańska, 1973, 1984). Jednak szczególne miejsce w rozwoju współczesnej dydaktyki geografii zajmuje dziedzictwo prof. Marii Czekańskiej. To właśnie dzięki Pani Profesor, pracy naukowej, dydaktycznej, organizatorskiej, dydaktyka geografii w kolejnych latach zajęła ważną pozycję, tworząc podstawę do podejmowania opracowań o tematyce środowiskowej i regionalnej oraz uniwersyteckiego kształcenia studentów.

Kontynuacja myśli i dziedzictwa prof. M. Czekańskiej, a przede wszystkim podejmowanie nowych wyzwań badawczo-dydaktycznych, to założenia działalności Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych. Wśród kluczowych zagadnień wydzielić można badania aktualnego stanu i wybranych przejawów funkcjonowania geosystemów, procesów geomorfologicznych, zmian użytkowania ziemi, użytkowania turystycznego stref brzegowych, presji antropogenicznej, świadczeń ekosystemów jeziornych, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego oraz prace w zakresie założeń teoretycznych dydaktyki geografii, strategii współczesnego kształcenia geograficznego, jak również działania o charakterze popularno-naukowym, upowszechniające wiedzę geograficzną wśród nauczycieli i społeczeństwa.

Niezależnie od badań naukowych podejmowane są także liczne działania popularyzacyjne geografii, organizacja wykładów, warsztatów dla nauczycieli i uczniów, konkursów geograficznych, takich jak np. „Obieżyświat”, oraz uczestnictwo merytoryczno-organizacyjne w licznych projektach finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

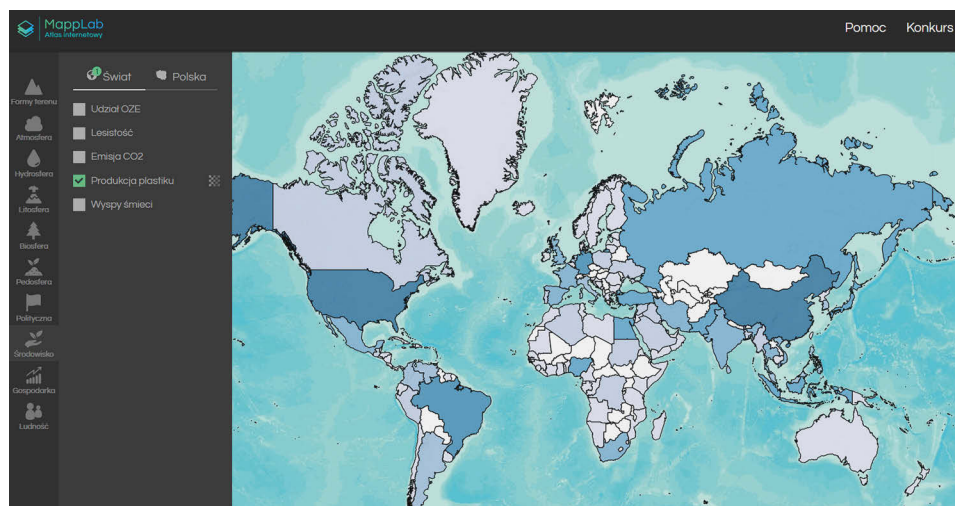
Powyższe uwarunkowania stanowiły podstawę do utworzenia 9.11.2020 roku Sekcji Dydaktyki Geografii w ramach Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Prof. S. Pawłowskiego. Kierownikiem sekcji została Dominika Jaster, a opiekunem dr Małgorzata Cichoń.

Aktualne prace realizowane w Sekcji Dydaktyki Geografii

W przyjętych do realizacji pracach znajdują się działania edukacyjne, które są efektem m.in. zmiany filozofii i sposobów kształcenia geograficznego, związane z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy oraz technologiach cyfrowych (Szkurłat, Piotrowska, 2018). Poniżej zaprezentowano efekty prac studentów w odniesieniu do określonych geograficznych zagadnień merytorycznych.

GIS w edukacji geograficznej

Jednym z ważnych kierunków zmian we współczesnej edukacji geograficznej jest uwzględnienie w podstawie programowej geografii wymagań z zakresu technologii geoinformacyjnych i systemów informacji geograficznej. W ramach współpracy Sekcji Dydaktyki Geografii oraz Sekcji Geoinformacji SKNG studenci pod kierunkiem Dominiki Jaster od stycznia 2021 roku rozpoczęli prace zmierzające do stworzenia cyfrowego atlasu. Narzędziem umożliwiającym korzystanie z atlasu została aplikacja sieciowa MappLab (ryc. 1). Jej głównym założeniem jest wyświetlanie informacji przestrzennych w przystępny dla użytkownika sposób.

Ryc. 1. Produkcja plastiku na świecie
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapplab.pl.

Fig. 1. Plastic production in the world
Source: own study based on mapplab.pl.

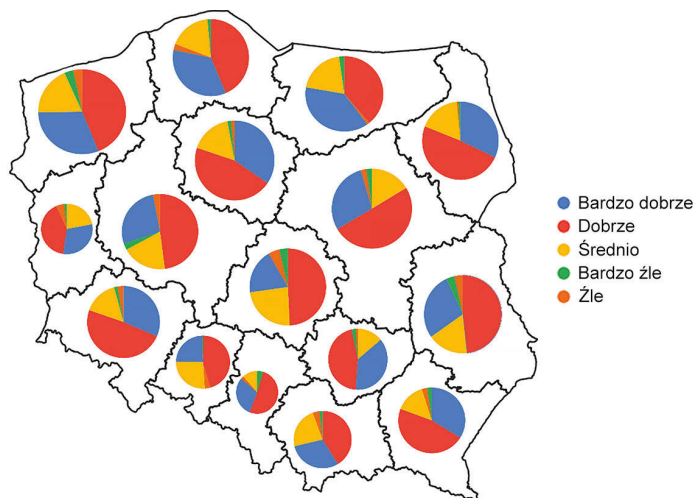
Dokładny proces tworzenia od strony programistycznej, geoinformacyjnej oraz sposób działania aplikacji został opisany przez Jaster i Robaczewskiego (2022) w czasopiśmie „Geoprzestrzeń”. Powstała aplikacja sieciowa była wielokrotnie testowana przez nauczycieli, uzyskując wysokie oceny.

Edukacja geograficzna w nauczaniu zdalnym i jej skuteczność

Sytuacja pandemiczna od wiosny 2020 roku doprowadziła do rewolucji technologicznej w sferze edukacji, co przejawiało się jednocześnie w podejmowanych badaniach na temat kształcenia zdalnego (Piotrowska i in., 2022a). Zainteresowanie tą tematyką sprawiło, że studenci Sekcji Dydaktyki Geografii wiosną 2021 roku przeprowadzili badania ankietowe wśród ponad 6 tys. uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Polsce. Badania dotyczyły sposobu organizo-

wania i prowadzenia nauczania zdalnego, w tym przede wszystkim stosowanych metod kształcenia. Uczestniczyli w nich: Dominika Jaster, Mateusz Robaczewski, Alicja Ciechocka, Patrycja Balcerzak.

Opracowane częściowo wyniki (ryc. 2) wskazują, że mniej więcej połowa ankietowanych uczniów, bez względu na województwo, dobrze oceniła edukację zdalną w zakresie geografii. Równocześnie około 25–30% badanych uczniów określiło, że zajęcia zdalne z geografii były prowadzone na bardzo dobrym i średnim poziomie.

Ryc. 2. Ocena zajęć prowadzonych w formie zdalnej w zakresie geografii przez polskich uczniów

Źródło: opracowanie Marta Jakubowska.

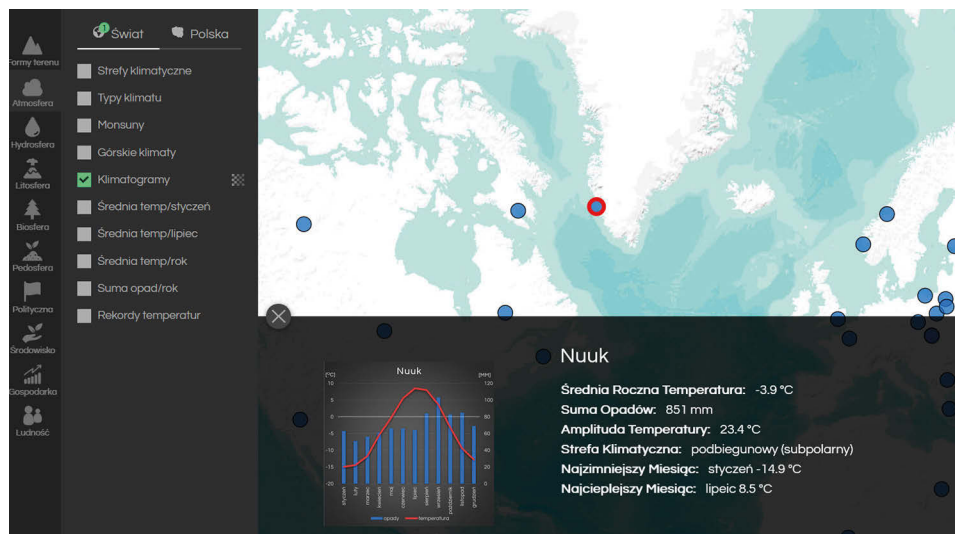
Fig. 2. Evaluation of classes conducted remotely in the field of geography by Polish students
Source: own study by Marta Jakubowska.

Zmiana klimatu i problemy obszarów polarnych

Przyczynę ocieplania się klimatu upatruje się przede wszystkim w emisji gazów cieplarnianych związanej z działalnością człowieka. Naukowcy poprzez długoletnie obserwacje wskazują na wzrost średnich temperatur powietrza (Kolendowicz i in., 2019) i oceanów, powszechne topnienie śniegu i lodu (Małecki, 2022) oraz podnoszenie się poziomu mórz. Tematyka zmiany klimatu podjęta została w publikacji Piotrowskiej i in. (2022b), w której podkreśla się znaczenie stosowania różnych strategii kształcenia. Potrzeba podejmowania tej problematyki została dostrzeżona m.in. przez pracowników Laboratorium Dydaktyki Geografii i Badań Edukacyjnych i włączona jako kluczowa podczas organizacji Konkursu Geograficznego „Obieżyświat 2023”.

Do udziału w organizacji konkursu zapraszani są również studenci Sekcji Dydaktyki Geografii. Najpierw aktywnie zbierają materiały tematyczne, następnie tworzą zadania i opracowują graficznie arkusze konkursowe (ryc. 3). W dniu

konkursu uczestniczą w pracach organizacyjnych i poprawianiu zadań. W roku 2023 prace konkursowe przebiegają pod hasłem „Regiony polarne świata”, a biorą w nich udział Oliwia Urbańska i Marta Jakubowska.

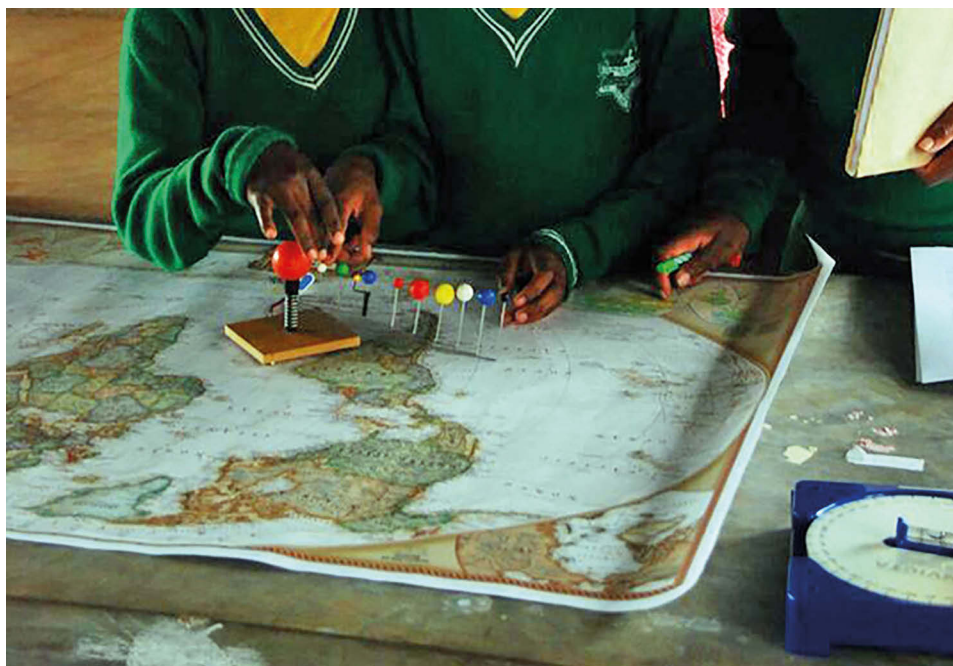
Ryc. 3. Lokalizacja stacji meteorologicznych oraz klimatogram dla miejscowości Nuuk
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapplab.pl.

Fig. 3. Location of weather stations and a climatogram for Nuuk
Source: own study based on mapplab.pl.

Prace planowane do realizacji przez członków Sekcji Dydaktyki Geografii

Wyjątkowym walorem geografii jest holistyczne podejście w badaniach dotyczących zarówno środowiska przyrodniczego, jak i działalności człowieka, w tym elementów kulturowych. Wobec trwających konfliktów zbrojnych w różnych częściach świata i fali migracji obserwuje się coraz większą potrzebę odpowiedniego kształcenia w zakresie edukacji kulturowej, zrozumienia pojawiających się problemów cudzoziemców i uwrażliwienia na nie. W związku z powyższym studenci sekcji od marca 2023 roku będą uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez absolwenta WNGiG UAM Huberta Wągrzowskiego, który jest związany z Fundacją Projektowania Zmiany Edukacyjnej WYOBRAŹNIEJ (ryc. 4).

Po zakończeniu warsztatów studenci przystąpią do projektowania wyjazdu finansowanego ze środków Erasmus +. Oprócz pogłębiania wiedzy o danym kraju, utrwalania znajomości języka obcego, wyjazd ma na celu wdrażanie zmian edukacyjnych w skali lokalnej, regionalnej i globalnej z uwzględnieniem warunków geograficznych i kulturowych. Ważną kwestią pozostają też zadania o charakterze edukacyjnym i wychowawczym, służące kształtowaniu kompetencji potrzebnych do życia we współczesnym świecie.

Ryc. 4. Przestrzeń edukacyjna
Źródło: <https://wyobrazniej.com/poznaj-nas/>.

Fig. 4. Educational space
Source: <https://wyobrazniej.com/poznaj-nas/>.

Podsumowanie

Podejmowane przez studentów działania w ramach Sekcji Dydaktyki Geografii stanowią wyzwanie natury naukowo-edukacyjnej. Realizowane w odniesieniu do zagadnień merytorycznych dotyczą zarówno skali lokalnej, regionalnej, jak i globalnej. Dlatego mogą mieć charakter aplikacyjny, badawczy, projektowy i edukacyjny. Wszystkie proponowane działania nawiązują do procesu kształcenia geograficznego, z jednoczesnym akcentem na konkretne merytoryczne zagadnienia geograficzne, które stanowią wyzwania współczesności.

Literatura

- Czekańska M., 1973, Geografia, [w:] G. Labuda (red.), Nauka w Wielkopolsce. Przeszłość i terażniejszość, Wyd. Poznańskie, Poznań.
- Czekańska M., 1984, Geografia na Uniwersytecie Poznańskim w dwudziestoleciu 1919–1939, Czas. Geograf., 55, 1.
- Jaster D., Robaczewski M., 2022, MappLab – interaktywny atlas internetowy, Geoprze-strzeń, 4.

- Kolendowicz L., Bednorz E., Tomczyk A.M., 2019, Zmienność klimatu Polski i Europy oraz jej cyrkulacyjne uwarunkowania, *Studia i Prace z Geografii*, Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Małecki J., 2022, Recent contrasting behaviour of mountain glaciers across the European High Arctic revealed by ArcticDEM data, *The Cryosphere*, 16: 2067–2082.
- Piotrowska I., Abramowicz D., Cichoń M., Sypniewski J., 2022a, Determinants and challenges of distance geographical education in Polish schools, *International Research in Geographical and Environmental Education*: 1–17.
- Piotrowska I., Cichoń M., Sypniewski J., Abramowicz D., 2022b, Application of Inquiry-Based Science Education, Anticipatory Learning Strategy, and Project-Based Learning Strategies in the Context of Environmental Problems of the Contemporary World, [w:] V.A. Garcia de la (red.), *Didactic Strategies and Resources for Innovative Geography Teaching*, IGI Global.
- Piskorz S., 1995, *Zarys dydaktyki geografii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Szkurlat E., Piotrowska I., 2018, GIS w nowej podstawie programowej geografii, *Acta Universitatis Lodzianensis, Folia Geographica Socio-Oeconomica*, 34: 61–76.

History and activities of the Geography Didactics Section of SKNG UAM

Abstract: The tradition associated with the existence and development of geography teaching as a scientific sub-discipline at the Faculty of Geographical and Geological Sciences of the Adam Mickiewicz University Adam Mickiewicz is directly related to prof. Stanisław Pawłowski and prof. Maria Czeakańska. Both the research and didactic profile since the creation of the Department of Geography at Wszechnica Piastowska, through the subsequent years of the University of Poznań and the University of Adam Mickiewicz, were the methodological and methodological basis for the development of the Laboratory of Geography Didactics and Educational Research. The research undertaken as part of the Section of Didactics of Geography, established in 2020, refers to the geographical and didactic traditions, however, it emphasizes the problems of the modern world, treating them as a challenge for its development.

Keywords: didactics of geography, educational challenges, GIS, climate change, distance education

Ditta Kicińska, Anna Stasiewicz

Sekcja Speleologii
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Speleologii SKNG UAM

Zarys treści: Sekcja Speleologii SKNG została utworzona w roku 1973 z inicjatywy prof. Andrzeja Kostrzewskiego. Od początku działania głównym obszarem jej zainteresowania są Tatry, gdzie w pierwszych 30 latach aktywność była skupiona na jaskiniach w Dolinie Kościeliskiej i Dolinie Chochołowskiej oraz w Górach Kaczawskich. W ostatnich 20 latach zainteresowania studentów poszerzyły się o jaskinie Doliny Bystrej w Tatrach. W latach 80. sekcja współpracowała również z ośrodkami zagranicznymi w Jugosławii, Wielkiej Brytanii i w Niemczech. Od początku istnienia sekcji jej członkowie angażują się w działalność organizacyjną SKNG, uczestniczą w konferencjach o tematyce speleologicznej, a także popularyzują wiedzę o krasie i jaskiniach m.in. na Festiwalach Nauki i Sztuki, w trakcie Nocy Naukowców i Dni Turystyki.

Słowa kluczowe: historia Sekcji Speleologii, badania speleologiczne, współpraca międzynarodowa, Tatry, Góry Kaczawskie

Zainteresowania naukowe problematyką speleologiczną na naszym wydziale rozpoczęły się na przełomie lat 60. i 70. XX wieku, w wyniku nawiązania współpracy Studenckiego Koła Naukowego Geografów z ośrodkiem wrocławskim (mgr Marian Pulina). W roku 1959 Andrzej Kostrzewski jako student III roku odbył staż w Stacji Naukowej Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk w Wojcieszowie (Góry Kaczawskie), następnie brał udział w badaniach jaskiń Tatr Zachodnich, a w roku 1960 w ramach I Międzynarodowego Seminarium Speleologicznego Studentów wygłaszał referat i prowadził wycieczkę do Szczeliny Chochołowskiej oraz uczestniczył w ekspedycji klubu wrocławskich grotolazów do Jaskini Zimnej. W badaniach jaskiń brali również udział mgr Wojciech Stankowski, Anna Stankowska, Leon Kozacki i M. Grześkowiak.

Wyprawom do jaskiń tatrzańskich często towarzyszył nestor polskiej speleologii Stefan Zwoliński. Jedną z takich ekspedycji odbyła się do Jaskini Naciekowej, która została odkryta w roku 1959 przez grotolazów ze Speleoklubu Warszawskiego (m.in. Jana Rudnickiego). Zaraz po tym odkryciu uczestnikami drugiego

Ryc. 1. Dolina Kościeliska (Tatry), Międzynarodowe Seminarium Speleologiczne Studentów w roku 1960. Na fotografii od lewej: Andrzej Kostrzewski, Anna German, niezidentyfikowana osoba, Piotr Wojciechowski (archiwum prywatne prof. Andrzeja Kostrzewskiego)

Fig. 1. Kościeliska Valley (the Tatra Mountains), International Speleological Students' Seminar in 1960. In the photo from the left: Andrzej Kostrzewski, Anna German, unidentified person, Piotr Wojciechowski (private archive of Prof. Andrzej Kostrzewski)

wejścia do jaskini, oprócz Stefana Zwolińskiego i Edwarda Winiarskiego, byli Marian Pulina, Andrzej Kostrzewski i Leon Kozacki. Bliska współpraca z ośrodkiem wrocławskim zaowocowała dobrymi kontaktami dr. Andrzeja Kostrzewskiego z Naukowym Komitetem Opiekuńczym Jaskini Niedźwiedziej przy Państwowej Radzie Ochrony Przyrody w Warszawie.

Na pierwszym etapie przed powstaniem sekcji, 8 lutego 1973 roku, została utworzona Grupa Speleologiczna przy Sekcji Geomorfologicznej. Jeszcze w tym samym roku zorganizowano 2 wyjazdy w Tatry, podczas których przeprowadzono badania mikroklimatyczne i hydrologiczne oraz geomorfologiczne m.in. w Jaskini Zimnej i Jaskini Wodnej pod Pisaną. Grupa odwiedziła również Jaskinię Czarną i jaskinię Bańdzioch Kominiarski.

Pełnoprawna Sekcja Speleologii powstała 5 października 1973 roku, jej pierwszym kierownikiem został student II roku geografii – Zbigniew Zwoliński, a opiekunem z ramienia Instytutu Geografii dr Andrzej Kostrzewski.

W skład utworzonej Sekcji Speleologii wchodziłi studenci: Adam Brdyś, Józef Kujawa, Piotr Mozykiewicz, Urszula Narożna, Kazimiera Nowak, Zbigniew Olejnik, Mirosław Otolski, Wojciech Piotrowski, Maria Przygocka, Wojciech Rosik, Mieczysław Zentel i Zbigniew Zwoliński.

Tabela 1. Kierownicy i opiekunowie Sekcji Speleologii SKNG
 Table 1. Scientific supervisors and heads of the Speleology Section of SKNG

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
1972/1973	dr Andrzej Kostrzewski	Zbigniew Zwoliński
1973/1974	dr Andrzej Kostrzewski	Zbigniew Zwoliński
1974/1975	dr Andrzej Kostrzewski	Zbigniew Olejnik
1975/1976	dr Andrzej Kostrzewski	Wojciech Rosik
1976/1977	dr Andrzej Kostrzewski	Wojciech Foltyniewicz
1977/1978	mgr Zbigniew Zwoliński	Wiesław Rygielski Ryszard Klimczak
1978/1979	mgr Zbigniew Zwoliński	Wiesław Rygielski
1979/1980	mgr Zbigniew Zwoliński	Jacek Maciejewski
1980/1981	mgr Zbigniew Zwoliński	Jacek Maciejewski
1981/1982	mgr Zbigniew Zwoliński	Józef Szpikowski
1982/1983	mgr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Przemysław Kucharzewski
1983/1984	mgr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Przemysław Kucharzewski
1984/1985	mgr Wiesław Rygielski	Zbigniew Głabiński, Grzegorz Rachlewicz
1985/1986	mgr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Mariusz Sprutta
1986/1987	dr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Mariusz Sprutta
1987/1988	dr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Mariusz Sprutta
1988/1989	dr Zbigniew Zwoliński mgr Wiesław Rygielski	Piotr Cyprych
1989/1990	mgr Grzegorz Rachlewicz mgr Wiesław Rygielski	Piotr Cyprych
1990/1991	mgr Małgorzata Mazurek	Tomasz Schubert
1991/1992	mgr Grzegorz Rachlewicz	Tomasz Schubert
1992/1993	mgr Grzegorz Rachlewicz	Arkadiusz Floraszek
1993/1994	mgr Grzegorz Rachlewicz	Bartłomiej Gawęcki
1994/1995	mgr Grzegorz Rachlewicz	Piotr Duda
1995/1996	mgr Grzegorz Rachlewicz	Piotr Duda
1996/1997	mgr Grzegorz Rachlewicz	Andrzej Stachura
1997/1998	dr Grzegorz Rachlewicz	Andrzej Stachura
1998/1999	dr Grzegorz Rachlewicz	Andrzej Stachura
1999/2000	dr Grzegorz Rachlewicz	Andrzej Stachura
2000/2001	dr Grzegorz Rachlewicz	Filip Postaremczak
2001/2002	dr Grzegorz Rachlewicz	Waldemar Kostrzewski
2002/2003	dr Grzegorz Rachlewicz	Waldemar Kostrzewski
2003/2004	dr Grzegorz Rachlewicz	Waldemar Kostrzewski, Agnieszka Cichocka

Rok akademicki	Opiekunowie	Kierownicy
2004/2005	dr Grzegorz Rachlewicz	Agnieszka Cichočka
2005/2006	dr Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Bartosz Czernecki
2006/2007	dr Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Maciej Telesiński
2007/2008	dr Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Maciej Telesiński
2008/2009	dr Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Maciej Telesiński, Piotr Jakubowicz
2009/2010	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Piotr Jakubowicz, Mirella Rębała
2010/2011	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Mirella Rębała, Piotr Bąkowski
2011/2012	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska mgr Piotr Szukała	Mirella Rębała
2012/2013	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska mgr Piotr Szukała	Mirella Rębała, Piotr Bąkowski
2013/2014	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Piotr Bąkowski
2014/2015	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Piotr Bąkowski
2015/2016	dr hab. Grzegorz Rachlewicz dr Ditta Kicińska	Piotr Bąkowski
2016/2017*	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski	Maria Sznajder
2017/2018*	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski	Maria Sznajder
2018/2019*	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski	Maria Sznajder
2019/2020	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski	Maria Sznajder
2020/2021	dr Ditta Kicińska	Maria Sznajder
2021/2022	dr Ditta Kicińska	Zuzanna Jańczyk
2022/2023	dr Ditta Kicińska	Zuzanna Jańczyk Anna Stasiewicz

*Grupa Problemowa Speleologii i Monitoringu Środowiska Przyrodniczego (Sekcja Speleologii w tych latach nie działała)

W latach 70. głównym obszarem działania sekcji były Dolina Kościeliska i Dolina Chochołowska w Tatrach Zachodnich. Przedmiotem badań były osady jaskiniowe w Szczelinie Chochołowskiej i Jaskini Rybiej oraz obserwacje mikroklimatyczne w Jaskini Zimnej. Członkowie sekcji uczestniczyli w Międzynarodowym

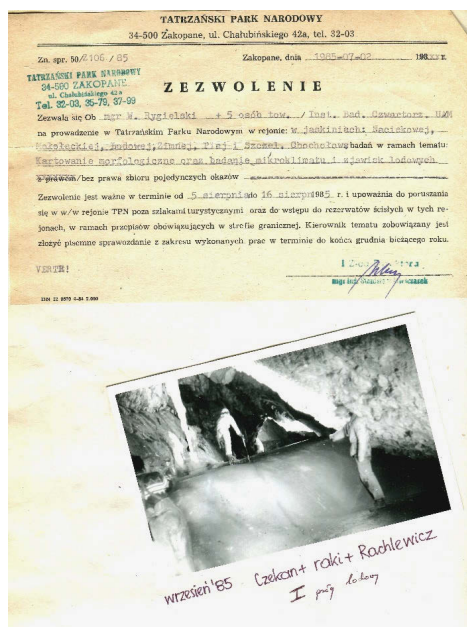
Seminarium Speleologicznym i Szkołach Speleologicznych organizowanych przez ośrodek wrocławski.

W oparciu o nawiązaną współpracę przez prof. Andrzeja Kostrzewskiego z prof. Milutinem Leševićem i dr. Predragiem Manojlovićem rozpoczęły się bliższe kontakty ze speleologami z Belgradu (Akademski speleološko-alpinisticki klub). Zaowocowały one wyjazdami do Jugosławii w celu przeprowadzenia badań form krasu powierzchniowego i eksploracji Durmitoru oraz wizytami belgradzkich grotolazów w Polsce.

Na przełomie lat 70. i 80. członkowie sekcji kontynuowali badania mikroklimatyczne i hydrologiczne oraz zaczęli zajmować się kartowaniem geomorfologicznym m.in. Szczeliny Chochołowskiej i Jaskini Naciekowej (Głębiński, Rygielska, 2006). W latach 80. sekcja zwiększyła liczbę odwiedzanych i badanych jaskiń w Tatrach, rozpoczęła współpracę z Tatrzańskim Parkiem Narodowym (mgr Wiesław Siarzewski, mgr Marek Kot) i z niemieckim Muzeum Krasu w Heimkehle (dyrektor Reinhard Völker) oraz zorganizowała wyprawę bałkańsko-turecką. Druga połowa lat. 80 przypada na intensywne badania Jaskini Lodowej w Ciemniaku. W ramach tych prac, prowadzonych wspólnie z Niemcami, skartowano jaskinię i jej pokrywą lodową oraz pobrano próbki lodu do badań izotopowych i palinologicznych (Rygielski, Siarzewski, 1986; Rygielski, Wieliczko, 1988; Rygielski i in., 1988).

W okresie tym prof. Andrzej Kostrzewski nawiązał współpracę z prof.

Mark Noelem z University of Sheffield, w ramach której w roku 1988 doszło do wymiany studentów i pracowników obu uniwersytetów. W czerwcu odbyła się wspólna wycieczka objazdowa po jaskiniach Polski, w czasie której odwiedziło jaskinie: Niedźwiedzią, Szczelinę Chochołowską, Naciekową, Wierzchowską Górną i Raj. We wrześniu Polacy odwiedzili jaskinie i obszary krasowe Wielkiej Brytanii (m.in. jaskinie: Treak Cliff, Masson Cavern, Peak Cavern, Poole's Cavern, Alum Pot). Efektem bardzo dobrej współpracy ze speleologami z Wielkiej Brytanii jest praca o osadach jaskiniowych Doliny Chochołowskiej (Kostrzewski i in., 1991).

Ryc. 2. Jaskinia Lodowa w Ciemniaku i zezwolenie na badania – strona w Kronice Sekcji Speleologii (Archiwum Sekcji Speleologii SKNG)

Fig. 2. Ice Cave in Ciemniak and permit for research – page in the Chronicle of the Speleology Section (Archives of the Speleology Section SKNG)

Ryc. 3. Eksploracja jaskiń płaskowyżu Ingleborough (Anglia), wrzesień 1988 (autor: Grzegorz Rachlewicz)

Fig. 3. Exploration of the Ingleborough plateau caves (England), September 1988 (author: Grzegorz Rachlewicz)

W kolejnym roku odbył się wyjazd do Jugosławii na zaproszenie prof. Milutina Leseviča z Uniwersytetu w Belgradzie, gdzie prowadzone były badania w części czarnogórskiej, w okolicy Bijelo Polje. Odwiedzono też dolinę Tary. W latach 1985 i 1988 odbyły się wyprawy jaskiniowe do Turcji.

W latach 90. Sekcja Speleologii skupiała się głównie na aktywności naukowej w jaskiniach tatrzańskich, gdzie kontynuowano badania mikroklimatyczne w Jaskini Naciekowej, Jaskini Zimnej i Szczelinie Chochołowskiej (Stachura, 1998). Kolejny okres intensywniejszych badań nastąpił w drugiej połowie pierwszego dziesięciolecia XXI wieku.

W roku 2007 członkowie sekcji podjęli próbę aktualizacji inwentarza jaskiniowego rejonu Gór Kaczawskich (Czernecki, 2008). Oprócz pomiarów kartometrycznych wykonano badania związane z termiką i speleogenezą (morfologia korytarzy jaskiniowych) oraz określono kierunki ruchów powietrza i wydzielono strefy termiczne w jaskini. Przedmiotem zainteresowań sekcji były również zagadnienia związane z dokumentacją jaskiń. W roku 2013 powstała praca zespołowa zawierająca zunifikowaną oraz uniwersalną legendę na potrzeby Studenckiego Koła Naukowego Geografów (Bąkowski i in., 2013). W ostatnich latach sekcja poszerzyła obszar badań o jaskinie Doliny Bystrej w Tatrach. Przeprowadzono analizy form korozyjnych i erozyjnych, na podstawie których przedstawiono etapy w rozwoju Jaskini Kalackiej (Wysocka i in., 2020). W roku 2019 członkowie

Ryc. 4. Wycieczka do Jaskini Magurskiej podczas XX-lecia Sekcji Speleologicznej (archiwum prywatne Wojciecha Piotrowskiego)

Fig. 4. A trip to the Magurska Cave during the 20th anniversary of the Speleological Section (Wojciech Piotrowski's private archive)

sekcji uczestniczyli w przedsięwzięciu PolarProject, które polegało na prowadzeniu indywidualnych oraz zespołowych badań z zakresu meteorologii i glaciologii na Spitsbergenie w obrębie AMUPS (Adam Mickiewicz University Polar Station).

Tematy badawcze Sekcji Speleologii w latach 2017–2023 obejmują następujące zagadnienia:

- analiza form freatycznych i wadycznych w Jaskini Kalackiej w Dolinie Bystrej w celu ustalenia paleoprzepływów,
- inwentaryzacja lodu w Jaskini Lodowej w Ciemniaku (Tatry),
- analiza agresywności wód a denudacja chemiczna w Tatrach Zachodnich – podstawowe badania chemizmu wód,
- analiza form korozyjnych i osadów jaskiniowych w wybranych rejonach krajowych w Polsce.

Od początku działalności Sekcji Speleologii jej członkowie biorą udział w konferencjach ogólnopolskich (szkoły speleologiczne w Łądku-Zdroju, sympozja speleologiczne, zjazdy kół naukowych geografów), współorganizują obozy naukowo-badawcze w Górach Kaczawskich (Wojcieszów) i w Tatrach (Kiry-Kościelisko), współorganizują i biorą udział w corocznych Festiwalach Nauki i Sztuki, Nocach Naukowców, Dniach Turystyki, a także w spotkaniach z uczniami szkół podstawowych i średnich. W roku 2019 studenci pomagali również w organizacji III Ogólnopolskiego Forum Speleo w Załęczu Wielkim.

Ryc. 5. Członkowie Sekcji Speleologicznej przy otworze Jaskini Kalackiej podczas obozu naukowego SKNG w lutym 2023 roku (autor: Radosław Jagła)

Fig. 5. Members of the Speleological Section at the entrance of Kalacka Cave during the SKNG science camp in February 2023 (author: Radosław Jagła)

Ryc. 6. „Jaskiniowa szafa” jako jedna z większych atrakcji podczas Dni Turystyki w roku 2019 (Archiwum Sekcji Speleologii SKNG)

Fig. 6. “Cave wardrobe” as one of the biggest attractions during the Tourism Days in 2019 (archives of the Speleology Section SKNG)

Ryc. 7. Kronika Sekcji Speleologii – wybrane strony (Archiwum Sekcji Speleologii SKNG)
 Fig. 7. Chronicle of the Speleology Section – selected pages (Archives of the Speleology Section SKNG)

Do połowy lat 90. Sekcja Speleologii prowadziła kronikę, w której umieszczała zdjęcia, relacje z wyjazdów i wypraw oraz różne ciekawostki dotyczące szeroko pojętego środowiska jaskiniowego. Należy dodać, że sekcja wielu absolwentów naszego wydziału zaraziła pasją jaskiniową na większą część ich życia, którą kontynuowali i kontynuują w klubach jaskiniowych, szczególnie w Wielkopolskim Klubie Taternictwa Jaskiniowego.

Literatura

- Bąkowski P., Caputa A., Galoch N., Karpiński P., Simińska E., Smaczyński M., Urbanek P., Walczak D., 2013, Propozycja uogólnionej legendy dokumentacji jaskiń na potrzeby badań Sekcji Speleologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, *Geoforum*, 1: 97–101.
- Czernecki B., 2008, Inwentaryzacja jaskiń Gór Kaczawskich. 85 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–2008), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 55–57.
- Głąbiński Z., Rygielska, E., 2006, Wpływ człowieka na mikroklimat statycznej części Jaskini Naciekowej w Tatrach Zachodnich, *Estawela (Nieregularnik Wielkopolskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego)*, 6: 23–24.

- Kostrzewski A., Noel M., Thistlewood L., Zwoliński Z., 1991, Osady jaskiniowe Doliny Chochołowskiej, [w:] A. Kostrzewski (red.), *Geneza, litologia i stratygrafia utworów czwartorzędowych*, Geografia, 50, Wydawnictwo Naukowe UAM, s. 289–308.
- Rygielski W., Siarzewski W., 1996, Pokrywa lodowa Jaskini Lodowej w Ciemniaku w Tatrach Zachodnich, *Dokumentacja Geograficzna*, 4: 57–70.
- Rygielski W., Wieliczko P., 1988, Pomiary geodezyjne i dynamika lodu w Jaskini Lodowej w Ciemniaku, *Sprawozdania Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi*, s. 163–166.
- Rygielski W., Siarzewski W., Volker R., Wieliczko P., 1988, Badania glaciologiczne i geologiczne w Jaskini Lodowej w Ciemniaku, *Sprawozdania Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi*, 105: 43–46.
- Stachura A., 1998, Topoklimat jaskini Szczelina Chochołowska w Tatrach Zachodnich. 75 lat Studenckiego Koła Naukowego Geografów w Poznaniu (1923–1998), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 36–39.
- Wysocka M., Sznajder M., Piątkowska U., 2020, Geneza i ewolucja Jaskini Kalackiej (Dolina Bystrej, Tatra), *Geoprzestrzeń*, 3: 35–36.

History and activities of the Speleology Section of SKNG UAM

Abstract: The Speleology Section of SKNG was established in 1973 on the initiative of prof. Andrzej Kostrzewski. Since the beginning of the Speleology Section, the main area of interest has been the Tatra Mountains, where in the first 30 years the activity was focused on caves in the Kościeliska and Chochołowska valleys and the Kaczawskie Mountains. In the last 20 years, students' interests have expanded to the caves of the Bystra Valley in the Tatra Mountains. In the 1980s, the Section also collaborated with foreign centers in Yugoslavia, Great Britain and Germany. From the beginning of the existence of the Section, its members have been involved in the organizational activities of SKNG, participate in conferences on speleology, and popularize knowledge about karst and caves, among others. at Science and Art Festivals, Researchers' Nights and Tourism Days.

Keywords: history of the Speleology Section, speleological research, international cooperation, Tatra Mountains, Kaczawskie Mountains

Dawid Kozar, Weronika Orzechowska, Mikołaj Majewski

Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego
Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Historia i działalność Sekcji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego SKNG UAM

Zarys treści: Powstała w maju 2015 roku Grupa Problemowa Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu po roku efektywnej działalności została przekształcona w sekcję. Pierwszą opiekunką sekcji była mgr Agata Staszak-Piekarska, a kierowniczką Beata Latos. W 2017 roku zawieszono działalność sekcji. Do tego momentu członkowie sekcji realizowali liczne badania, projekty oraz aktywnie uczestniczyli w konferencjach. W listopadzie 2022 roku sekcję reaktywowano. Celem powstania i reaktywacji sekcji jest pogłębianie wiedzy dotyczącej monitoringu środowiska przyrodniczego oraz realizacja badań i projektów z zakresu różnych zagadnień monitoringu środowiska przyrodniczego.

Słowa kluczowe: Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Studenckiego Koła Naukowego Geografów, Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Wprowadzenie

Powstanie Sekcji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego było inicjatywą prof. Andrzeja Kostrzewskiego, dr. Mikołaja Majewskiego oraz studentów i studentek pragnących pogłębiać wiedzę, realizować badania, projekty oraz podejmować inne działania naukowe i popularnonaukowe z zakresu monitoringu środowiska przyrodniczego, zarówno w obrębie monitoringów podstawowych, jak i monitoringów specjalistycznych. Zapleczem merytorycznym działania Sekcji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego jest Centrum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego i Stacje Bazowe Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego (Kostrzewski i in., 2021).

Rozwój Sekcji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego

Przed utworzeniem sekcji pod obecną nazwą działania teoretyczne i badawcze, związane z monitoringiem środowiska przyrodniczego, prowadziła Grupa Problemowa Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Powołano ją w maju 2015 roku. Opiekunką została mgr Agata Staszak-Piekarska, natomiast kierowniczką Beata Latos. Do sekcji należał wówczas m.in. Adam Graczyk, ówczesny prezes Studenckiego Koła Naukowego Geografów. W maju 2016 roku doszło do przekształcenia grupy problemowej w Sekcję Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, przy czym nie nastąpiła zmiana kierownika ani opiekuna sekcji.

Przez okres działalności sekcji wykonano szereg projektów, referatów oraz wystąpień o charakterze naukowym. Początek aktywności naukowej przypadł we wrześniu 2015 roku, kiedy to przedstawiciele grupy problemowej uczestniczyli w 21. Szkole Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Wapiennem w Beskidzie Niskim. Tematem szkolenia była „Ocena funkcjonowania geoekosystemów zlewni reprezentatywnych z wykorzystaniem geo- i biowskaźników. Meteorologia, wody powierzchniowe, rzeki i jeziora – organizacja pomiarów, opracowanie wyników i ich interpretacja”.

W 2016 roku podczas obozu naukowego w Białej Górze zrealizowano projekt „Przestrzenne zróżnicowanie natężenia hałasu na odcinku strefy brzegowej Morza Bałtyckiego: Biała Góra–Międzyzdroje, z uwzględnieniem wpływu morza oraz oddziaływań antropogenicznych”. Istotnym wydarzeniem był udział sekcji w II edycji GEOpraktyk („Na stokach Andów”), gdzie studenci wykonali badania dotyczące dobowej zmienności parowania w dżungli, transportu i modyfikacji osadów w systemie lodowców tropikalnych, a także badania o tematyce społecznej, m.in. zachowań społecznych na Plaza Murillo w La Paz z ankietyzacją, czy projekt „Polacy w Boliwii – życie i historia”. Sekcja, oprócz prowadzenia działalności badawczej, w latach 2016–2017 aktywnie uczestniczyła w konkursach, seminariach oraz konferencjach, otrzymując przy tym liczne wyróżnienia. Wzięła udział w VI Kopernikańskim Sympozjum Studentów Nauk Przyrodniczych w Toruniu oraz w konferencji „Koła naukowe – szkołą twórczego działania”. W trakcie XLV Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych zajęła I miejsce za referat „Dobowe i sezonowe wahania przewodności elektrolitycznej właściwej a warunki środowiskowe i jakość wody w rzece San Alberto w górnym dorzeczu Amazonki w Peru”, w tym samym seminarium sekcja otrzymała wyróżnienie za referat „Zróżnicowanie świadomości ekologicznej mieszkańców Poznania na podstawie decyzji o wyborze choinki bożonarodzeniowej”. Podczas XI International Seminars „Overarching Issues of the European Area”, przeprowadzonych w Portugalii w maju 2016 roku, kierowniczka Beata Latos przedstawiła poster pt. „Increasing number of natural disasters as an issue in European area”.

Istotny w historii sekcji był rok 2017, w którym opublikowano artykuł „Świadomość konsumencka miarą rozwoju? Charakterystyka postaw i zachowań ekologicznych mieszkańców Poznania w kontekście wyboru choinki bożonarodzeniowej” w czasopiśmie „Konsumpcja i Rozwój. Rozwój i Konsumpcja”. Należy pamiętać, że Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w styczniu 2017

roku zajęła I miejsce w konkursie Studenckiego Ruchu Naukowego (StRuNa) za projekt „TIMO: Transport i Modyfikacje Osadów w Tropikalnym Systemie Lodowcowym”, przeprowadzony wcześniej podczas GEOpraktyk. Sekcja wzięła także udział w I Ogólnopolskiej Konferencji Strefy Projektów Edukacyjnych i Społecznych, przedstawiając tam działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego w ramach GEOpraktyk. Jednym z ostatnich działań sekcji był udział w 4th International Conference “Geography Environment and GIS for students and young researchers”, zorganizowanej w Rumunii i przedstawienie tam referatu: „Recognition of the patterns of human spatial activity at the main city square in Lima (Peru), using survey and GIS methods”. Działalność sekcji została zawieszona w listopadzie 2017 roku z powodu ukończenia studiów przez ówczesnych członków i braku nowych.

22.11.2022 roku podczas Zebrania Walnego SKNG reaktywowano Sekcję Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Kierownikiem sekcji został Dawid Kozar, na zastępczynię kierownika wybrano Weronikę Orzechowską. Od czasu reaktywacji opiekunem sekcji jest dr Mikołaj Majewski. Liczba członków od 22.11.2022 roku niezmiennie wynosi 16 osób. Głównym celem reaktywacji sekcji było przeprowadzanie badań dotyczących różnych problemów monitoringu środowiska przyrodniczego przeważnie w oparciu o samodzielnie zbierane dane, w szczególności pochodzące z pomiarów w terenie, oraz pogłębianie wiedzy z zakresu monitoringu środowiska przyrodniczego m.in. poprzez wyjazdy do Stacji Bazowych Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Ważne jest również wykorzystanie najnowszych technologii do przetwarzania i prezentacji przestrzennej danych. Członkowie sekcji studiują różne kierunki nauk geograficznych, co ułatwia prowadzenie interdyscyplinarnych badań nad jak największą liczbą elementów środowiska przyrodniczego. Od czasu reaktywacji sekcja realizuje projekty: „Lichenindykacja Poznania” i „Wody zabarwione w utworach miocenu środkowej Wielkopolski – występowanie, geneza oraz możliwość wykorzystania w przyrodolecznictwie”. Dodatkowo członkowie sekcji włączają się w projekty realizowane wspólnie z innymi sekcjami, m.in. w projekt „Edukacja geograficzna – rozwój mapy cyfrowej dostępnej na planie miasta Poznania”.

Podsumowanie

Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w latach 2015–2017 działała bardzo efektywnie, czego skutkiem były publikowane prace i osiągnięcia. Aktualnie duża liczba członków sekcji, ilość danych zbieranych przez Stacje Bazowe Zintegrowanego Monitoringu Środowiska oraz ilość otwartych danych GIOŚ i IMGW-PIB, a także wciąż rozwijające się technologie przetwarzania i prezentacji danych sprawiają, że Sekcja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego ma ogromny potencjał dalszego rozwoju. W przyszłości planowana jest realizacja kolejnych projektów, badań, poszerzenie współpracy z innymi sekcjami Studenckiego Koła Naukowego Geografów oraz z innymi kołami naukowymi.

Literatura

Kostrzewski A., Majewski M., Szpikowski J., 2021, Założenia metodologiczne i metodyczne Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, [w:] A. Kostrzewski, M. Majewski (red.), *Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego. Organizacja, system pomiarowy, metody badań. Wytyczne do realizacji*, s. 21–37.

History and activities of the Natural Environment Monitoring Section of SKNG UAM

Abstract: Established in May 2015, the Natural Environment Monitoring Problem Group of the Student Research Circle of Geographers of Adam Mickiewicz University in Poznań (SKNG UAM) was transformed into a section after a year of effective activity. The first supervisor of the section was Agata Staszak-Piekarska, MA, and Beata Latos was the manager. In 2017 the section's activities were suspended. During the period of activity, section members carried out numerous studies, projects and actively participated in conferences. In November 2022, the Natural Environment Monitoring Section was reactivated. The initiative of the establishment and reactivation of the section is to extend the knowledge of natural environment monitoring and to carry out research and projects on various problems of natural environment monitoring.

Keywords: Stanisław Pawłowski Student Research Circle of Geographers, Natural Environment Monitoring Section of the Student Research Circle of Geographers

Magdalena Kugiejko, Artur Żyto

Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

GEOpraktyki – studencko-doktorancki projekt wypraw po wiedzę

Zarys treści: Artykuł prezentuje przegląd badań zrealizowanych podczas dotychczasowych siedmiu wyjazdów w ramach projektu GEOpraktyki. Przytoczone efekty naukowe – prace dyplomowe i artykuły naukowe – potwierdzają, że uczestnictwo w projekcie kształtuje indywidualny warsztat badawczy, pozwala określić cele i przebieg badań oraz je przeprowadzić, a także rozwija kompetencje miękkie.

Słowa kluczowe: projekt naukowy, warsztat badawczy, georóżnorodność, wyprawa po wiedzę, GEOpraktyki

Wstęp

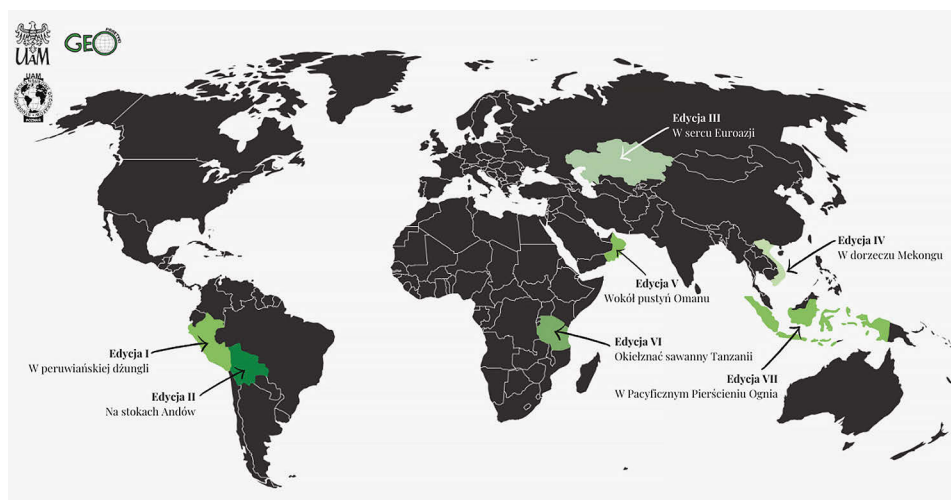
Studencko-doktorancki projekt GEOpraktyki opracowany został w 2015 roku przez Beatę Latos i Annę Warczachowską – ówczesne studentki kierunku hydrologia, meteorologia i klimatologia, działające w Sekcji Meteorologii SKNG. Założeniem przedsięwzięcia było stworzenie możliwości wzbogacenia treści realizowanych podczas studiów o aspekt praktyczny – wyjazd zagraniczny, w czasie którego studenci i doktoranci mogliby realizować wspólne projekty badawcze, związane z szeroko rozumianą geografią fizyczną i społeczno-gospodarczą. Projekt wpisuje się w coroczną działalność badawczą, dydaktyczną i organizacyjną Studenckiego Koła Naukowego Geografów, stanowiąc niejako kontynuację „podróży po wiedzę” zapoczątkowanych przez członków koła wyjazdem do Rumunii w 1928 roku (por. Żyto, 2019). Z tego względu projekt od początku zyskał dużą aprobatę władz dziekańskich i uniwersyteckich, które dostrzegły w nim możliwości rozwoju potencjału naukowego młodych badaczy. Wyjazdy są okazją do nawiązywania nowych znajomości zarówno na gruncie formalnym, jak i naukowym oraz kształtują indywidualny warsztat badawczy.

W projekcie wzięło dotychczas udział łącznie 28 studentów i doktorantów oraz trzech opiekunów naukowych. W latach 2015–2018 pracowano nad wspólnymi

projektami, podczas których uczestnicy koncentrowali się na realizacji kilku głównych celów badawczych. Od VI edycji projektu rekrutacja odbywa się w oparciu o przedstawioną przez studentów/doktorantów propozycję badań własnych, odnoszących się często do opracowywanej pracy dyplomowej. Pozwala to każdemu, we współpracy z opiekunem naukowym i promotorem, opracować plan badań, wybrać odpowiednią metodykę oraz określić możliwe do osiągnięcia cele.

Dotychczasowe wyjazdy naukowo-edukacyjne

W latach 2015–2022 zorganizowano siedem edycji wyjazdów w ramach projektu GEOpraktyki, podczas których uczestnicy odwiedzili Peru, Boliwię, Kazachstan, Wietnam, Oman, Tanzanie i Indonezję (ryc. 1).

Ryc. 1. Destynacje dotychczasowych edycji projektu GEOpraktyki
Źródło: oprac. Kalina Klimenko.

Fig. 1. Destinations of previous editions of the GEOpraktyki project
Source: Kalina Klimenko.

Edycja I – „W peruwiańskiej dżungli” (część terenowa w Peru: 27.09–19.10.2015)

Najważniejsze punkty programu: zwiedzanie płaskowyżów Nazca, Palpa, Ingenio i Socos, pobranie próbek gleby, przelot awionetką w celu wykonania zdjęć lotniczych geoglifów, uczestnictwo w warsztatach i wykładach przygotowanych przez naukowców z Uniwersytetu św. Marka w Limie, badania zachowań przestrzennych w stolicy, praktyki terenowe – wolontariat w otulinie Yanachaga Chemicmillen National Park, monitoring jakości wody w rzece San Alberto, wyprawa w dżunglę.

Ryc. 2. Uczestnicy I edycji GEOpraktyk: (od lewej) Beata Latos (kierownik), Tomasz Kurczaba, Łukasz Górski, Ania Warczachowska, Wojtek Ewertowski

Fig. 2. Participants of the 1st edition of GEOpraktyki: (from the left) Beata Latos (the head), Tomasz Kurczaba, Łukasz Górski, Ania Warczachowska, Wojtek Ewertowski

Edycja II – „Na stokach Andów” (część terenowa w Boliwii: 5.09–21.10.2016)

Najważniejsze punkty programu: przeprowadzenie badań zachowań przestrzennych człowieka na Plaza Murillo w La Paz, zwiedzanie miasta, wycieczka do El Diente del Diablo (punktu widokowego), zakupy na Bazarze Czarownic (Mercado de las Brujas), zjazd rowerem Drogą Śmierci, badania na lodowcach Chacaltaya oraz Zongo, prace terenowe na obszarach odsłoniętych spod lodu, kartowanie geomorfologiczne, konstrukcja ortofotomapy i trójwymiarowego modelu terenu, pobór próbek osadów w kluczowych punktach, wolontariat środowiskowy w Rurrenabaque, prowadzenie badań zmienności parowania potencjalnego, wykonanie nalotów bezzałogowym samolotem – uzyskanie danych potrzebnych do wykonania ortofotomap, spływ rzeką Jakuma w głąb dżungli – do Santa Rosa, wycieczka do gorących źródeł w Tarapaya, powrót do Potosi, Potosi – zwiedzanie kopalni srebra, zwiedzanie Uyuni, odwiedzenie cementarni, zwiedzanie Salar de Uyuni – solniska na płaskowyżu Altiplano w Andach, wejście na stratowulkan Licancabur.

Ryc. 3. Uczestnicy II edycji GEOpraktyk: (od lewej) Marcin Spiralski, Michał Miara, Łukasz Górski, Tomasz Sowada, Jacek Płocieniczak (kierownik), Dorota Piniarska, dr Jakub Małecki, Ania Warczachowska, Tomasz Kurczaba, Beata Latos, Wojtek Ewertowski

Fig. 3. Participants of the 2nd edition of GEOpraktyki: (from the left) Marcin Spiralski, Michał Miara, Łukasz Górski, Tomasz Sowada, Jacek Płocieniczak (head), Dorota Piniarska, Dr. Jakub Małecki, Ania Warczachowska, Tomasz Kurczaba, Beata Latos, Wojtek Ewertowski

Edycja III – „W sercu Eurazji” (część terenowa w Kazachstanie: 1.07–31.07.2017)

Najważniejsze punkty programu: porównawcze badania społeczno-ekonomiczne na terenie Ałma Aty i Astany w celu zebrania informacji do porównania funkcji i zagospodarowania przestrzennego byłej i obecnej stolicy kraju, badania geomorfologiczne lodowca Tuyuksu, batymetria jeziora glacialnego, wyprawa krajoznawcza do Kanionu Charyńskiego, spotkanie z kazachską Polonią, analiza zagospodarowania turystycznego jezior Tuzkol, Kaindy i Kolsay, wyprawa krajoznawcza nad Jezioro Aralskie, badania hydrologiczne na jeziorze Bałchasz, analiza przestrzenna zagospodarowania dawnego miasta garnizonowego Prioziorsk nad brzegiem jeziora Bałchasz, rozpoznanie uwarunkowań możliwości rozwoju turystyki kolejowej w Kazachstanie, ocena przystosowania poszczególnych obiektów dla rozwoju geoturystyki.

Ryc. 4. Uczestnicy III edycji GEOpraktyk: (od lewej) górny rząd – dr Harold Lovell, Jacek Płocieniczak (kierownik), Lidia Marciniak, Tomasz Kurczaba, dr Jakub Małecki, Michał Kornas, Artur Żyto, dolny rząd – Dorota Piniarska, Magdalena Kugiejko, Marcin Spiralski

Fig. 4. Participants of the 3rd edition of GEOpraktyki: (from the left) top row – Dr. Harold Lovell, Jacek Płocieniczak (head), Lidia Marciniak, Tomasz Kurczaba, Dr. Jakub Małecki, Michał Kornas, Artur Żyto, bottom row – Dorota Piniarska, Magdalena Kugiejko, Marcin Spiralski

Edycja IV – „W dorzeczu Mekongu” (część terenowa w Wietnamie: 17.09–21.10.2018)

Najważniejsze punkty programu: badania stacjonarne w Hanoi i w rejonie Hue: temperatury powietrza, wilgotności względnej i parowania potencjalnego, pobyt w stolicy i trekkingi w okolicznych atrakcjach: Ban Gioc Waterfalls, Ha Long Bay, Perfumowa Pagoda, Trang An i Tam Coc, podróże krajoznawcze do: Cuc Phuong National Park i Hang Son Doong, Da Nang, Bach Ma National Park, Hoi An, My Son, Mui Ne, pobyt w Ho Chi Minh, największej metropolii kraju, zwiedzanie Cu Chi i Can Tho, przeprawa do Phu Quoc, pobranie próbek wody, gleb i osadów celem późniejszego zbadania ich składu chemicznego, zawartości metali ciężkich znajdujących się w powierzchniowej warstwie oraz zanieczyszczeń. Wykonane zostały pomiary meteorologiczne potwierdzające poziomy ewaporacji. Podjęto także próbę diagnozy stanu infrastruktury i uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Wietnamu.

Ryc. 5. Uczestnicy IV edycji GEOpraktyk: (od lewej) górny rząd – dr Magdalena Kugiejko, Aleksander Jesiołowski, Sebastian Kendzierski, Emilia Guzowska, Lidia Marciniak, Tomasz Kurczaba, Kornelia Sydor, Michał Kornas, dolny rząd – Jacek Płocienczak

Fig. 5. Participants of the 4th edition of GEOpraktyki: (from the left) top row – Dr. Magdalena Kugiejko, Aleksander Jesiołowski, Sebastian Kendzierski, Emilia Guzowska, Lidia Marciniak, Tomasz Kurczaba, Kornelia Sydor, Michał Kornas, bottom row – Jacek Płocienczak (head)

Edycja V – „Wokół pustyni Omanu” (część terenowa w Omanie: 3.06–19.06.2019)

Najważniejsze punkty programu: pomiar tempa i wielkości parowania potencjalnego i parowania rzeczywistego w klimacie zwrotnikowym za pomocą ewaporometru Piche’a w różnych częściach kraju, pomiar pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5 – wykonywanie dobowych pomiarów zanieczyszczeń pyłowych, pobór próbek z poziomów powierzchniowych gleb na potrzeby tworzonej bazy danych glebowych oraz w celu analizy chemicznej (współpraca z Wydziałem Chemii UAM) oraz podstawowej analizy gleboznawczej zgodnie ze standardami ISO, waloryzacja turystyczna geostanowisk jako miejsc warunkujących funkcjonowanie i rozwój geoturystyki w Omanie, badanie krajobrazowe zróżnicowania odcinków wadi z wykorzystaniem metody krzywej wrażeń Wejcherta, wizyta studyjna na Sultan Qaboos University, porównanie zagospodarowania turystycznego północnej i południowej części Omanu, trekking na Dżabal Szams – najwyższy szczyt Omanu.

Ryc. 6. Uczestnicy V edycji GEOpraktyk: (od lewej) Artur Żyto (kierownik), Zuzanna Palińska, Kornelia Sydor, Łukasz Szał, dr Magdalena Kugiejko, Sebastian Kendzierski, Dominika Dudziak, Michał Kornas

Fig. 6. Participants of the 5th edition of GEOpraktyki: (from the left) Artur Żyto (head), Zuzanna Palińska, Kornelia Sydor, Łukasz Szał, dr Magdalena Kugiejko, Sebastian Kendzierski, Dominika Dudziak, Michał Kornas

Edycja VI – „Okiełznać sawanny Tanzanii” (część terenowa w Tanzanii: 26.07–15.08.2021)

Najważniejsze punkty programu: realizacja programów badawczych w ramach podziału: geologia, biometeorologia i turystyka; pobranie próbek gleb i osadów jeziora ryftowego Tanganika celem późniejszego zbadania ich składu chemicznego na tle rozwoju wschodniej odnogi ryftu wschodnioafrykańskiego; dokonanie oceny warunków biometeorologicznych w klimacie podrównikowym wilgotnym i suchym, ocena wpływu elementów meteorologicznych na ludzki organizm; opracowanie analizy zjawiska rozwoju turystyki na wyspie Zanzibar i wzrostu zainteresowania nią dzięki akcjom promującym w mediach społecznościowych, porównanie rzeczywistego odbioru przez turystów „Afrykańskiego safari” z jego obrazem w mediach społecznościowych.

Ryc. 7. Uczestnicy VI edycji GEOpraktyk: (od lewej) Kacper Otto, dr Magdalena Kugiejko, Urszula Piątkowska, Weronika Górna, Dominika Dudziak (kierownik)

Fig. 7. Participants of the 6th edition of GEOpraktyki: (from the left) Kacper Otto, Magdalena Kugiejko, PhD, Urszula Piątkowska, Weronika Górna, Dominika Dudziak (head)

Edycja VII – „W Pacyficznym Pierścieniu Ognia” (część terenowa w Indonezji: 22.08–11.09.2022)

Najważniejsze punkty programu: realizacja indywidualnych projektów badawczych:

- mgr Szymon Świątek – „Środowiskowe uwarunkowania społeczności Indonezji: geozagrożenia, choroby i aspekty przestępczości”;
- lic. Weronika Górna – „Ocena warunków biometeorologicznych w klimacie równikowym i podrównikowym wilgotnym”;
- lic. Joanna Podgórska – „Ocena wpływu różnorodności kulturowej i religijnej Indonezji na ofertę turystyczną badanego obszaru oraz ocena wykorzystania tego potencjału przez podmioty turystyczne”;
- lic. Adrian Sitarz – „Ocena georóżnorodności wybranych wysp Indonezji”;
- lic. Natalia Oniszczyk – „Ocena możliwości rozwoju turystyki aktywnej w Indonezji na przykładzie turystyki wulkanicznej”;
- lic. Zofia Grajek – „Zmiany termiczno-higryczne powietrza wraz ze wzrostem wysokości nad zboczami stożków wulkanicznych”;
- lic. Zuzanna Pietrzak – „Analiza atrakcyjności turystycznej wybranych regionów turystycznych Indonezji”, na podstawie których opracowywany jest wirtualny przewodnik turystyczny po Indonezji.

Ryc. 8. Uczestnicy VII edycji GEOpraktyk: dr Magdalena Kugiejko, Zofia Grajek, Zuzanna Pietrzak, Szymon Świątek, Adrian Sitarz, Joanna Podgórska, Natalia Oniszczyk, Weronika Górna (kierownik)

Fig. 8. Participants of the 7th edition of GEOpraktyki: Dr. Magdalena Kugiejko, Zofia Grajek, Zuzanna Pietrzak, Szymon Świątek, Adrian Sitarz, Joanna Podgórska, Natalia Oniszczyk, Weronika Górna (head)

Efekty naukowe projektu

Wśród najważniejszych efektów naukowych projektu należy wymienić prace dyplomowe, które częściowo lub w całości napisano na podstawie materiałów zebranych podczas wyjazdu w ramach GEOpraktyk (tab. 1). Ich dopełnienie stanowią artykuły naukowe oraz wystąpienia podczas konferencji naukowych i popularnonaukowych, które upowszechniają uzyskane wyniki badań w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Najważniejsze z nich zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1. Prace dyplomowe napisane w oparciu o badania zrealizowane w ramach projektu GEOpraktyki

Autor	Praca dyplomowa	Cele badawcze	Promotor
Dorota Piniarska	Dobowa zmienność parowania w różnych strefach klimatycznych na podstawie obserwacji własnych (praca magisterska)	Rozpoznanie oraz porównanie otrzymanych empirycznie wartości, z uwzględnieniem panujących podczas badań warunków pogodowych	prof. dr hab. Marek Marciniak
Marcin Spiralski	Wizualizacja wejścia na Pik Młodzieży w Kazachstanie w technologii VR (praca magisterska)	Wizualizacja wejścia na Pik Młodzieży w Kazachstanie w technologii VR, wykorzystanie wybranych znaków kartograficznych w VR oraz stworzenie immersyjnej aplikacji na smartfony	prof. dr hab. Beata Medyńska-Gulij
Jacek Plocieniczak	Przemiany demograficzne w Kazachstanie i ich zróżnicowanie przestrzenne na przełomie XX i XXI wieku (praca magisterska)	Rozpoznanie uwarunkowań geograficznych i historycznych kształtujących zróżnicowanie przestrzenne przemian demograficznych w Kazachstanie	dr Cezary Mądry
Lidia Marciniak	Zmiany powierzchni lodowców w wybranych dolinach Ałatau Zailijskiego, Tien-szan (praca licencjacka)	Zbadanie zmian lodowców w dolinie Tyuyksu na przestrzeni kilkudziesięciu lat w obliczu zmian klimatycznych	dr Jakub Małecki
Zuzanna Pietrzak	Analiza atrakcyjności turystycznej wybranych regionów turystycznych Indonezji (praca magisterska)	Analiza przystosowania obszaru do przebiegu obsługi ruchu turystycznego	prof. UAM dr hab. Leszek Kasprzak
Zuzanna Palińska	Porównanie przebiegu temperatury powietrza oraz wilgotności względnej w Longyearbyen, Poznaniu i Maskacie w latach 2010–2019 (praca licencjacka)	Porównanie przebiegu temperatury powietrza oraz wilgotności względnej w Longyearbyen, Poznaniu i Maskacie w latach 2010–2019	dr Katarzyna Szyga-Pluta

Autor	Praca dyplomowa	Cele badawcze	Promotor
Dominika Dudziak	Porównanie zagospodarowania turystycznego północnego i południowego Omanu	Celem pracy jest porównanie tego zagospodarowania między północną a południową częścią kraju, a w szczególności bazy noclegowej oraz bezpośredniej infrastruktury turystycznej wybranych atrakcji	dr Magdalena Kugiejko

Źródło: oprac. Artur Żyto.

Zestawienie artykułów naukowych napisanych na podstawie badań zrealizowanych w ramach projektu GEOpraktyki:

- Małecki J., Lovell H., Ewertowski W., Górski Ł., Kurczaba T., Latos B., Miara M., Piniarska D., Płocieniczak J., Sowada T., Spiralski M., 2018, The glacial landsystem of a tropical glacier: Charquini Sur, Bolivian Andes, *Earth Surface Processes and Landforms*, 43(12): 2584–2602. Cel artykułu: analiza zmienności czasoprzestrzennej osadów deponowanych przez lód.
- Kugiejko M., Żyto A., 2018, Wybrane atrakcje geoturystyczne Kazachstanu, [w:] A. Niemczyk (red.), *Turystyka XXI wieku – współczesne trendy, problemy i perspektywy rozwoju*, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Nowym Sączu, Nowy Sącz, s. 105–115. Cel artykułu: przedstawienie wyników waloryzacji wybranych atrakcji geoturystycznych Kazachstanu.
- Żyto A., Kugiejko M., Dudziak D., 2020, Ocena krajobrazowa rzek okresowych (wadi) w Omanie metodą krzywej wrażeń Wejcherta, *Współczesne Problemy i Kierunki Badań w Geografii*, 8: 127–151. Cel artykułu: porównanie krajobrazu dolin dwóch cieków wadi w Maskacie i Salalah w ich dolnym biegu, na dystansie 1,0–1,6 km.
- Żyto A., 2020, Atrakcyjność turystyczna wadi w Omanie, [w:] A. Młynarczyk (red.), *Środowisko przyrodnicze jako obszar badań*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 37–54. Cel artykułu: charakterystyka wybranych odcinków wadi w Omanie z punktu widzenia ich wykorzystania dla rozwoju turystyki na tym obszarze.
- Górna W., 2022, Zróżnicowanie warunków biometeorologicznych w klimacie podrównikowym suchym i wilgotnym w Tanzanii, *Geoprzestrzeń*, 5. Cel artykułu: obliczenie podstawowych wskaźników biometeorologicznych i określenie ich wpływu na człowieka.

Podsumowanie

Wyjazdy w ramach projektu GEOpraktyki pozwalają realizować i rozwijać kompetencje kluczowe, uczyć organizacji i prowadzenia badań naukowych, kształtują indywidualny warsztat badawczy oraz umiejętność pracy w grupie. Niezwykle istotny jest również rozwój kompetencji miękkich związanych z wielowymiarowym przygotowaniem do wyjazdu, obejmujący podejmowanie różnych zadań w zakresie organizacyjnym, logistycznym, popularyzatorskim oraz graficznym, czego efektem są m.in. towarzyszące co roku uczestnikom koszulki wyprawy. Ciekawość świata, chęć sprawdzenia samego siebie oraz możliwość bezpośrednich

obserwacji i doświadczenia indywidualności geograficznych konkretnych obszarów stanowią siłę sprawczą do realizacji kolejnych wyjazdów przez członków koła. W 2023 roku GEOpraktyki po raz kolejny odbędą się w Afryce, a hasłem przewodnim towarzyszącym uczestnikom VIII edycji będą „Saharyjskie Piaski Mauretanii”.

Literatura

- Górna W., 2022, Zróżnicowanie warunków biometeorologicznych w klimacie podrównikowym suchym i wilgotnym w Tanzanii, *Geoprzestrzeń*, 5.
- Kugiejko M., Żyto A., 2018, Wybrane atrakcje geoturystyczne Kazachstanu, [w:] A. Niemczyk (red.), *Turystyka XXI wieku – współczesne trendy, problemy i perspektywy rozwoju*, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Nowym Sączu, Nowy Sącz.
- Małecki J., Lovell H., Ewertowski W., Górski Ł., Kurczaba T., Latos B., Miara M., Piniarska D., Płocienczak J., Sowada T., Spiralski M., 2018, The glacial landsystem of a tropical glacier: Charquini Sur, Bolivian Andes, *Earth Surface Processes and Landforms*, 43(12): 2584–2602.
- Żyto A., 2019, Studenckie Koło Naukowe Geografów na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1922–1939, *Kronika Miasta Poznania*, 1: 134–141.
- Żyto A., 2020, Atrakcyjność turystyczna wadi w Omanie, [w:] A. Młynarczyk (red.), *Środowisko przyrodnicze jako obszar badań*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, s. 37–54.
- Żyto A., Kugiejko M., Dudziak D., 2020, Ocena krajobrazowa rzek okresowych (wadi) w Omanie metodą krzywej wrażeń Wejcherta, *Współczesne Problemy i Kierunki Badań w Geografii*, 8: 127–151.

GEOpractice - student-doctoral knowledge expeditions project

Abstract: This article presents an overview of the research carried out during the seven GEOpractice project trips to date. The cited scientific results - theses and scientific articles – confirm that participation in the project shapes an individual’s research skills, allows one to define and conduct research objectives and processes, and develops soft skills.

Keywords: science project, research workshop, geodiversity, knowledge expedition, GEOpractice

Część III:

Opiekunowie Honorowi, Prezesi Honorowi, Członkowie Honorowi Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prof. Bogumił Krygowski na Zjeździe 50-lecia odbiera tytuł Członka Honorowego
(13 kwietnia 1973 r.)

Adrian Sitarz
prezes SKNG UAM

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Opiekun Honorowy, Prezes Honorowy i Członkowie Honorowi Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 1973–2018

Uchwałą zarządu Koła z dnia 21 marca 2013 roku godność **Opiekuna Honorowego Koła** nadano wybitnemu geografowi, menedżerowi nauki, nauczycielowi i przewodnikowi, przyjacielowi studentów, prof. zw. dr. hab. Andrzejowi Kostrzewskiemu, opiekunowi Koła od 1970 roku.

Uchwałą zarządu Koła z dnia 21 marca 2013 roku godność **Prezesa Honorowego** otrzymał zasłużony prezes Koła dr Przemysław Gonera.

Uchwałą zarządu Koła z dnia 1 marca 1973 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali założyciele Koła, zasłużeni w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej:

- doc. dr hab. Józef Bajerlein
- prof. dr hab. Maria Czekalska
- prof. dr hab. Józef Czekalski
- prof. dr hab. Jan Dylík
- prof. dr hab. Anna Dylíkowa
- prof. dr hab. Rajmund Galon
- prof. dr hab. Maria Kiełczewska-Zalewska
- prof. Wiktoria Kowalska
- prof. dr hab. Bogumił Krygowski
- mgr Janina Wyszynska
- prof. dr hab. Stanisława Zajchowska

Uchwałą zarządu Koła z dnia 24 stycznia 1983 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali założyciele Koła, wybitni geografowie, działacze studenckiego ruchu naukowego:

- prof. dr hab. Bolesław Augustowski
- prof. dr hab. Tadeusz Bartkowski
- prof. dr hab. Stanisław Berezowski
- prof. dr hab. Zbyszko Chojnicki
- prof. dr hab. Jerzy Grzeszczak
- prof. dr Bratislav Jaćimović
- prof. dr hab. Alfred Jahn
- dr Maria Kanikowska
- prof. dr hab. Stefan Kozarski
- prof. dr hab. Antoni Kukliński
- prof. dr hab. Teofil Lijewski
- dr Michał Najgrowski
- mgr Elżbieta Przesmycka-Grzeszczak
- prof. dr hab. Wojciech Stankowski
- prof. dr hab. Edward Tomaszewski

Uchwałą zarządu Koła z dnia 31 marca 1993 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni geografowie, uczeni, zasłużeni w pracy dydaktycznej i organizacyjnej, byli działacze Koła:

- prof. dr hab. Eugeniusz Biderman
- prof. dr hab. Teresa Czyż
- prof. dr hab. Benicjusz Głębocki
- prof. dr hab. Andrzej Karczewski
- prof. dr hab. Mieczysław Klimaszewski
- prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski
- prof. dr hab. Leon Kozacki
- prof. dr hab. Stanisław Leszczycki
- prof. dr hab. Andrzej A. Marsz
- prof. dr hab. Marian Pulina
- prof. dr hab. Karol Rotnicki
- prof. dr hab. Alojzy Woś
- prof. dr hab. Stefan Żynda

Uchwałą zarządu Koła z dnia 17 marca 1998 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni naukowcy, wychowawcy wielu pokoleń geografów, zasłużeńi dla rozwoju nauki polskiej:

- prof. dr hab. Alfred Kaniecki
- prof. dr hab. Piotr Korceli
- prof. dr hab. Wiesław Maik
- prof. dr hab. Jerzy J. Parysek
- prof. dr hab. Andrzej Richling
- prof. dr hab. Leszek Starkel

Uchwałą zarządu Koła z dnia 20 marca 2003 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni geografowie, zasłużeni w pracy dydaktycznej i organizacyjnej:

- prof. dr hab. Ryszard Domański
- prof. dr hab. Piotr Kłysz
- prof. dr hab. Stanisław Lorenc
- prof. dr hab. Bolesław Nowaczyk
- prof. dr hab. Henryk Rogacki

Uchwałą zarządu Koła z dnia 26 marca 2008 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni geografowie, zasłużeni w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, byli działacze Koła:

- prof. dr hab. Ryszard K. Borówka
- prof. zw. dr hab. Jerzy Fedorowski
- dr Przemysław Gonera
- dr inż. Ireneusz Lewicki
- prof. UAM dr hab. Daniela Sołowiej
- prof. UAM dr hab. Jan Tamulewicz
- dr Andrzej Witt

Uchwałą zarządu Koła z dnia 21 marca 2013 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni geografowie, zasłużeni w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, byli działacze Koła:

- prof. dr hab. Leon Andrzejewski
- dr hab. Barbara Antczak-Górka
- mgr Marek Bryl
- prof. UEP dr hab. Waldemar Budner
- prof. dr hab. Adam Choiński
- prof. dr hab. Wanda M. Gaczek
- prof. dr hab. Józef Girjatowicz
- prof. dr hab. Witold Grzebisz
- prof. US dr hab. Jarosław Jurek
- mgr Adam Kaczmarek
- prof. UAM dr hab. Leszek Kasprzak
- prof. UEP dr hab. Józef Komorowski
- prof. dr hab. Kazimierz Krzemień
- prof. UEP dr hab. Ewa Małuszyńska
- prof. UAM dr hab. inż. Marek Marciniak
- prof. dr hab. inż. Krystyna Milecka
- prof. dr hab. Andrzej Mizgajski
- prof. dr hab. Zygmunt Młynarczyk
- prof. dr hab. Stanisław Musielak
- prof. UEP dr hab. Jacek Ferdynand Nowak
- prof. dr hab. Maciej Pietrzak
- dr Kazimierz Rabski

- prof. UAM dr hab. Waldemar Ratajczak
- prof. UAM dr hab. Jadwiga Rotnicka
- prof. dr hab. Janusz Skoczylas
- prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz
- prof. AM dr hab. Anna Styszyńska
- mgr Paweł Suchanecki
- prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński

Uchwałą zarządu Koła z dnia 22 lutego 2018 roku godność **Członka Honorowego** otrzymali wybitni geografowie, zasłużeni w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, byli działacze Koła:

- prof. dr hab. Ewa Bednorz
- mgr Jarosław Bogucki
- prof. dr hab. Janina Borysiak
- prof. UAM dr hab. Paweł Churski
- prof. dr hab. Jerzy Cierniewski
- dr Zbigniew Głębiński
- prof. UAM dr hab. Renata Graf
- prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke
- prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek
- dr Urszula Kaczmarek
- prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz
- prof. UAM dr hab. Jacek Kotus
- prof. dr hab. Beata Medyńska-Gulij
- prof. UAM dr hab. Andrzej Macias
- prof. UAM dr hab. Mirosław Makohonienko
- prof. UAM dr hab. Roman Matykowski
- prof. UAM dr hab. Małgorzata Mazurek
- prof. UAM dr hab. Lidia Mierzejewska
- prof. dr hab. Andrzej Muszyński
- prof. UAM dr hab. inż. Jan Piekarczyk
- prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska
- prof. UAM dr hab. Grzegorz Rachlewicz
- prof. UAM dr hab. Alfred Stach
- prof. UAM dr hab. Józef Szpikowski
- dr hab. Anna Tobolska
- prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński

Adrian Sitarz
prezes SKNG UAM

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Opiekunowie i Prezesi Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Lata	Opiekun
1922–1939	prof. dr hab. Stanisław Pawłowski
1945–1950	prof. August Zierhoffer, dr Bogumił Krygowski
1951–1952	mgr Stanisław Majdanowski
1953–1956	dr Józef Bajerlein
1957–1962	mgr Wojciech Stankowski
1963–1970	dr Andrzej A. Marsz
1970–obecnie	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski

Rok akademicki	Przewodniczący/prezes
1926/1927	p. Lemańczyk
1927/1928	Jan Dylík
1928/1929	Jan Dylík
1929/1930	Jan Dylík Mieczysław Dorywalski Karol Paulo Stanisław Majdanowski
1960/1961	Leon Kozacki
1961/1962	Tadeusz Kaczmarek
1962/1963	Andrzej A. Marsz
1963/1964	Bogumił Ciesielski
1964/1965	brak inf.

Rok akademicki	Przewodniczący/prezes
1965/1966	brak inf.
1966/1967	Edward Tomaszewski
1967/1968	Jan Jabłoński
1968/1969	Jan Borzyszkowski
1969/1970	Daniela Sołowiej
1970/1971	Mieczysław Hoffman
1971/1972	Henryk Musiał
1972/1973	Lech Gorzendowski
1973/1974	Przemysław Gonera
1974/1975	Zbigniew Zwoliński
1975/1976	Jan Dolata
1976/1977	Grzegorz Kowalski
1977/1978	Michał Tomaszewski
1978/1979	Ryszard Klimczak
1979/1980	Ryszard Klimczak
1980/1981	Wojciech Wiecki
1981/1982	Wojciech Wiecki
1982/1983	Józef Szpikowski
1983/1984	Roman Bednarek
1984/1985	Roman Bednarek
1985/1986	Piotr Fijałkowski
1986/1987	Dariusz Wrzesiński
1987/1988	Janusz Kierzkowski
1988/1989	Janusz Kierzkowski
1989/1990	Dorota Kędzia
1990/1991	Roman Szymanda
1991/1992	Roman Szymanda
1992/1993	Przemysław Surdyk
1993/1994	Przemysław Surdyk
1994/1995	Dorota Matuszewska
1995/1996	Dominik Hauser
1996/1997	Aleksander Dolański
1997/1998	Dorota Rychlewska
1998/1999	Tomasz Kossowski
1999/2000	Tomasz Kossowski
2000/2001	Krzysztof Kolanko
2001/2002	Joanna Bazyly
2002/2003	Agata Kóska
2003/2004	Krzysztof Gosecki
2004/2005	Michał Rzeszewski
2005/2006	Janusz Górny
2006/2007	Janusz Górny

Rok akademicki	Przewodniczący/prezes
2007/2008	Janusz Górny
2008/2009	Janusz Górny
2009/2010	Janusz Górny
2010/2011	Janusz Górny
2011/2012	Agata Staszak
2012/2013	Agata Staszak
2013/2014	Joanna Biegała
2014/2015	Inga Szymanowska
2015/2016	Adam Graczyk
2016/2017	Adam Graczyk
2017/2018	Anna Miszczak
2018/2019	Adrianna Baranowska
2019/2020	Adrianna Baranowska
2020/2021	Maria Sznajder
2021/2022	Maria Sznajder
2022/2023	Adrian Sitarz

Oliwia Kapuścińska, Wojciech Karczewski, Sara Koniec

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Biografie nowo wybranych Opiekuna Honorowego, Prezesa Honorowego oraz Członków Honorowych Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2023 rok)

Uchwałą zarządu Koła z dnia 27 marca 2023 roku godność **Opiekuna Honorowego Koła** nadano opiekunowi Koła w latach 1957–1962 prof. dr hab. Wojciechowi Stankowskiemu.

Uchwałą zarządu Koła z dnia 27 marca 2023 roku godność **Prezesa Honorowego** otrzymał zasłużony prezes Koła mgr Janusz Górny.

Uchwałą zarządu Koła z dnia 27 marca 2023 roku godność **Członka Honorowego** otrzymały osoby zasłużone w pracy na rzecz Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu:

- prof. dr hab. Radosław Dobrowolski
- prof. dr hab. Marek Degórski
- dr Ditta Kicińska
- mgr Wioletta Nawrocka
- prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska
- prof. UAM dr hab. Krzysztof Stachowiak
- prof. UAM dr hab. Jacek Tylkowski

Prof. dr hab. Wojciech Stankowski – geomorfolog, geolog czwartorzędu, senior profesor w Instytucie Geologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Był dyrektorem Instytutu Badań Czwartorzędu w latach 1981–1984 oraz prorektorem UAM w latach 1984–1985. Dawny dyrektor Instytutu Geologii UAM, członek Komisji Nauk o Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, ponadto

były przewodniczący Komitetu Olimpiady Geograficznej i Nautologicznej oraz autor podręczników do nauczania geografii. Współautor programu nauczania geografii w dawnych gimnazjach. Autor ponad 130 publikacji i 3 skryptów uniwersyteckich. W latach 1957–1962 był szczególnie związany z Kołem Naukowym Geografów im. Stanisława Pawłowskiego, pełniąc funkcję opiekuna. Specjalizuje się w geomorfologii, paleogeografii, geologii glacialnej oraz geologii kenozoiku. Badania profesora skupiają się na powstawaniu skał osadowych, kształtowaniu rzeźby terenu, datowaniach zjawisk przyrodniczych oraz docieraniu do Ziemi materii pozaziemskiej.

Mgr Janusz Górny – absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W roku 2010 ukończył studia z zakresu geografii na specjalności geografia społeczno-ekonomiczna, natomiast w 2013 roku turystykę i rekreację. Trzeci kierunek studiów – gospodarkę przestrzenną – ukończył w 2015 roku na Uniwersytecie Warszawskim. Przez cały okres studiów zaangażowany był w prace badawcze i organizacyjne wielu sekcji oraz grup problemowych SKNG UAM. Był wieloletnim prezesem SKNG UAM, a jego kadencja przypadła na lata 2005–2011. Pięciokrotny stypendysta Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przedmiotem jego naukowych zainteresowań jest geografia transportu, w tym zwłaszcza przestrzenne zróżnicowanie organizacji transportu publicznego. Swoją wiedzę i umiejętności przekazuje jako nauczyciel poznańskich liceów, organizator wycieczek oraz przewodnik po Poznaniu i Wielkopolsce. Członek Polskiego Towarzystwa Geograficznego, w którym skupia się na pracy w Komisji Geografii Komunikacji PTG oraz Komisji Edukacji Geograficznej PTG. Od 2016 roku jest sekretarzem Oddziału Poznańskiego PTG. Od 2006 roku angażuje się w działalność Komitetu Okręgowego Olimpiady Geograficznej.

Prof. dr hab. Radosław Dobrowolski – w roku 1988 ukończył studia geograficzne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W 1996 roku doktoryzował się w oparciu o dysertację pt. „Strukturalne uwarunkowania rozwoju współczesnej rzeźby krasowej na międzyrzeczu środkowego Wieprza i Bugu”. Tytuł doktora habilitowanego uzyskał w roku 2007. W 2014 roku nadano mu tytuł profesora nauk o Ziemi. Od 1987 roku zawodowo związany jest z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. Zatrudniony jeszcze jako student, przeszedł tam następnie przez wszystkie szczeble kariery naukowej. W czerwcu 2020 roku wybrano go na rektora uczelni. Specjalizuje się w geografii fizycznej, geomorfologii i paleogeografii czwartorzędu. Jest autorem wielu publikacji i artykułów naukowych oraz aktywnym uczestnikiem życia naukowego w kraju i za granicą. Należy m.in. do Komitetu Nauk Geograficznych PAN, w którym pełni funkcję zastępcy przewodniczącego. W swojej karierze naukowej zebrał wiele wyróżnień i nagród. W roku 2004 został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, natomiast w roku 2020 – Złotym. Uhonorowano go również Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Prof. dr hab. Marek Degórski – w 1979 roku ukończył studia magisterskie na kierunku geografia Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na którym następnie uzyskał tytuł doktora (1988) i habilitację (2002). Tytuł profesora nadano mu w roku 2009. Jest związany zawodowo z UMK, na którym pełni funkcję kierownika Zakładu Geoekologii i Klimatologii oraz dyrektora naczelnego Instytutu. Specjalizacją profesora są: pedogeneza, właściwości i erozja pokrywy glebowej, struktura krajobrazu, metodologia, geografia kompleksowa. Jest członkiem wielu rad naukowych i komitetów PAN oraz organizacji, także międzynarodowych, m.in. od 2012 roku przewodniczącym Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodową Unią Geograficzną (IGU) oraz od 2014 członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody i przewodniczącym Komisji ds. Krajobrazu i Przyrody Nieożywionej. Laureat wielu nagród i wyróżnień, m.in. wyróżnienia Filadelfijskiego Instytutu Informacji Naukowej (ISI) za wysoką cytowalność pracy pt. „Morpholithological genesis and soil properties of the pine forest ecosystems in relation to the north-south transect in Europe” (2005) oraz Złotej Odznaki Polskiego Towarzystwa Geograficznego (2008).

Dr Ditta Kicińska – geolog, speleolog, adiunkt i wykładowca w Zakładzie Geologii Dynamicznej i Petrografii Stosowanej Instytutu Geologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się w geologii krasu, genezie osadów jaskiniowych, geologii dynamicznej i regionalnej. Jej zainteresowania naukowe dotyczą w szczególności genezy i ewolucji systemów jaskiniowych Karpat, Gór Dynarskich i Północnych Alp Wapiennych. Swoje badania prowadziła również m.in. w jaskiniach Tatr, Tatr Niżnych, Krasu Słowackiego, Jury Krakowsko-Częstochowskiej, Prokletije oraz Hoher Göll. Przez wiele lat była związana z Wielkopolskim Klubem Tatarnictwa Jaskiniowego jako członek oraz prezes zarządu. Od 2016 do 2021 roku była przewodniczącą Komisji Tatarnictwa Jaskiniowego PZA. Od 2020 roku działa w zarządzie Sekcji Speleologicznej Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika. W latach 2009–2015 członek redakcji „Taternika”. W 2021 roku otrzymała Medal im. Marii Markowicz-Łohinowicz. Od 2005 roku jest opiekunem Sekcji Speleologii SKNG.

Mgr Wioletta Nawrocka – ukończyła studia na Uniwersytecie Szczecińskim. Obecnie pełni funkcję dyrektora Wolińskiego Parku Narodowego, na którego terenie odbywają się coroczne obozy Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego. W. Nawrocka od 1 września 2015 roku była naczelnikiem w Urzędzie Miasta Swinoujście, w którym zarządzała Wydziałem Infrastruktury i Zieleni Miejskiej. Od 1 września 2021 roku została w tym wydziale przeniesiona na stanowisko kierownika Działu Eksploatacji Dróg i Zieleni. Nominację na stanowisko dyrektora WPN otrzymała 1 kwietnia 2022 roku.

Prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska – profesor uczelni w Pracowni Teledetekcji Środowiskowej i Gleboznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Absolwentka UAM, na którym w 2000 roku ukończyła geograficzne studia magisterskie o specjalności kształtowanie i ochrona środowiska. Stopień

doktora nauk o Ziemi w zakresie geografii uzyskała w 2004 roku na podstawie dysertacji pt. „Kształtowanie krajobrazu Wysoczyzny Kaliskiej”. Stopień doktora habilitowanego został jej nadany w roku 2020 w wyniku wydanej monografii „Emotional Landscape: Socio-environmental Conflict and Place Attachment. Experience from the Wielkopolska Region”. Specjalizuje się w geografii fizycznej oraz kształtowaniu i ochronie środowiska. Prowadzi badania m.in. nad emocjami ludzi związanymi z krajobrazem, jego zasobami i walorami. Ważne są dla niej relacje człowiek–środowisko. Uczestniczka międzynarodowych projektów badawczych i dydaktycznych. Współpracuje również z europejskimi instytucjami wdrażającymi założenia idei *Low Carbon Society*.

Prof. UAM dr hab. Krzysztof Stachowiak – profesor uczelniany Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Absolwent WNGiG UAM. Doktoryzował się w 2006 roku dysertacją pod tytułem „Instytucjonalne uwarunkowania inwestycji zagranicznych w Polsce”. Stopień naukowy doktora habilitowanego przyznano mu w 2018 roku. Specjalizuje się w geografii ekonomicznej. Jego zainteresowania badawcze dotyczą ekonomicznych oraz przestrzennych aspektów rozwoju miast i regionów, a w szczególności roli wiedzy, nowych technologii i kultury w tym rozwoju. Autor licznych publikacji poświęconych gospodarce kreatywnej. Badania prowadził w Polsce i za granicą jako wizytujący pracownik naukowy m.in. w Kanadzie (University of Toronto) i USA (Clark University). Jest kierownikiem międzynarodowego projektu badawczego, realizowanego w ramach EqUIP pt. „FilmInd – indyjski przemysł filmowy jako czynnik nowych powiązań społeczno-ekonomicznych między Indiami a Europą”.

Prof. UAM dr hab. Jacek Tylkowski – profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w Pracowni Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Jest również członkiem Rady Naukowej dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku. Absolwent UAM. Studia magisterskie na kierunku geografia ukończył w 1999 roku. Tytuł doktora nauk o Ziemi w dziedzinie geografii fizycznej otrzymał w roku 2004 dzięki dysertacji pt. „Uwarunkowania i zmienność sezonów morfogenetycznych zlewni górnej Parsęty”. Stopień naukowy doktora habilitowanego przyznano mu w roku 2019. Od wielu lat związany jest ze Stacją Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze. Od 2008 roku pełni funkcję kierownika stacji, na której prowadzi aktywną działalność edukacyjną w zakresie popularyzacji nauki. Ponadto prowadzi wykłady, zajęcia terenowe oraz zajęcia przyrodnicze, zarówno dla młodzieży szkolnej, jak innych zainteresowanych grup. Przykładem jest wykład dla Fachgruppe Paläontologie am Museum für Naturkunde Berlin nt. geologii i geomorfologii wyspy Wolin.

Część IV:

Opiekunowie i zarządy Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2018–2023

Prezes SKNG Lech Gorzendowski wita gości Zjazdu 50-lecia Koła (13 kwietnia 1973 r.)

Adrian Sitarz (prezes SKNG UAM)
Anna Stasiewicz (zastępca Prezesa SKNG UAM)
Zofia Sz wajkowska (członek zarządu SKNG UAM ds. promocji)

Studenckie Koło Naukowe Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Składy zarządów i spis kierowników sekcji Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz najważniejsze wydarzenia w latach 2018–2023

Rok 2018

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Anna Miszczak
wiceprezes	Adrianna Baranowska
skarbnik	Paulina Bruch
sekretarz	Jadwiga Marcze wska
członek zarządu ds. promocji	Łukasz Gromala

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych:

Hydrologii	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński Beata Ratajczak
Meteorologii	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Pótrolniczak Mateusz Walczak
Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski Katarzyna Dryńkowska

Kształtowania i Ochrony Środowiska	dr Iwona Markuszewska Nella Waszak
Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Artur Żyto
Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński Aniela Rząsa
Gospodarki Przestrzennej	dr Łukasz Mięka Beata Brychcy
Grupa Problemowa Speleologii	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski Maria Sznajder

Najważniejsze wydarzenia

1. Warsztaty dla członków SKNG z użytkowania programu QGIS organizowane przez Sekcję Geoinformacji – od lutego 2018 roku.
2. Współorganizacja II Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” przez Sekcję Hydrologii – 22 marca 2018 roku.
3. 95-lecie Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego – 7 kwietnia 2018 roku.
4. Obóz naukowo-badawczy SKNG UAM w Białej Górze (wyspa Wolin) – 23 czerwca–1 lipca 2018 roku.
5. Organizacja XVII edycji GIS Day Poznań 2018 przez Sekcję Geoinformacji – 14 listopada 2018 roku.
6. Spotkanie wigilijne SKNG w Stacji Ekologicznej UAM w Jeziorach w dniach 8–9 grudnia 2018 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Wpływ faz księżyca na ciśnienie atmosferyczne – Sekcja Meteorologii.
2. Ocena świadomości mieszkańców Poznania w zakresie zanieczyszczenia powietrza – Sekcja Meteorologii.
3. Sezonowa zmienność parametrów fizyczno-chemicznych oraz wydajności źródeł na terenie miasta Poznania – kontynuacja – Sekcja Hydrologii.
4. Audyt dostępności Dworca PKP w Poznaniu – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
5. Audyt dostępności ronda Kaponiera w Poznaniu – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
6. Badanie preferencji i motywów turystów odwiedzających Park Narodowy Gór Stołowych w ramach projektu „Monitoringowy system obserwacji ruchu turystycznego, badanie preferencji krajobrazowych w Górach Stołowych” finansowanego z Funduszu Leśnego (współpraca UAM i Parku Narodowego Gór Stołowych) – kontynuacja – Sekcja Turystyki i Rekreacji.

7. Badania motywów i preferencji turystów odwiedzających Karkonoski Park Narodowy – kontynuacja – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
8. Geoankieta: partycypacja społeczna w rozwiązaniu problemu nielegalnych wysypisk na przykładzie Poznania – Sekcja Geoinformacji.
9. Miasto odnowione – pokażmy piękno Poznania – kontynuacja – Sekcja Gospodarki Przestrzennej.
10. Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne Ostrowa Tumskiego w Poznaniu – kontynuacja – Sekcja Gospodarki Przestrzennej.

Rok 2019

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Adrianna Baranowska
wiceprezes	Patrycja Murasicka
skarbnik	Paulina Bruch
sekretarz	Katarzyna Sobkowiak
członek zarządu ds. promocji	Aleksandra Andrzejewska

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych:

Hydrologii	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński Mateusz Walczak
Meteorologii	prof. UAM dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak Magdalena Lipowicz
Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski Beata Brychcy
Kształtowania i Ochrony Środowiska	dr Iwona Markuszewska Patrycja Kozub
Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Wiktoria Zapiec
Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński Aniela Rząsa
Gospodarki Przestrzennej	dr Łukasz Mikuła Beata Brychcy
Speleologii	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski Maria Sznajder
Grupa Problemowa Teledetekcji	dr Cezary Kaźmierowski prof. UAM dr hab. Jan Piekarczyk Szymon Śledź

Najważniejsze wydarzenia

1. Współorganizacja Dni Turystyki – Sekcja Turystyki i Rekreacji – 25–26 marca 2019 roku.
2. Obóz naukowo-badawczy SKNG UAM w Białej Górze (wyspa Wolin) – 4–14 lipca 2019 roku.
3. „Polar Project” wyprawa naukowa do Stacji Polarnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza „Petuniabukta” na Spitsbergenie z okazji 35. rocznicy poznańskiej wyprawy geograficznej na Spitsbergen – lato 2019 roku.
4. Organizacja XVIII edycji GIS Day Poznań 2020 przez Sekcję Geoinformacji – 18 listopada 2019 roku.
5. Współorganizacja III Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” przez Sekcję Hydrologii – 21 marca 2019 roku.
6. Forum SKNG – 6 grudnia 2019 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Sezonowa zmienność parametrów fizyczno-chemicznych i wydajności źródeł na terenie miasta Poznania – Sekcja Hydrologii.
2. Zagrożenie i ryzyko powodziowe na terenie miasta i gminy Międzyzdroje – Sekcja Hydrologii.
3. Atrakcyjność żywych muzeów w Polsce (badania w Żywym Muzeum Pierników w Toruniu, Żywe Muzeum Obwarzanka w Krakowie, Żywe Muzeum Rogali Świętomarcińskich w Poznaniu) – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
4. W latach 2017–2019 w ramach corocznego obozu SKNG na Wolinie zrealizowano badania ankietowe wśród turystów odwiedzających Woliński Park Narodowy, analogiczne do tych, prowadzonych na obszarze górskich parków narodowych. Opracowano również potencjalny przebieg gry turystycznej po Międzyzdrojach, której celem było wyeksponowanie obiektów dziedzictwa kulturowego – Sekcja Turystyki i Rekreacji.

Rok 2020

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Adrianna Baranowska
wiceprezes	Katarzyna Sobkowiak
skarbnik	Paulina Bruch
sekretarz	Zuzanna Palińska
członek zarządu ds. promocji	Justyna Wołowczyk

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych:

Geomorfologii i Geoarcheologii	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke Mateusz Robaczewski
Hydrologii	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński dr Filip Wolny Aleksandra Krawiec
Meteorologii	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak Wiktoria Dyszy
Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski Zofia Bednarska
Kształtowania i Ochrony Środowiska	dr hab. Iwona Markuszewska Dawid Gałęza
Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Patrycja Gręda
Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński Mateusz Ośko
Geo-Grafiki	dr Paweł Matulewski Agata Koszuta
Speleologii	dr Ditta Kicińska dr Mikołaj Majewski Maria Sznajder

Najważniejsze wydarzenia

1. Organizacja Dnia Geo-Grafiki online – znaczenia grafiki w promocji geografii – 27 kwietnia 2020 roku.
2. Organizacja XIX edycji GIS Day Poznań 2020 przez Sekcję Geoinformacji – 18 listopada 2020 roku.
3. Współorganizacja IV Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” przez Sekcję Hydrologii – 19 marca 2020 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Średniowieczne osadnictwo w Gaci i jego zapis litologiczny w osadach rynny glacialnej Dzwonówki (Puszcza Zielonka) – Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii.
2. Preferencje mieszkańców Polski w zakresie turystyki w 2019 roku – Sekcja Hydrologii.
3. Analiza gradientu hydraulicznego w profilu podłużnym Różanego Strumienia – Sekcja Hydrologii.

4. Przejawy pomocy sąsiedzkiej organizowanej on-line w czasie izolacji społecznej. Przykład inicjatywy Widzialnej Ręki w Poznaniu – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
5. Inwentaryzacja odpadów na terenie czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i Adrspasko-Teplickich Skał – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
6. Znajomość i znaczenie ekooznakowania w opinii studentów uczelni poznańskich – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
7. Gospodarowanie odpadami oraz ich rozkład na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
8. Inwentaryzacja szlaku rowerowego Jeziora Trzesieckiego pod względem wywierania antropopresji – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
9. Turystyka w obliczu COVID-19 na przykładzie Wolińskiego Parku Narodowego – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
10. Wtyczka QGIS *Epic Maps* – Sekcja Geoinformacji.
11. BDOT API – Automatyczne pobieranie danych BDOT – Sekcja Geoinformacji.
12. Interaktywna mapa ligi NBA – Sekcja Geoinformacji.
13. Utworzenie projektów graficznych broszur dotyczących kierunków WNGiG z zastosowaniem różnego rodzaju elementów projektowania graficznego – Sekcja Geo-Grafiki.
14. Geneza i ewolucja Jaskini Kalackiej (Dolina Bystra, Tatry) – Sekcja Speleologii.
15. Badania atrakcyjności turystycznej wadi – GEOpraktyki Oman 2019 – Sekcja Turystyki i Rekreacji.

Rok 2021

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Maria Sznajder
wiceprezes	Katarzyna Sobkowiak
skarbnik	Jakub Matlak
sekretarz	Maria Paluszkiewicz
członek zarządu ds. promocji	Justyna Wołowczyk

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych

Geomorfologii i Geoarcheologii	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke
	Mateusz Robaczewski
Hydrologii	prof. UAM dr hab.: Dariusz Wrzesiński
	dr Filip Wolny
	Aleksandra Krawiec

	Meteorologii	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak Wiktoria Dyszy
	Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski Artur Olejniczak
	Kształtowania i Ochrony Środowiska	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska Dawid Gałęza
	Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Joanna Podgórska
	Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński Bartłomiej Tyrcha
	Geo-Grafiki	dr Paweł Matulewski Adrian Sitarz
	Dydaktyki Geografii	dr Małgorzata Cichoń Dominika Jaster
	Speleologii	dr Ditta Kicińska, Zuzanna Jańczyk

Najważniejsze wydarzenia

1. Organizacja Poznańskiego Tygodnia Geomorfologii – Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii – 2 marca 2021 roku.
2. Współorganizacja XVIII Dni Turystyki – Sekcja Turystyki i Rekreacji – 22–24 kwietnia 2021 roku.
3. Forum SKNG „Od Koła do Doktora” – 29 kwietnia 2021 roku.
4. Organizacja 2 edycji cyklu warsztatów „SKNGeniusz” dla członków SKNG – luty 2021 roku.
5. Współorganizacja V Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” – 11 czerwca 2021 roku – Sekcja Hydrologii.
6. Obóz naukowo-badawczy SKNG UAM w Białej Górze (wyspa Wolin) w dniach 1–10 lipca 2021 roku.
7. Wyprawa Sekcji Turystyki i Rekreacji na Islandię w ramach projektu „Wpływ pandemii COVID-19 na problem overtourismu na Islandii” – 14–24 sierpnia 2021 roku.
8. Spotkanie Rekrutacyjne SKNG UAM – 15 października 2021 roku.
9. Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej SKNG – 15 listopada 2021 roku.
10. Organizacja XIX edycji GIS Day Poznań 2020 przez Sekcję Geoinformacji – 17 listopada 2021 roku.
11. Wyjazd SKNG do Wojcieszowa i okolic – 2–5 grudnia 2021 roku.
12. Spotkanie wigilijne SKNG w Stacji Ekologicznej UAM w Jeziorach – 11–12 grudnia 2021 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Cyrkulacyjne uwarunkowania nagłych spadków temperatury wody morskiej na polskim wybrzeżu Bałtyku – Sekcja Hydrologii.
2. Analiza wybranych parametrów charakteryzujących zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych województwa wielkopolskiego – Sekcja Hydrologii.
3. Postrzeganie oraz wpływ paczkomatów na krajobraz miejski – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
4. Sytuacja osób w wieku 18–29 lat na rynku pracy podczas pandemii COVID-19 – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
5. Zróżnicowanie popularności polskich podcastów w Polsce na przykładzie podcastu „Rock i Borys” – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
6. Zmiany we wpłatach na rzecz 28. oraz 29. Finału WOŚP w województwie wielkopolskim oraz Polsce – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
7. Świadomość społeczeństwa na temat segregacji odpadów – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
8. Usługi ekosystemowe w miastach wraz z opinią mieszkańców na ich temat na przykładzie miasta Poznań – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
9. Wpływ epidemii koronawirusa (COVID-19) na środowisko przyrodnicze – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
10. Kartowanie wybranych szlaków Wolińskiego Parku Narodowego pod względem degradacji antropogenicznej oraz występowania infrastruktury turystycznej – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
11. Stan szlaku niebieskiego pod względem występowania odpadów pochodzącego z miejscowości Lipowa, Ostre na szczyt górski „Skrzyczne” w Beskidzie Śląskim – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
12. Inwentaryzacja parku miejskiego im. Bolesława Piaseckiego na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
13. Stan szlaku familijnego pod względem występowania odpadów oraz rozmieszczenia pojemników na odpady w Parku Krajobrazowym „Puszcza Bukowa” w Szczecinie – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
14. Pakiet do R wybory – Sekcja Geoinformacji.
15. Interaktywna mapa parków narodowych w Polsce – Sekcja Geoinformacji.
16. Wtyczka QGIS *Radio Garden* – Sekcja Geoinformacji.
17. Atlas internetowy Mapplab – Sekcja Geoinformacji/Sekcja Dydaktyki Geografii.
18. Matura z Geo-Grafiką – seria wykładów dla maturzystów – Sekcja Geo-Grafiki.

Rok 2022

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Maria Sznajder
wiceprezes	Adrian Sitarz
skarbnik	Rozalia Biniasz
sekretarz	Daria Wochal
członek zarządu ds. promocji	Justyna Wołowczyk

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych:

Geomorfologii i Geoarcheologii	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke Milena Zięba
Hydrologii	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrześciński dr Filip Wolny Aleksandra Krawiec
Meteorologii	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz dr Marek Półrolniczak Adam Szczapiński
Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski Artur Olejniczak
Kartografii i Geomatyki	dr Tymoteusz Horbiński dr inż. Maciej Smaczyński Jakub Woźniak
Kształtowania i Ochrony Środowiska	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska Milena Zięba
Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Joanna Podgórska
Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński dr hab. Anna Dmowska Adrian Nowacki
Geo-Grafiki	dr Paweł Matulewski Przemysław Kvpil
Dydaktyki Geografii	dr Małgorzata Cichoń Dominika Jaster
Speleologii	dr Ditta Kicińska Zuzanna Jańczyk

Najważniejsze wydarzenia

1. Warsztaty SKNGeniusz – 3 edycja – Organizacja cyklu warsztatów „SKNGeniusz” dla członków SKNG – 21–29 stycznia 2022 roku.

2. Kurs specjalistyczny na pilota drona NSTS-02 – udział kilkunastu członków SKNG w specjalistycznym szkoleniu na pilota drona pomiarowego NSTS-02 do 25 kg oraz pilota drona filmowego NSTS-02 do 25 kg – luty 2022 roku.
3. Zebranie Ogólne SKNG – podczas Zebrania Ogólnego SKNG została powołana Sekcja Kartografii i Geomatyki – 29 marca 2022 roku.
4. Dzień Kół Naukowych UAM – udział oraz zajęcie I miejsca podczas Pierwszego Dnia Kół Naukowych UAM – 8 kwietnia 2022 roku.
5. Udział w konferencji „Nauka Kołem się Toczy” – 18 maja 2022 roku.
6. Forum SKNG – organizacja Forum SKNG – 20 maja 2022 roku.
7. Wyjazd integracyjny na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej – 26–29 maja 2022 roku.
8. Współorganizacja VI Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” – Sekcja Hydrologii – 2 czerwca 2022 roku.
9. Obóz naukowy na Wolinie – organizacja letniego obozu naukowo-badawczego SKNG UAM w Białej Górze (wyspa Wolin) – 2–11 lipca 2022 roku.
10. Studencka Wyprawa Naukowa „Kołem przez Skandynawię” kamperami przez Szwecję i Norwegię – 6 lipca–5 sierpnia 2022 roku.
11. Spotkanie rekrutacyjne SKNG UAM – 18 października 2022 roku.
12. Organizacja XIX edycji GIS Day Poznań 2020 – Sekcja Geoinformacji – 16 listopada 2022 roku.
13. Walne Zebranie SKNG – 22 listopada 2022 roku.
14. Wyjazd SKNG do Wojcieszowa i okolic – 8–11 grudnia 2022 roku.
15. Spotkanie wigilijne SKNG w Stacji Ekologicznej UAM w Jeziorach – 16 grudnia 2022 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Analiza zmian zasięgu północnej części Gopła i ich wpływu na osadnictwo w rynnie goplańskiej na podstawie badań osadów jeziornych oraz danych archeologicznych i historycznych – Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii.
2. Cyrkulacyjne uwarunkowania dobowych zmian stanów wody morskiej na polskim wybrzeżu Bałtyku – Sekcja Hydrologii.
3. Warunki i komfort zakwaterowania studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
4. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Metropolii Poznań 2030 – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
5. Analiza rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów województwa wielkopolskiego w latach 2005–2019 – Sekcja Geografii Społeczno-Ekonomicznej.
6. Kartowanie terenowe na obszarze Wolińskiego Parku Narodowego oraz miejscowości Międzyzdroje z wykorzystaniem aplikacji mobilnej QField – Sekcja Kartografii i Geomatyki.
7. Świadomość społeczna na temat marnowania żywności oraz ocena skuteczności kampanii prowadzonych przez placówki handlu detalicznego w tym

- zakresie na przykładzie Poznania – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
8. Wpływ pandemii COVID-19 na turystykę w PNGS oraz KPN – kontynuacja badań – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
 9. Ocena atrakcyjności osiedli i obszarów miejskich pod kątem dostępności terenów zielonych w gminie Piła – Sekcja Geoinformacji.
 10. Turystyczne odcinki rzek w północnej Wielkopolsce – Sekcja Geoinformacji.
 11. Wylesienie Borów Tucholskich w latach 2001–2020 – Sekcja Geoinformacji.
 12. Interaktywna mapa zabytków Poznania – Sekcja Geoinformacji.
 13. Analiza zmian wartości cząsteczek PM10 miast Pomorza Zachodniego dla lat 2010 i 2020 – Sekcja Geoinformacji.
 14. Realizm atrakcyjności turystyki na Islandii oraz badanie dostępności oferty turystycznej – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
 15. Wpływ pandemii COVID-19 na problem overtourismu na Islandii – Sekcja Turystyki i Rekreacji.
 16. Analiza sprawdzalności prognozy pogody dla ważniejszych punktów turystycznych w południowej Islandii na podstawie terenowych pomiarów i obserwacji meteorologicznych – Sekcja Meteorologii.
 17. Alternatywne świadczenie usług hotelarskich. Glamping na przykładzie Islandii – Sekcja Turystyki i Rekreacji.

Rok 2023

Opiekun naukowy SKNG:	prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski
Skład zarządu:	
prezes	Adrian Sitarz
wiceprezes	Anna Stasiewicz
skarbnik	Joanna Skrzypczak
sekretarz	Julia Olszewska
członek zarządu ds. promocji	Zofia Sz wajkowska

Opiekunowie i kierownicy sekcji specjalistycznych:

Geomorfologii i Geoarcheologii	prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke
	Milena Zięba
Hydrologii	prof. UAM dr hab. Dariusz Wrzesiński
	dr Filip Wolny
	Wiktoria Brzezińska
Meteorologii	prof. dr hab. Leszek Kolendowicz
	dr Marek Półrolniczak
	Julita Sikora
Geografii Społeczno-Ekonomicznej	dr Tomasz Kossowski
	Artur Olejniczak

Kartografii i Geomatyki	dr Tymoteusz Horbiński dr inż. Maciej Smaczyński Jakub Woźniak
Kształowania i Ochrony Środowiska	prof. UAM dr hab. Iwona Markuszewska Milena Zięba
Turystyki i Rekreacji	dr Mateusz Rogowski Joanna Podgórska
Geoinformacji	prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński dr hab. Anna Dmowska Adrian Nowacki
Geo-Grafiki	dr Paweł Matulewski Przemysław Kvapil
Dydaktyki Geografii	dr Małgorzata Cichoń Marta Jakubowska
Speleologii	dr Ditta Kicińska Anna Stasiewicz
Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	dr Mikołaj Majewski Dawid Kozar

Najważniejsze wydarzenia

1. Warsztaty dla uczniów szkół średnich z użytkowania programu QGIS organizowane przez Sekcję Geoinformacji – od stycznia 2023 roku.
2. Zebranie Ogólne SKNG – podczas Zebrania Ogólnego SKNG odbyło się głosowanie dotyczące uchwalenia roku akademickiego 2022/2023 Rokiem 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego UAM w Poznaniu – 24 stycznia 2023 roku.
3. „Czy Eskimosi lubią lody?” – udział przedstawicieli SKNG w projekcie we współpracy z Fundacją „Pomóż zrozumieć”. Celem projektu było zapoznanie dzieci z podstawową wiedzą dotyczącą kontynentów – 30–31 stycznia 2023 roku.
4. Obóz zimowy SKNG w Tatrach organizowany przez Sekcję Speleologii – 18–21 lutego 2023 roku.
5. Organizacja IV Poznańskiego Tygodnia Geomorfologii – Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii – 1–7 marca 2023 roku.
6. XX Dni Turystyki – współorganizacja jubileuszowej edycji XX Dni Turystyki – Sekcja Turystyki i Rekreacji – 20–21 marca 2023 roku.
7. Jubileuszowy Zjazd 100-lecia Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. S. Pawłowskiego UAM w Poznaniu – 22 kwietnia 2023 roku.
8. Współorganizacja VII Ogólnopolskiej Konferencji Hydrologicznej z okazji Światowego Dnia Wody „Naturalne i antropogeniczne zmiany obiegu wody” – Sekcja Hydrologii – 7 czerwca 2023 roku.

Prowadzone projekty badawcze

1. Formy procesów erozyjno-denudacyjnych zapisane w torfowisku Kazanie – Sekcja Geomorfologii i Geoarcheologii.
2. Analiza wybranych parametrów charakteryzujących zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych w Polsce – Sekcja Hydrologii.
3. Badanie postrzegania i interpretacji sygnatur punktowych na mapie w grze komputerowej *The Witcher 3: Wild Hunt* – Sekcja Kartografii i Geomatyki.
4. Porównanie metod pomiarów inwentaryzacyjnych obiektów dziedzictwa kulturowego na przykładzie ruin zamku w Kole (Gozdów) – Sekcja Kartografii i Geomatyki.
5. Analiza zmienności struktury przestrzennej i świadczonych usług ekosystemowych sieci ekologicznej wyspy Wolin w latach 2014–2022 – Sekcja Kształtowania i Ochrony Środowiska.
6. Ortofotomapa i model 3D Stacji Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM w Białej Górze – Sekcja Geoinformacji.
7. Ocena korelacji wskaźnika NDVI z temperaturą gruntu oraz zagospodarowaniem terenu dla Wolińskiego Parku Narodowego i Międzyzdrojów – Sekcja Geoinformacji.
8. MNTCLSF – projekt konwolucyjnej sieci neuronowej rozróżniającej krajobrazy górskie i wyżynne – Sekcja Geoinformacji.
9. Analiza systemów identyfikacji wizualnej (SIW) wybranych obszarów chronionych w Szwecji i Norwegii – Sekcja Geo-Grafiki.
10. Wpływ różnorodności kulturowej i religijnej na ofertę turystyczną. Indonezja – GEOpraktyki 2022 – Sekcja Turystyki i Rekreacji.